

TRANSCRIPT VAN DE RAADSVERGADERING VAN GEMEENTE HAARLEM
d.d. 11 juli 2022

---

1. Opening en mededelingen

De voorzitter: Dames en heren, leden van de raad, ik open de vergadering. Ik heet u hartelijk welkom bij deze raadsvergadering, die wij in twee delen zullen afwikkelen. Namelijk vanavond en 14 juli. Vanavond zijn in ieder geval drie leden afwezig. Ziggy Klazes, Sacha Schneiders en Melissa Oosterbroek. Daarnaast is ook ... De heer Kuin.

De heer Kuin: Mijn collega is met vakantie, Sibel.

De voorzitter: Er zijn nog een paar lege stoelen, maar die worden dan waarschijnlijk bezet. Dank. Daarnaast is er een bericht van ziekte van de heer Dmitry van Leeuwen. Dat betekent ... O, van den Berg. Hier staat Dmitry van Leeuwen, maar inderdaad de beoogde opvolger van de heer Van Leeuwen. Hij is ziek. Zijn toelating tot de gemeenteraad kan niet vanavond plaatsvinden, misschien donderdag.

2. Benoemingen

De voorzitter: Dan hebben wij als punt 2 van de agenda staan, de benoeming van een voorzitter voor de raadscommissie Samenleving. Daar is één voordracht, één kandidaat. De heer Eloy Aerssens, die ondertussen al als zodanig heeft gefunctioneerd. U weet wat voor vlees u in de kuip hebt. De vraag is, wenst iemand stemming? De heer Smit.

De heer Smit: Ik wilde een opmerking maken.

De voorzitter: Dat kan. Gaat uw gang, de heer Smit.

De heer Smit: Mijnheer Aerssens, u heeft een geweldige eerste commissie gedaan. Ik heb het ook geconstateerd met u. Ik vind het geweldig dat u bereid bent om het commissievoorzitterschap te continueren. Ik vind wel dat als op termijn een ander raadslid zich aanmeldt voor deze rol, dat dan overwogen moet worden om als VVD dan weer terug te gaan naar één voorzitterschap van een commissie. Maar ik dank mijnheer Aerssens nu voor zijn inzet voor de komende tijd. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Nog anderen die het woord wensen te voeren? Niet. Wenst iemand stemming? Niet. Dan constateer ik dat de heer Aerssens bij acclamatie wordt benoemd tot voorzitter van de commissie Samenleving. Dat is mooi.

3. Vaststellen van de agenda

De voorzitter: Dan hebben wij een agenda. U heeft een spreektijd ontvangen, want we hebben maar een heel beperkt aantal onderwerpen. Het gaat eigenlijk om de Kadernota en de Voortgangsrapportage 2022, die in een agendapunt feitelijk worden behandeld. U heeft spreektijdaanduiding ontvangen. Dat is bedoeld voor twee avonden. Het vraagt enig rekenwerk van u van hoe u daar strategisch mee om wenst te gaan. Ik neem aan dat u zich met de agenda kunt verenigen. Ja. Stellen we hem vast.

Bespreekpunten

4. Behandeling Kadernota 2023 en Voortgangsrapportage 2022

De voorzitter: Dan gaan wij naar de behandeling van de Kadernota 2023 en de Voortgangsrapportage 2022.

-Eerste termijn raad algemene beschouwingen

De voorzitter: De eerste termijn van de raad. Daarbij geef ik graag als eerste het woord aan de fractievoorzitter van de VVD, de heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Dank u wel, voorzitter. Waaraan gaat Haarlem in 2023 ons belastinggeld uitgeven, of ongeveer uitgeven? Daar heeft het vorige college een goed schot voor de boeg gedaan, in afwachting van een coalitieakkoord en een nieuw college. Maar ondertussen stond de wereld niet stil. De oorlog in Oekraïne laat ook Haarlem niet ongemoeid. Vanuit ons hart is Haarlem gastvrij naar vluchtelingen, op zoek naar een veilig onderkomen. Maar met ons verstand weten we dat dit de opgave van onze drukke stad, zoals de schaarste van woningen en voorzieningen, er niet makkelijker op maken. Graag noemen wij dan wel de inspanningen van de gemeentelijke organisatie voor de opvang, de zorg, het onderwijs en meer. Als liberalen juichen we ook de initiatieven toe die in de stad zijn ontstaan, van het particulier opvangen van Oekraïners tot het organiseren van hulpkonvoien. De afgelopen jaren is het coronavirus een onaangenaam onderdeel van onze samenleving geworden. Het is een risico voor de volksgezondheid. Het is een risico voor onze economie. Ook sociaal maatschappelijk vraagt de pandemie veel van onze inwoners en overheid. Bij de Kadernota zit een goede nota over de ondersteuning die Haarlem heeft verleend aan het overeind houden van bedrijven, banen, maar ook op sociaal vlak. Het moet gezegd worden dat dit indrukwekkend is. De VVD steunt de ingezette lijn de focus op het coronaherstel te verleggen naar een bredere aandacht op economisch herstel en ontwikkeling. Dan kom ik bij de woningnood. De Kadernota omschrijft dat de woningbouw in Haarlem de afgelopen jaren tot stilstand is gekomen. De woningen in de sociale en het middensegment zijn afgenomen. Er is geen koopwoning meer te vinden onder de twee ton. De VVD is dan ook heel blij met de woningbouwimpulsen vanuit het Rijk, die ongetwijfeld voor actie gaan zorgen. Bij de Kadernota heeft het college ook een uitgebreide bijlage over de grondexploitaties gevoegd. Veel dank. Daarin valt te lezen moet de gemeente bij het werken aan bedrijventerreinen of woningbouw rekening houdt met de grote onzekerheden die ik al noemde. De VVD vindt het verstandig dat de gemeente aan scenarioanalyse doet. Dat de gemeente buffers aanhoudt voor risico's en tegenvallers. De risicobuffer voor de grondexploitaties is zo hoog dat deze afgeroomd kan worden. Uit het coalitieakkoord weten we dat de coalitie zich dat niet twee keer laat vertellen. Onze vraag aan het college is of de bouwambities niet meer grondexploitaties gaan leiden en dat we dat buffergeld nog hard nodig hebben. Dan hebben we nog een andere zorg. Dat is ten aanzien van ons eigen vastgoed. Het college geeft aan dat er te weinig structurele middelen zijn om het onderhoud van het gemeentelijk vastgoed te kunnen uitvoeren. Tot 2027 kan de verkoop van niet strategisch vastgoed dit probleem ondervangen, maar er is geen langere termijn oplossing. De coalitie wil nu een aantal van deze panden behouden, maar dat brengt een oplossing niet dichterbij. Graag vraagt de VVD het college om voor de begroting met een voorstel te komen om structureel te voorzien in het onderhoud aan het gemeentelijk vastgoed. Dan ga ik over naar de zorg voor ouderen en jongeren. Mensen worden ouder en kunnen langer op zichzelf blijven wonen. Daardoor neemt de vraag naar zorg en huishoudelijke ondersteuning toe. Het is dan ook belangrijk dat de overheid hiervoor middelen vrijmaakt. In de gemeentelijke boekhouding doen wij hier echter wel wat vreemds. We weten dat de vraag naar zorg de komende jaren gaat stijgen, maar we reserveren er geen geld voor. De vraag aan de wethouder zorg is of zij in staat is om Haarlemmers de zorg te geven die ze nodig hebben om ...

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Wiedemeijer.

De heer Wiedemeijer: Voorzitter, dank u wel. Bedankt dat u zich ook inzet voor de kwetsbare groepen in Haarlem. Alleen wat u zegt klopt natuurlijk niet helemaal, want er staat natuurlijk gewoon structureel acht miljoen extra voor Wmo en jeugdzorg. Volgens mij is dat de grootste investering die we doen met de extra middelen. Daarnaast denk ik, dat is dan ook de vraag, bent u ermee bekend dat we zowel alle inkomsten als alle uitgaven in de begroting allemaal een jaar vooruit ramen. Dat we gewoon elk jaar kijken van, wat zijn de stijgende zorgkosten? Dat is gewoon een proces wat elk jaar gebeurt. Volgens mij, wat u zegt, klopt gewoon niet.

De heer Van Kessel: Daar ben ik zeker mee bekend, want dat was naar aanleiding van een VVD motie. Die heeft gevraagd om de zorgkosten structureel te ramen. Dat doen we nu sinds die VVD motie met een jaar vooruit. Maar dat wil niet zeggen dat in 2024 en 2025 en in 2026 de extra kosten oplopen tot in de miljoenen. Ze staan gewoon in de Kadernota op pagina 20. Daar kunt u de bedragen lezen. Volgens mij, de extra middelen in het coalitieakkoord voorzien daar niet in. Wat er gaat gebeuren, is in ieder geval dat de VVD een amendement zal indienen, zodat in ieder geval in deze extra zorgkosten gewoon voorzien wordt. Want inderdaad, de VVD vindt de zorg belangrijk. Datzelfde vraag ik ook aan de ...

De voorzitter: De heer Wiedemeijer. Sorry.

De heer Wiedemeijer: Kijk, wat ik niet zo goed snap, voorzitter, er gaat er dan een ding uitpakken. Zeg, raam dan eigenlijk nog maar iets van twintig miljoen extra. Maar dat doen we natuurlijk niet ... Dat doen we dan alleen daarmee. Met alle andere inkomsten en kosten niet. U haalt dan eigenlijk de hele begroting overhoop. Als we uw moties aannemen, betekent dat we eigenlijk op andere dingen al twintig miljoen moeten bezuinigen. Want alle extra inkomsten mogen we van u niet inrekenen. Als wij uw moties aannemen, dan kunnen we wel naar huis. Snapt u wat ik bedoel?

De heer Van Kessel: Nee, u moet niet naar huis gaan. Op het moment dat ... Nee, u moet niet weglopen. Op het moment dat de zorgkosten bekend zijn voor de komende jaren, het is ook duidelijk dat die kosten onvermijdelijk zijn, dan is het besluit begroten en verantwoord daar heel duidelijk over, dan hoor je die te ramen in je begroting. Dat is precies waar wij dan ook de gemeente oproepen. Als u zegt, maar wij gaan pas over een jaar kijken hoe het loopt en of we het wel of niet gaan begroten, dat betekent dat u waarschijnlijk toch ook nog een paar dingen overlaat om bijvoorbeeld de wachtlijsten op te laten lopen, om misschien budgetplafonds in te voeren. Allerlei van dat soort voorstellen. Wij zeggen, op het moment dat je dat toch niet van plan bent en je weet dat het onvermijdelijk is, zorg dan dat je het budgetteert, zodat u ook het geld niet aan andere dingen uitgeeft. Want dat geld van de belastingbetaler kunt u maar één keer uitgeven.

De voorzitter: De heer Wiedemeijer nog een keer.

De heer Wiedemeijer: Ik heb toch nog een aanvullende vraag. Hoe zal ik het zeggen? Ik bedoelde het niet als kritiek naar de landelijke regering. Maar we weten dat er heel veel beweegt in de jeugdzorg en ook met de Wmo. Het is elke keer maar afwachten hoeveel geld er uit het Rijk komt. Arbitragecommissies van de jeugdzorg worden gewoon naast zich neergelegd. U kunt het toch wel met mij eens zijn, dat is zo ontzettend fragiel, dat schiet alle kanten op. Ik denk dat er niemand in deze zaal zit die kan weten hoe de jeugdzorg in Nederland en de Wmo er over vier jaar uitziet. Als iemand dat hier weet, dan hoor ik het heel graag aan, want volgens mij weet niemand het.

De heer Van Kessel: Het college weet het wel, want het staat op pagina 20 van de Kadernota. Daar staat precies hoe de groei van de Wmo, een paar pagina's later van de jeugdzorg, zal toenemen. We hebben het

gewoon over een volumegroei. Mensen worden ouder, blijven langer thuis wonen. Het abonnementstarief zorgt ervoor dat meer mensen gebruik maken van zorg. Het is ook nog gecalculeerd. We weten ook wat het gaat kosten. Het staat in de Kadernota. Ik snap wel dat de PvdA misschien bij het coalitieakkoord zat. Maar in de Kadernota staat wat het kost. Wat u doet vervolgens, of wat wij als gemeente doen, wat wij als gemeenteraad doen, is dat wij zeggen, wij plannen dat maar een jaar vooruit. Dan begrijp ik ook wel, zal maar zeggen, hoe opmerking over het Rijk. Daar heb ik ook weinig invloed op. Het kan natuurlijk best zijn dat op het moment dat het Rijk met meer middelen komt, dan kunt u de middelen die u nu zou moeten ramen als meevaller meenemen. Het gebeurt wel vaker dat het Rijk met flinke bedragen over de brug komt. Dat hebben we ook gezien in de Kadernota. Dat is ontzettend fijn. Maar als je een goed financieel beheer hebt, dan zorg je dat onvermijdelijke kosten geraamd worden en ook gebudgetteerd. Dat is wat we nu maar een jaar doen. Ons voorstel is dat omdat voor de hele periode te doen. Immers, we weten wat die kosten zijn. Dat is het voorstel wat de VVD maakt, want zo ga je beter om met de centen van de belastingbetaler. Zorg je ook dat die zorg die mensen nodig hebben, dat de financiering voor is en dat u niet bij die mensen hoeft aan te komen om te zeggen, sorry, het geld is op, we hebben het aan iets anders uitgegeven. Datzelfde ook ten aanzien van de jeugd. Kan ik het wel bij laten, denk ik. Dan door naar de kern van de gemeentelijke dienstverlening. Sorry, maar ik wil wel van de wethouder jeugd horen hoe hij daarin zit en hoe hij denkt, zal maar zeggen, de jeugd de goede zorg te gaan geven op het moment dat de gemeenteraad die bedragen niet budgetteert. Die vraag wil ik wel gesteld hebben. Dan door naar burgerzaken. De afgelopen week is weer eens duidelijk dat de gemeente het niet goed geregeld heeft bij het loket burgerzaken. De wachtrij en voor een paspoort of een rijbewijs of andere dienstverlening zijn lang, zeker vlak voor de zomervakantie. Het open spreekuur leidt tot wachtrijen die vanuit de Raaks tot aan de Jopenkerk staan. Het coalitieakkoord gaat er niet op in, maar ik weet dat de hele gemeenteraad vindt dat de situatie bij burgerzaken op orde moet komen. Daarom wil VVD vragen of u voor de begroting met een plan van aanpak wil komen om de basis van de gemeentelijke dienstverlening op orde te brengen. Tot slot, voorzitter, wat ook niet onbenoemd mag blijven, wat wel de begroting gaat halen, is dat dit college een paar belangrijke aanbevelingen van de Duisenberg rapporteurs gaat overnemen. In de vorige periode heb ik met voormalig raadslid, mevrouw Timmer-Aukes, en met mevrouw Klazes, het is jammer dat ze er niet is, gepleit om meer inzicht te geven in de samenhang tussen doelen, prestaties en middelen. Dat gaat er ook komen. Dank aan het college en het werk dat daarvoor achter de schermen, bij control, de griffie en de accountant is verricht. Ook zullen de beleidsvelden onderwijs en sport opgesplitst weergegeven gaan worden, zodat geldstromen gescheiden en daarmee beter inzichtelijk worden. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we nu naar de heer Wiedemeijer, Partij van de Arbeid.

De heer Wiedemeijer: Dank u wel, voorzitter. Met de algemene politieke beschouwingen sluiten we een lang politiek jaar af. In het najaar was er nog corona wat de klok sloeg en keken we allen met belangstelling naar Den Haag of er ooit nog een nieuw kabinet zou komen. Vanaf januari waren we hier allen druk met de campagne. Er kwam zowaar een nieuw kabinet. Brak er helaas een afschuwelijke oorlog uit op ons continent, waar vele miljoenen Oekraïners voor op de vlucht raakten. Voor hen stonden Haarlemmers in grote getale klaar voor barmhartige opvang. Ondertussen was de inflatie en de prijs voor energie en boodschappen in Nederland enorm gestegen. Met de gemeenteraadsverkiezingen was hier een wisseling van de wacht. Zo zien we inmiddels vele nieuwe collega's in ons midden. Voor de PvdA was het een enorme eer de grootste partij te mogen worden en het vertrouwen van de kiezer te krijgen. Gelukkig is het inmiddels gelukt om een nieuwe coalitie te presenteren. Kunnen we eindelijk aan de slag om dat vertrouwen waar te maken. Voorzitter, hoe nodig is het om aan de slag te gaan nu zovelen de huur en energierekening niet meer kunnen betalen, geen betaalbare woning kunnen vinden of de kinderen thuis moeten blijven, omdat de kinderopvang of de school dicht is door gebrek aan personeel? Is het dan vreemd dat mensen het vertrouwen in de politiek verliezen als

zovelen dreigen in armoede te komen, maar de regering door onwil of onmacht, dat laat ik dan maar een beetje in het midden, niet in staat is om te handelen? Is het vreemd dat vertrouwen onder druk staat als de lonen niet omhoog kunnen, terwijl bedrijven recordwinst op recordwinst stapelen? Wat zegt het over ons zelfbeeld, als we onszelf decennialang wijsmaken dat we het land zijn van de kleine verschillen, maar ondertussen blijkt dat de vermogensverschillen voor onoverbrugbare kloven zorgen? Voorzitter, met een aantal voorstellen wil de PvdA graag aan bijdragen om de bestaanszekerheid van Haarlemmers in deze onzekere tijden te versterken. We zijn natuurlijk ook benieuwd naar de ideeën van de andere fracties, die kunnen bijdragen aan een sociale en progressieve koers. Als ik het zo vandaag een beetje volg, kunnen we wel stellen dat u inderdaad een hoop ideeën heeft. De PvdA gaat graag de samenwerking met u allen aan de komende jaren. We hopen deze week ook op een succes daarin. Dan wilde ik graag een ideeën van onze kant toelichten en een aantal vragen stellen. We dienen een motie in voor de Verbonden Partijen naar € 14. Uit het onderzoek van het college blijkt dat bij een groot aantal Verbonden Partijen al wordt voldaan aan een minimumloon van € 14 per uur. Echter nog niet bij Spaarnelanden en bij SRO. Bij deze willen wij graag ook dat zij hieraan gaan voldoen, zodat werken meer loont in deze onzekere tijden. Mede indieners zijn GroenLinks, CDA, Actiepartij en ook SP en Jouw Haarlem. Misschien dat Trots zich daar nu ook nog bijvoegt. Dat zou mooi zijn.

De voorzitter: De heer Van den Raadt, welkom.

De heer Van den Raadt: Goedendag, voorzitter. U noemt daar een paar partijen, maar Alliander heeft ook geen € 14, maar € 9 zoveel. Dan wordt er gezegd, maar we hebben nul procent belang. Vindt u eigenlijk niet dat die ook gewoon € 14 moet gaan betalen. Dat we dan misschien wel als Haarlem een belang moeten nemen in Alliander?

De heer Wiedemeijer: Voorzitter, de PvdA wil dat overal in Nederland het minimumloon naar € 14 gaat. Dat absoluut. Alleen ons aandeel is daar dermate klein, dat je daar volgens mij niet veel invloed hebt. De discussie of hij ergens aandelen moeten verkrijgen, lijkt mij nu niet echt aan de orde. Dan ga ik verder met het amendement, invoegen besluitpunt financiële bijlages van het coalitieakkoord.

De voorzitter: De heer Van den Raadt.

De heer Wiedemeijer: Kennelijk niet.

De heer Van den Raadt: U houdt een heel mooi betoog over vertrouwen in de politiek en dat iedereen mee kan doen, ook als je geen geld hebt. Die mensen van Alliander vallen niet onder dat PvdA beginsel?

De heer Wiedemeijer: Wat mij betreft wel. Alleen hoop ik dat de Tweede Kamer daarin acteert. Het is natuurlijk ook wel zo dat bij Spaarnelanden en SRO werken daadwerkelijk veel meer Haarlemmers. Dat heeft een veel andere impact. Bij Alliander hebben we gewoon een heel minuscuul aandeel. Dat is volgens mij niet een beetje ... Dat is een beetje appels met peren vergelijken, vrees ik. Als u het goed vindt, voorzitter, ga ik verder met het amendement. We dienen als coalitie een amendement in om de financiële besluiten van het coalitieakkoord toe te voegen bij de Kadernota en te verwerken bij de begroting. Dat doen we eigenlijk vooral, omdat er ook in de Kadernota een aantal keer wordt gesuggereerd dat er nog besluiten moeten worden genomen door het coalitieakkoord. We willen eigenlijk tegenstrijdigheden daarin voorkomen. Het staat u daarmee ook allen vrij om natuurlijk daar dan voor te stemmen of juist niet. Ik hoop dan voor. Eerder dit voorjaar hebben wij een leegstandsverordening met zijn allen aangenomen. Daar was aangegeven dat wij die 1 augustus zouden laten ingaan. Wij hebben daar echter nog geen handhavingcapaciteit voor geregeld.

Daarom dienen we een amendement in om per 1 september die gelden naar voren te halen. Dit wordt mede ingediend met GroenLinks, D66, CDA en Actiepartij. Als ik zonet op WhatsApp keek, volgens mij ook Jouw Haarlem en de SP. Of in ieder geval Jouw Haarlem. SP ook. Zie je, dat gaat al hartstikke goed. Dan dienen we een motie van De Huiskamer van Oost in, samen met Trots, Hart voor Haarlem en Actiepartij. Om een structurele oplossing te vinden voor de alom geprezen Huiskamer van Oost. Een initiatief dat bijdraagt aan de leefbaarheid van oost en een plek biedt aan diverse groepen. We zijn ook benieuwd hoe het college daar in staat. Dan ga ik verder met de energiearmoede. Misschien nog wel de grootste bedreiging voor de bestaanszekerheid. Het CPB voorspelt dat bij gelijkblijvende kosten het aantal mensen in armoede stijgt van zo'n 500.000 tot mogelijk 1,2 miljoen. PvdA, GroenLinks in de Tweede Kamer hebben daar concrete voorstellen voor gedaan om mensen via de zorgtoeslaggroep extra geld over te maken. Dat is niet gelukt. Tot dusver is er nog geen enkel concreet voorstel gelukt. Mijn fractie maakt zich echt enorme zorgen hoe dit najaar verder zal gaan. Ik ben erg benieuwd hoe het college hier in staat. Ik zou graag een toezegging krijgen dat wij via de VNG lobbyen. De VNG heeft al de uitgestoken hand aangeboden. Dat wij toch echt wel dit jaar nog iets extra's gaan doen, want anders zakken heel veel huishoudens gewoon dit jaar door het ijs. Daar wil ik niet een bijdrage aan leveren. Ik wil juist dat oplossen. In dit kader ben ik ook benieuwd ...

De voorzitter: Interruptie van de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Voorzitter, eerst het goede nieuws. Het logo mag erop van de € 14 motie. Dan zegt u hier van, we moeten weer zorgen dat die 1,2 miljoen ... Ik heb op die bijdrage van Omtzigt gezien. Dat is als iedereen niks meer uitgeeft wat extra is, niet naar de bioscoop gaat, niet op vakantie gaat, niks meer doen, dan kunnen ze toch het dagelijks leven niet meer betalen. Maar dat gaat ook over de middeninkomens. Ik hoor nu weer een beetje over de minima. Dat vind ik altijd wel lief. Er gaat ook wel de middeninkomens meenemen? Vindt u het dan niet een goed idee om gewoon, wat u eerst al goed had voorgesteld, die 130 procent verhoging voor die HaarlemPas ... Trots zei toen, verhogen naar 150 procent, want dan valt tenminste iedere Jan modaal daar ook onder. Dan kunnen die ook een keertje leuk genieten. Want anders dan krijg je dat je denkt, ik kan beter stoppen met werken. Bent u bereid om het te verhogen naar 150 procent?

De heer Wiedemeijer: Voorzitter, onder die CPB voorspelling zitten niet alleen minima. Dat zijn ook mensen tot aan modaal. Die groep is zeker een stuk breder. Alleen waar het om gaat, is dat juist het Rijk, die heeft de middelen om breed die koopkracht te repareren. Het zou ook kunnen door die energietoeslag breder beschikbaar te stellen. Ik ben erg benieuwd wat ze daar gaan doen. Mijn vervolgvraag zou eigenlijk ook zijn ... We hebben in het coalitieakkoord € 6.000.000 opgenomen voor het bestrijden van energiearmoede. Wat kunnen wij doen op het moment dat het Rijk, ik hoop dat ze het wel doen, maar stel dat ze het niet doen, geen aanvullende maatregelen neemt? Kunnen wij dan nog dit jaar daarmee acteren? Wij zien graag een combinatie van dan financiële maatregelen, energiereductie. We zijn ook erg benieuwd of een initiatief, zoals de FIXbrigade daar ook een rol in kan spelen. Graag een reactie wat wij dit jaar nog kunnen doen als het Rijk niet aanvullende maatregelen neemt. Dan ga ik verder met het volgende energiepuntje.

De voorzitter: De heer Van den Raadt nog.

De heer Van den Raadt: Mijnheer Wiedemeijer, ik vind wel dat u als PvdA'ers veel vertrouwen heeft in een VVD-kabinet. Die geven gewoon € 800 uit aan minima, die gewoon drie jaar vast contract hebben voor energie en aan mij vragen, waarom krijg ik € 800, want ik betaal me € 20 gas per maand? Ik betaal € 500 gas per maand. Ik krijg niks. Kunt u niet gewoon zeggen van, we wachten niet op landelijk, maar we gaan gewoon lokaal actie ondernemen. We gaan het gericht doen en niet iedereen maar € 800, of je het wel of niet nodig hebt?

De heer Wiedemeijer: Voorzitter, wij hebben ook dat potje beschikbaar om te handelen wanneer het Rijk niet afdoende handelt. Die maatregelen zijn natuurlijk altijd een beetje schieten met hagel. Voordat je een hele formulierenbrigade opstelt en de rest van het jaar aan het kijken bent wat iemand zijn huishoudboekje is, dat lijkt me niet echt verstandig. Dan zijn we volgens mij net zoveel geld kwijt aan extra ambtelijke inzet. Daar zou ik niet voor zijn. Ik hoop gewoon dat we voor een hele brede groep financiële ondersteuning kunnen bieden. Hopelijk met hulp van het Rijk. Dan ga ik alsnog verder met het energiebesparingsplan. Voorzitter, vandaag waarschuwd allerlei energie-experts in het NRC voor het gebrek aan concrete plannen om energie te besparen in Nederland. Waarschuwd voor een barre winter, zonder warme huizen, waardoor niet voldoende energie wordt bespaard. Het Rijk, daar zit een beetje een bruggetje ook vanuit het vorige punt, heeft ook weer hier wederom nog geen plan. Er is nog geen energiebesparingsplan, ondanks dat de minister van klimaat er verschillende keren is opgeroepen. Hoe denkt het college over een lokaal energiebesparingsplan met bewoners, corporaties en ondernemers, als dit plan niet komt. Ik zag al van de Partij voor de Dieren een idee om bijvoorbeeld de winkelpuien, de deuren dicht te doen. Dan moet je volgens mij allemaal naar dat soort dingen kijken. Hoe gaan wij dat doen als het Rijk hier verstek laat gaan? Want volgens mij moeten we echt energie gaan besparen, anders zitten we straks gewoon in de kou, omdat er geen energie is. Voorzitter, dan ga ik verder met een volgend punt. Dat gaat om het betrekken van maatschappelijke organisaties bij het uitwerken van het gereguleerd parkeren. Al onze steun daarvoor. We zien echter wel bijvoorbeeld in de gemeente Utrecht, die heeft echt een uitgewerkte dynamiek, of systematiek wilde ik eigenlijk zeggen, waar ze bijvoorbeeld kijken naar huisartsen, onderwijsinstellingen, kinderopvang. Ik ben benieuwd of het college daarop kan reflecteren of ze met die belangrijke beroepsgroepen na de zomer in het gesprek kunnen gaan. Dan zijn wij heel benieuwd naar de tarifiering en het aantal vergunningen, zodat dat ook meegenomen kan worden in het raadsvoorstel in het najaar. Dat die groepen echt worden betrokken in de uitwerking aan de voorkant. Voorzitter, ik ga verder met de openstaande vacatures, want volgens mij is dat ... Volgens mijn fractie ... We zien dat als een groot risico offerde ambities uit het coalitieakkoord kunnen realiseren, omdat het gewoon heel lastig is om al het personeel binnen te halen. Wij zien dat echt als een essentieel onderdeel. Wij zouden graag zien dat we periodiek op de hoogte worden gehouden van openstaande vacatures en ingevulde vacatures en de gevolgen daarvan voor onze ambities. Ik hoor graag wat daarin mogelijk is. Graag een toezegging daartoe. Voorzitter, dan ga ik eigenlijk alweer afronden. Voor zover de eerste termijn van de Partij van de Arbeid. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij door naar de tweede oppositiepartij, Partij voor de Dieren. Mevrouw Van den Broek.

Mevrouw Van den Broek: Dank je wel, voorzitter. Als eerste sluit ik me graag aan bij de eerder gesproken woorden van dank richting de gemeentelijke organisatie voor hun inzet voor de opvang van de Oekraïners en ondersteuning in de nasleep van corona. Maar richt ik me daarna graag op de thema's die volgens de Partij voor de Dieren zeer belangrijk zijn voor alle levende wezens, inclusief de mens. De fractie van de Partij voor de Dieren wil de gemeenteraad nogmaals bedanken voor het aannemen van de motie noodtoestand voor de biodiversiteit. Dat is meer dan symboliek. Woorden doen ertoe. Eenmaal bewust van een crisis zijn mensen eerder bereid tot actie. Om extra vaart te maken met het versterken van de biodiversiteit in onze stad doen wij graag een aantal voorstellen. Deze voorstellen hebben naast een versterking van de biodiversiteit ook een positief effect op de gezondheid van de Haarlemmers en helpen de stad weerbaarder te maken in tijden van een veranderend klimaat. Ze dienen meerdere doelen. Omdat we ons realiseren dat middelen schaars zijn en dit nieuwe college graag actie wil, is het merendeel van onze moties zeer kostenefficiënt, effectief, in samenspraak met of zelfs op initiatief van bewoners te realiseren en snel te implementeren. Zoals bijvoorbeeld het vergroenen van gevels. Klimplanten als wilde kamperfoelie en hop groeien snel en er hoeven

slechts een paar tegels voor de gevel te worden gelicht. Klimop tegen een gevel geeft niet alleen beschutting voor vogels en insecten, maar heeft ook een isolerend effect. De gemeente kan starten door het goede voorbeeld te geven, door zoveel mogelijk gemeentelijke muren te voorzien van klimplanten. Zoals de uitbouw hier uit de jaren '40 van het stadhuis op de Koningstraat. Hoeveel mooier zou die eruitzien als groene gevel? Veel hoeft het niet te kosten. Een klimplant heb je voor een paar euro. Biologische potgrond ook. Om de inwoners van Haarlem extra te betrekken bij de enorme klus die we hebben te doen om het tij voor de insecten te keren, ziet de Partij voor de Dieren graag dat de gemeente Haarlem zich aansluit bij het initiatief Nederland Zoemt. Dit is een project van IVN Natuureducatie en Natuur en Milieu, waarbij gemeenten, bedrijven en inwoners worden gestimuleerd om zich samen in te zetten om hun omgeving geschikter te maken voor de wilde bij. Deze motie heet Haarlem zoemt. Een mooie kans om als gemeente nog actiever met dit thema aan de slag te gaan. Dan het groen. Haarlem worstelt om het groenareaal substantieel te laten groeien door de vele ruimteclaims die we kennen. Een deel van de oplossing ligt ons inziens in het water, door middel van drijvende tuinen. Goed ingerichte drijvende tuinen vormen een oase voor insecten, maken de leefomgeving van mensen een stuk aantrekkelijker en bieden schuilgelegenheid voor dieren. Een win-winsituatie. Voorzitter, rioolheffing vinden de meeste mensen geen fijne belasting. Je ziet en merkt niets van het riool, tenzij het misgaat tijdens heftige regenbuien. Het riool is echter een van de belangrijkste onderdelen van klimaatadaptatie. Daarom onze motie voor een onderzoek voor korting op de rioolheffing, indien je het regenwater afkoppelt en je tuin klimaatbestendig inricht. Voorzitter, u hoort het, wij zien veel mogelijkheden om Haarlem groener, biodiverser en klimaatadaptiever te maken. Dan kom ik gelijk op een punt van de Kadernota waarbij we wat vraagtekens hadden. Klimaatadaptatie staat nu als stelpost vermeld en wordt gekoppeld aan herinrichtingsopgaven. Vanwege de planvorming duurt dat vaak een tijdje en is het bedrag nu nog relatief laag en loopt het komende jaren op tot circa 1,1 miljoen. Daarnaast is er een potje met subsidie voor particulieren van € 150.000. Echter, in veel delen van de stad is het aandeel particuliere ruimte veel groter dan de openbare ruimte. Qua investeringen staat dat niet helemaal in verhouding. Graag een reactie. Dan lees ik in het coalitieakkoord de wens om jaarlijks € 250.000 extra in te zetten op klimaatadaptatie. Onze vraag aan het college is of dit gewenste extra budget autonoom is of zogenaamd koppelbudget.

De voorzitter: Interruptie van de heer Aerssens.

De heer Aerssens: Dank u, voorzitter. Ik zat heel even te twifelen of ik hier überhaupt op inga. Maar ik sla een beetje aan op de korting op het moment dat u op de rioolheffing gaat geven. Want dat kan alleen maar als je een eigen huis hebt. Dat kan niet als je in een huurwoning woont of in een corporatiewoning, in een appartementencomplex. Hebben die mensen geen recht op korting?

Mevrouw Van den Broek: Is een interessante suggestie. Kijk, je wilt een stimulans. Je kan het omgekeerd, wil je eigenlijk niet, namelijk een tegeltax. Dat je mensen extra gaat belasten op het moment dat ze heel veel verharding hebben. Je zoekt naar positieve incentive om mensen daarmee te helpen. Maar ik vind het een interessante suggestie om verder te kijken wat je zou moeten doen met mensen die op een appartement wonen. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Van Zetten, interruptie.

Mevrouw Van Zetten: Toch een praktische vraag. Hoe gaan we dat allemaal controleren?

Mevrouw Van den Broek: Een foto mailen.

Mevrouw Van Zetten: U bedoelt dat de buren een foto van jouw huis gaan mailen om aan te kaarten dat het niet helemaal in orde is, naar de gemeente?

Mevrouw Van den Broek: Nee, als je zelf je korting wilt, dan kun je toch een bewijs ... Als je een subsidie aanvraagt, moet je toch ook een offerte indienen. Voor een korting lijkt me dat niet zo ingewikkeld om dan een foto van je tuin te mailen.

Mevrouw Van Zetten: Een groot vertrouwen in de mensen.

De voorzitter: Dank u wel. Nu zijn er veel meer reacties. De heer Visser, ChristenUnie.

De heer F.C. Visser: Daar ben ik, voorzitter. Over die subsidie en die belastingverlaging. Op zich juich ik het initiatief heel erg toe. Maar ik heb ook wel vragen over de praktische uitvoer. Ik heb toevallig deze week zelf zo'n hemelwaterafvoer gemaakt, maar die is echt niet zichtbaar. Als ik dan over een jaar of vijf in aanmerking wil komen voor die korting, dan moet ik eigenlijk mijn hele veranda gaan slopen om te laten zien dat ik daaronder heb gezorgd dat het niet naar het riool gaat, maar dat er keurig opvangbakken voor het water zitten.

Mevrouw Van den Broek: Of een factuur.

De heer F.C. Visser: Dat lijkt me niet echt mogelijk.

Mevrouw Van den Broek: Maar een factuur lijkt me ook volstaan. Ik denk dat we daar best wel naar kunnen kijken hoe je dat praktisch kunt invullen. Maar het gaat om de gedachte dat je een positieve incentive wil doen op het moment dat je eigenlijk helpt het riool te ontlasten.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Rademakers. Is over. Gaat u dan verder, mevrouw Van den Broek.

Mevrouw Van den Broek: In het coalitieakkoord lees ik de wens om jaarlijks € 250.000 extra in te zetten op klimaatadaptatie. Onze vraag aan het college is of dit autonoom is of op zogenaamd koppelbudget. Onze oproep aan het college is namelijk ook om budget te reserveren voor autonome klimaatadaptatieprojecten. Dat biedt ruimte om zogenaamde Quick wins te realiseren, ook buiten de geplande ruimtelijke ontwikkelingen. Je kunt niet altijd wachten op de herinrichting van een straat. We dienen dan ook een motie in om een Quickscan te laten maken van snel te implementeren klimaatadaptatiemaatregelen. Voorzitter, ten aanzien van de duurzaamheidsbegroting en de route duurzaamheid een korte vraag. In de paragrafen over duurzaamheidsbegroting valt het op dat in de route duurzaamheid wordt gesproken van inspanningen die tot bijna een reductie van 50 procent CO₂-uitstoot gaan leiden. Nu in de Kadernota staat dat de routekaart naar 55 procent reductie wordt doorontwikkeld. Maar ik neem aan dat dit wordt opgeschaald naar 60 procent, conform de beleidsambities van het kabinet en uit het coalitieakkoord. Graag een reactie. Verder in het coalitieakkoord doet het college aanvullende voorstellen voor de energietransitie. Mijn vraag is of deze extra middelen zijn gebaseerd op berekeningen om juist die 10 extra procent reductie te halen. Want ik lees in de Kadernota dat juist op het meetbaar maken van CO₂-reductie de investeringen worden geprioriteerd. Graag een reactie. Tot slot, voorzitter, we merkten het al op bij het jaarverslag, maar ook in deze Kadernota staat geen woord over dieren. In Haarlem wonen meer dieren dan mensen. Ook zij hebben recht op een fijn bestaan. Partij voor de Dieren vindt dat de gemeente een veel actievere rol kan spelen om dierenwelzijn te bevorderen. Niet alleen de wettelijke taken uitvoeren, maar iets ambitieuzer. Als laatste. Partij voor de Dieren vindt het vreemd om belasting te heffen op levende wezens, op huisgenoten. De hondenbelasting is in de

middeleeuwen ingevoerd om hondsdelheid en het aantal zwerfhonden terug te dringen en als de eerste wegenbelasting, voor hondenkarren. Deze belasting is niet meer van deze tijd en komt niet ten goede aan honden en hondeneigenaren. De hond is geen melkkoe. We dienen daarom een motie in om de hondenbelasting af te schaffen. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Het woord is aan de heer Drost, GroenLinks.

De heer Drost: Voorzitter, dank u wel. Deze periode en het echte werk zijn natuurlijk nog maar net begonnen. We leven in een wereld waar er mondiaal veel gebeurt. De plotselinge start van een oorlog vraagt om opvangplekken op korte termijn. Mijn voorgangers memoreerden het natuurlijk al even. Het was hartverwarmend om te zien hoeveel Haarlemmers klaarstonden met slaapplekken, met het verzamelen van spullen, willen helpen in welke vorm dan ook. Niet alleen voor de Oekraïners, maar ook natuurlijk voor vluchtelingen uit andere gevaarlijke gebieden. Het bespreken van de Kadernota vormt nu traditiegetrouw het einde van het politiek jaar. Het was niet zomaar een jaar. Los wat er allemaal mondiaal gebeurt, natuurlijk het afgelopen verkiezingsjaar heeft ook veel gevraagd van onze organisatie, de ondersteuning van de raad en van de raad zelf natuurlijk. Ik vind het dan ook niet meer gepast om daar ook even bij stil te staan. Het voeren van een intensieve campagne, onderhandelingen natuurlijk, alle standaard vergaderingen die ook nog doorgaan, dat vraagt iets van je als raadslid, maar dat vraagt ook zeker iets van partners en families thuis. Ik zou ook zeker mijn respect willen uitspreken voor alle nieuwe raadsleden, 21 in totaal. Maar ook daarnaast natuurlijk de commissieleden niet te vergeten. Je springt op een rijdende trein waarbij je je misschien afvraagt van, goh, waar komt die trein vandaan? Hoe rijdt die trein? Zit ik überhaupt op een trein? Geen gemakkelijke opgave, maar ik zie het velen van u vol overgave en enthousiasme doen. Alle vertrouwen erin dat dat hartstikke goed komt deze periode. Maar dat is natuurlijk niet in de laatste plaats ook door de ondersteuning die we ontvangen van de raad en door griffie. Die hebben een prachtig inwerkprogramma neergezet. Dank ook daarvoor. Ik denk ook aan de ambtelijke organisatie. Het vraagt ook iets van de organisatie zelf, zo'n nieuwe raad. Ik denk bijvoorbeeld even als voorbeeld aan de markt die we laatst hadden in de Zijlpoort. Informatief. Ook veel mensen die met passie hebben verteld over hun werk. Ook daarvoor nogmaals dank.

De voorzitter: Interruptie van de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Voorzitter, ik zit hier naast de nestor. Ik zie die de tekst opschrijven die nu uitgesproken wordt door GroenLinks. Kunt u nog een beetje overlaten voor de nestor? Dank u.

De heer Drost: Dan skip ik de rest en dan ga ik nu gewoon over het feit dat we in vele crisissen zitten hier in Haarlem. Of het gaat om het klimaat, wonen, biodiversiteit of ongelijkheid. Problemen zijn vaak te lang landelijk niet aangepakt, waardoor die zich hebben opgestapeld en de urgentie om in te grijpen groot is. Financieel betuigt Den Haag zich ook niet altijd als stabiele partner. Waarbij de situatie rond jeugd en Wmo ons het meest in het oog springt. Dat maakt het ook wel zonde. Het is zonde dat het te vaak binnen jeugd en Wmo over geld gaat. Terwijl het volgens mij juist de wens is vanuit onze fractie, ook breed in de raad, om het veel meer te hebben over de kwaliteit van zorg, het verlichten van de administratieve regeldruk. De kreet, één gezin, één plan, één regisseur, horen we ook heel vaak. Het is onze echte wens om deze periode het voornamelijk over dat soort zaken te hebben. Kijk ik ook even de wethouder jeugd, kersvers, aan. Ik hoop dat we vooral over dat soort onderwerpen het gesprek kunnen voeren in samenleving. Corona was natuurlijk een lastige tijd voor velen.

De voorzitter: Weer een interruptie van de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Want u had het over een stabiel en betrouwbare partner. Dan verwees u naar de overheid. Vindt u dat de lokale overheid ook stabiel en betrouwbaar beleid moet uitvoeren?

De heer Drost: Ik denk in de basis dat dat wel fijn is, mijnheer Van den Raadt. Maar vertel eens, waar wilt u naartoe?

De heer Van den Raadt: Ik schrik een beetje dat u zegt, in de basis. Ik dacht, u gaat gewoon ja zeggen en dan kan ik vragen, wat vindt u dan van dat hele parkeerbeleid? Dat we eerst hebben afgesproken, de meerderheid van de buurt moet voor zijn betaald parkeren. Toen ging u het veranderen naar, degene die reageren, daar moet de meerderheid voor zijn. Dat is een heel klein aandeel. Nu wordt er gewoon gezegd, ik vermoed onder aanleiding van uw partij, dat dat gewoon niet uitmaakt wat die buurt wil, als het 85 procent parkeerdruk is, dan krijgen ze het gewoon in hun mik. Vindt u dat dan betrouwbaar en dat je daarvan op aan kan, van zo'n overheid? Het is toch weer precies dezelfde coalitie die het zegt.

De heer Drost: Kijk, niet alles kan in Haarlem. Waar we de Haarlemmers om vragen, is dat er keuzes worden gemaakt. De leefbaarheid staat onder druk. Groen staat onder druk. Spelen staat onder druk. Niet alles kan. Daarom is er een duidelijke keuze gemaakt in het coalitieakkoord. Dat is een duidelijke richting. Die duidelijkheid is denk ik ook waar de stad om vraagt.

De voorzitter: De heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Niet alles kan, maar als die mensen in die wijk zelf zeggen, 85 procent parkeerdruk vinden wij prima, pas bij 99 procent beginnen wij te piepen, vindt u dan niet dat u gewoon aan de buurt moet vragen wat die parkeerdruk moet zijn in plaats van opleggen van bovenaf?

De heer Drost: Nee, ik vind het niet opleggen. Ik vind juist duidelijk zijn naar de stad. Ik vind het ook helemaal niet zo spannend wat we gaan doen. Volgens mij hebben we als stip op de horizon gezegd, in 20230 komen er niet minder auto's in de stad. We zijn de stad met bijna het hoogste autogebruik van Nederland. Dit hadden we al veel eerder moeten doen. Ik denk dat het alleen maar goed is dat we deze kant opgaan, wat dat betreft. Dan wil ik graag verdergaan met ...

De voorzitter: Nee, u heeft nog een interruptie van de heer Smit.

De heer Smit: Een hele korte aan u, want u lokte het uit. U zegt, het hoogste autobezit ongeveer. Maar ook relatief, nagenoeg de minste banen in de stad. Erkent u wellicht een relatie daar tussenin?

De heer Drost: Ik denk dat het allemaal een relatie heeft. Demografie heeft ook een bepaalde relatie met autogebruik. Nogmaals, ik denk niet dat we zulke schokkende stappen gaan zetten. Autogebruik, we zeggen geeneens dat het autogebruik afneemt, alleen dat het niet meer wordt. Ik denk dat dat alleen maar goed is in een stad waar gewoon de openbare ruimte onder druk staat. Dan denk ik dat het mooi is dat we daar een keuze in maken. Corona was een lastige tijd. Niet in de laatste plaats voor de Haarlemse jongeren. Niks meer te doen. Geen festival. Geen fysieke diploma-uitreiking. Geen feestjes. Noem maar op. Door het sluiten van de scholen hebben jongeren ook een leerachterstand opgelopen. Niet iedereen, maar wel veel. Om deze reden is het nog belangrijker dat duidelijk is welke regelingen er zijn vanuit de gemeente. Daarom dienen we ook motie 17, huiswerkbegeleiding, in. Doen we samen met de Actiepartij, de SP en Jouw Haarlem, om hier voldoende aandacht aan te geven, zodat de kansenongelijkheid ook niet verder toeneemt.

De voorzitter: Interruptie van de heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Dank u wel, voorzitter. U geeft aan dat u de jeugd zo belangrijk vindt. Dat is heel fijn. Naar die motie gaan we zeker goed kijken. Maar vindt u dan ook dat er boter bij de vis moet en dat de financiering in de toekomst voor de jeugdzorg goed geregeld moet zijn? Bent u ook bereid om voorstellen daartoe te steunen?

De heer Drost: Ja, ten eerste heeft deze coalitie gezegd dat het bezuinigen op jeugd en Wmo niet meer lukt. Dat gaan we ook niet doen. Tegelijkertijd zie je, wat ik ook heb gememoreerd, veel onzekerheid financieel. In de Kadernota stond ook, dat heeft u niet gememoreerd, misschien in de meircirculaire komt er wat meer duidelijkheid over hoe er meerjarig geld richting jeugd en Wmo gaat. Die is volgens mij ergens begin van de middag gekomen. Volgens mij is die duidelijkheid, wat ik even snel heb gezien, ook niet in die meircirculaire. Als je dan nu al zegt, we gaan dat voor komende jaren inboeken, dan zeg je onder de streep, we gaan bezuinigen op andere terreinen, terwijl dat misschien niet eens hoeft, omdat er dikke kans is dat er nog wel meer geld naar de gemeente komt. Daarom is dat in eerste reactie niet heel verstandig om nu al in te boeken.

De voorzitter: De heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Maar daarmee sluit u bezuinigingen op jeugdzorg in de toekomst niet uit, want dat is ... U realiseert zich wel dat dat het gevolg is waar u nu voor kiest?

De heer Drost: Nee, ben ik het niet mee eens. Ten eerste, we doen al heel veel jaren, hoe we dit zo doen. Nogmaals, ga niet op jeugd en Wmo verder bezuinigen. Als blijkt dat dat geld er niet komt, dan moet je gewoon goed kijken naar ... Dat is volgend jaar. Dan is pas het moment om te kijken van, misschien moet het ergens wat minder of ergens erbij en dan ga je pas schuiven. Als je dat nu al doet, dan ga je al bezuinigen, terwijl dat waarschijnlijk niet hoeft, omdat dat geld er waarschijnlijk wel aankomt. Ik vind dat denk ik niet een goed idee om dat nu al in te boeken.

De voorzitter: Een interruptie van de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Want ook een hele sympathieke motie over die huiswerkbegeleiding. Wie gaat dan eigenlijk die les geven? Want we merken nu al op vragen van Trots Haarlem ... Blijkt al dat de leraren niet voor de klas staan, maar soms ouders of klassenassistenten die niet opgeleid zijn. Wie gaat dit dan eigenlijk doen? We hebben het ook net gehoord van uw collega, Wiedemeijer, dat 1,2 miljoen huishoudens straks niet meer rond kunnen komen als ze niks extra's uitgeven. Dan gaat u zeggen, als je een HaarlemPas hebt, dan krijg je wel weer een bijdrage. Maar als je dan daar net buiten valt, dan moet je het maar gewoon zelf betalen. Maar die mensen kunnen dat niet betalen, want die kunnen alleen maar hun vaste lasten betalen. Wat gaat u daar voor doen?

De heer Drost: Volgens mij heeft u daar al net een duidelijk debat met de heer Wiedemeijer over gevoerd. GroenLinks heeft allemaal voorstellen ook landelijk gedaan. Ik denk dat ook grotendeels dat landelijk moet gebeuren. Ik kan me daar gewoon prima bij aansluiten. U wilde daarbij, heeft u nog gezegd, dat u een logo op de motie wilt? Zei u dat ook nog of wat was nog meer uw ...

De heer Van den Raadt: Ik wil best mijn logo erop zetten, als u dan antwoord geeft op de vraag ... Ik stelde twee vragen. Wie gaat die lessen geven, want we hebben al geen leraren voor de klas staan. Dat is al half-half met de ouders en klassenassistenten die er staan. U heeft nu kennelijk een blik leraren gevonden ergens. Wat

gaat u doen voor die mensen die niet onder die HaarlemPas vallen, maar gewoon ook niet rond kunnen komen? Dan het logo erop.

De heer Drost: Dat tweede heb ik net al antwoord op gegeven. Daar heeft u ook net een debat met de heer Wiedemeijer over gevoerd. De eerste, kijk, er heeft mij geen signalen bereikt dat er niet voldoende mensen zijn om dat te geven. Daar gaat het natuurlijk niet om. Het gaat erom dat die regelingen bekend worden. Dat staat in de motie. Nogmaals, ik hoop op uw steun. Verder, de oplopende energieprijzen. Het is al genoemd. Die geven ons flinke zorgen. Zorgen ook dat we nog sneller moeten verduurzamen. U heeft verschillende voorstellen kunnen lezen in het coalitieakkoord, waaronder die minimale 60 procent CO2-reductie. Inderdaad, die is dan ook leidend. Dit vraagt ook iets van onze organisatie. Afgelopen jaren hebben we flinke stappen gezet met betrekking tot de duurzaamheidsbegroting. Wat GroenLinks betreft blijven we die grote stappen zetten komende jaren en ontwikkelen we deze begroting door tot brede welvaart. Dan gaat het om aandacht voor het milieu, klimaatadaptatie en schone energie, maar ook om welzijn, gezondheid en persoonlijke ontwikkeling. Haarlem heeft twee jaar geleden hier ook een prestigieuze Europese award voor gewonnen, omdat we in een grote aanbesteding zowel duurzaamheid als sociale aspecten hadden meegenomen. Ik denk dat dat ook een heel mooi voorbeeld is voor de rest van ons inkoopbeleid. Ook voor de Verbonden Partijen aan de gemeente. U las ook over de afdoening van die motie in de Kadernota. We kijken ook verder uit, wat we lezen, naar het investeringsplan bij de begroting, waarin investeringen worden gekoppeld aan duurzaamheid. Wat betreft de inzet in het fysieke domein rond wonen, vergroenen en de openbare ruimte zien we dat er stappen worden gezet. Natuurlijk over die impuls gelden, rond woningbouw, Zuid-West, Europaweg, Oostpoort, u allen bekend. Maar natuurlijk ook recent het geld voor de ontwikkeling van Haarlem Nieuw-Zuid en de Europaweg vanuit het Programma Bereikbare Steden. Gelukkig, de afschaffing van de verhuurdersheffing geeft Haarlemse corporaties ook meer mogelijkheden om te investeren. Maar goed, er staan ook twee voorstellen. Gebiedsgericht werken, procedures versnellen, allemaal goed. Maar tegelijkertijd zien we ook dat dit nog niet leidt tot het gewenste resultaat. VVD memoreerde er net al. College, dit vraagt ook om blijvende inzet om te kijken op welke manier het aantal investeringen kan worden verhoogd in de stad. Schroom niet om slimme voorstellen te doen en out of the box maatregelen te bedenken. Het is wat dat betreft echt hands on deck. Zeker op het gebied ook van het aantrekken van nieuwe ambtenaren. We voeren hierover graag met u blijvend in de raad het gesprek. Tot zover mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Smit van OPHaarlem.

De heer Smit: Dank u wel, voorzitter. Collega's, college, beste Haarlemmers en Spaarnedammers, voor 2023 lijkt er weer minder houvast dan in de voorgaande jaren. De voortgezette oude coalitie belooft met een dichtgetimmerd verhaal alsof de wereld maakbaar is, veel dingen te gaan doen, maar wel minder samen met de Haarlemmers. OPHaarlem heeft zich daarom nogmaals gebogen over de participatie. Bij nader inzien moeten wij beamen dat het proces van participatie, zoals beschreven op pagina 15 van de Kadernota echt het beste voor heeft met een ongestoorde procesgang. OPHaarlem heeft erover gedacht om mee te gaan in pagina 15 van de Kadernota in de nieuwe tijdgeest. Want de tijd van meedenken over wat is toch voorbij. Haarlemmers, wees blij dat er nog over het hoe meegepraat mag worden, als het maar geen tijd kost. Daarbij komt dat stakeholders, zoals bijvoorbeeld de Fietsersbond, al voor u gedacht hebben. De belanghebbenden, bijvoorbeeld de wijkbewoners, zoals mijn collega Joyce ze noemt, die nu in de kou komen te staan, zullen wij bij OPHaarlem opvangen. In 2011 is een uitstekend raadsbesluit over participatie en inspraak genomen. Maar dat is een wereld die ver achter ons ligt. Ja toch? Toen hield het raadsbesluit in dat een participatie met belanghebbenden zo vroeg mogelijk in het proces gestart werd. Zeg nou zelf, dat kan nu toch niet meer? Een vraagje toch, geacht college, over pagina 15, tweede alinea van de Kadernota. Ik lees eerst voor uit uw eigen

werk. "Bij de start van het project is bekend binnen welke beleids- en financiële kaders het project gerealiseerd moet worden en kan de realisatie in overleg met de bewoners starten. Participatie richt zich dan vooral op de wijze waarop de ambities worden gerealiseerd en niet meer primair op de ambitie zelf. Bijvoorbeeld, niet meer op de vraag of een straat ingericht moet worden als 30 kilometerzone, maar hoe de straat wordt ingericht als 30 kilometerzone. Niet hoeveel parkeerplaatsen er voor auto's beschikbaar zijn, maar waar de parkeerplaatsen komen." Mijnheer Drost. "Daarmee zijn de kaders voor inspraak helder. Dit versterkt de mogelijkheid om een project ook binnen de afgesproken kaders en termijnen te realiseren." Geacht college, dat staat er toch echt. Ook dat de kaders voor inspraak helder zijn. Niet meer over het wat, alleen nog over het hoe. Graag uw antwoord. College, als er staat wat er staat, dan blijft OPHaarlem toch maar kiezen voor echte wat en hoe participatie en vechten wij mee voor behoud van het raadsbesluit uit 2011. Dan een primeur. Misschien heeft Haarlem een primeur. Nee, geen zwart gat in ons melkwegstelsel op 27.000 lichtjaren van de aarde, maar ons eigen zwarte gat. Wel het warmtenet in Meerwijk. Het is volgens ons een groot financieel zwart gat en er lijkt nog stug aan doorgewerkt te worden om het nog groter te maken. Want de kaders die de coalitie, maar ook het college heeft vastgesteld, worden feitelijk onderuit gehaald in de laatste Informatienota. De Meerwijkers en eigenlijk alle Haarlemmers die het financieel erg moeilijk hebben, die mensen die merken dat er niet voldoende hulp beschikbaar is om het hoofd boven water te houden, die Haarlemmers zijn zo blij met de miljoenen die in het warmtenet zijn gegaan en er nog ingaan. Na meerdere rondes met technische vragen van OPHaarlem hoe de besparing op fossiele brandstof tot stand gaat komen en na nieuwe en gecorrigeerde berekeningen die we kregen, zijn we maar gestopt. In dit warmtenet lijkt geen of geen noemenswaardige milieuwinst te zitten. Vraag. Geachte college, kunt u ons voorrekenen wat er vanaf de start aan personele kosten, inhuur, advies en onderzoekskosten aan het warmtenet Meerwijk is uitgegeven? Kunt u aangegeven wat in de huidige meerjarenbegroting beschikbaar staat voor het warmtenet Meerwijk, waaronder formatiekosten? Graag uw toezegging nu en uw antwoord voor de behandeling van de begroting. OPHaarlem bevreemdt het wel dat het vorig college haar besluit van 24 mei jongstleden met titel, Informatienota voortgang ontwikkelfase warmtenet Schalkwijk, niet snel heeft doorgestuurd naar de commissie, terwijl met alles haast was de afgelopen maanden. Wij begrijpen overigens wel waarom er geen haast mee is. Voor ons is stoppen met dit geldverslindend project de meest verstandige oplossing. Het levert ook geld op om Haarlemmers die in de knel zitten te gaan helpen. College, we hebben onze achterban gevraagd waar andere huidige zorgen zitten. Onze achterban verbaast zich erover hoe vaak Parkwijk en Zuiderpolder uit de hoge hoed komen als er iets uitgedeeld wordt door uw college. Zoals een woning die door Parlan tot overlastplek gemaakt wordt. Daar komen er meer van. Zoals een mogelijke locatie voor woonwagens en zoals Domus Plus-locatie In de Groene Zoom. Een advies aan u. Denk ook eens aan de andere wijken. Die willen het ook om zoiets uit de hoge hoed te krijgen. Als u voor Parkwijk en Zuiderpolder binnenkort toch iets uit de hoge hoed wil toveren, dan misschien een nieuw zwembad? College, er zijn talloze kritische opmerkingen ...

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Wiedemeijer.

De heer Wiedemeijer: Dank u wel, voorzitter. Ik vroeg mij af of OPH ook gecharmeerd is van een nieuw Huis in de Wijk voor € 4.000.000. Is dat ook een interessant iets?

De heer Smit: Ik ben het even kwijt. Zegt u het nog eens.

De heer Wiedemeijer: In het coalitieakkoord staat dat er nieuw Huis in de Wijk komt in Parkwijk/Zuiderpolder voor € 4.000.000. Dat lijkt me ook wel een redelijke toevoeging aan uw rijtje, wat misschien wat meer omvang heeft dan een bramen- of perenstruik qua financiële investeringen.

De heer Smit: Waarvan akte dan. Er zijn talloze kritische opmerkingen te maken over de afgelopen jaren en over de ambitie om verloren tijd in te halen. Overigens wij waarderen een aantal van die goede bedoelingen zeker. OPHaarlem heeft te weinig spreekijd om ze te benoemen, maar een heel groot zorgpunt noem ik hier nog. Dat is de aanbesteding jeugdzorg. De gemeente wil niet dat er ook maar iets naar buiten komt, maar toch lijkt er af en toe wat door te sijpelen over de krampachtige zoektocht naar houvast en naar voortschrijdend inzicht in de dialoofase. Bij ons overheerst daarmee het gevoel dat er overzicht, kennis en aansturing ontbreekt bij de gemeente. Geacht college, grijp hier het stuur, want Haarlem verdient een kwalitatieve goede jeugdzorg. De beste toekomst voor de jeugdzorg is stoppen met het aanbestedingstraject. Beter nu gekeerd dan voor jaren verdwaald. Veel gemeentes hebben de besturing zelf gehouden. Dan onze moties. Sommigen zijn met collega's ingediend. De raad in positie betekent voor ons ook weloverwogen besluitvorming. Vandaar een aantal verzoeken eerst om onderzoek. De eerste. Maak van twee sporthallen naast het Mendel een grote optimale sporthal. De kans dat het huidig traject vastloopt is groot. Wellicht is er een betere en goedkopere oplossing. Letterlijk nu tegen elkaar aangetekend, de een staat er, de ander komt er tegenaan. De PNH-hal is niet optimaal te benutten. Gemeentelijk eigendom zonder boekwaarde, zeggen de huidige gebruikers. Straks komt er leegstand in de PNH-hal en extra kosten voor de honkbalweek. Gemeentelijk eigendom, nu niet voorzien, betekent ook professioneel beheer door SRO. Onze suggestie betreft een onderzoek naar een grote sporthal, uiteraard gebruikmakend van de huidige PNH-hal, die dan tegelijk ook aangepast kan worden. Het totale ruimtebeslag kan dan minder zijn. De stijgende rente wordt voor HLC binnenkort een heel groot probleem. Dan geen toename gemeentelijke woonlasten in 2023. Wij vragen een berekening van de financiële consequenties. Afhankelijk daarvan komt er een vervolgmotie dezer dagen of bij de begroting. Structurele beleidsambities, daar zijn de meeste uitgaven ervoor dat toch ook. Ik heb dat al eerder gememoreerd. Meer dan vijftig incidentele dekkingen, want er is meer incidenteel geld dan structureel geld. Dat roept vragen op bij ons. Onze accountant is de expert. Kunnen we hem om advies vragen. De motie winkelstraten met wandelaars en fietsers moeten veiliger zijn. Ik werd zaterdag door een dikke bandenfiets bijna omver gereden aan het eind van de Gierstraat. Onderzoek naar de haalbaarheid van de maximumfietsnelheid van 15 kilometer per uur. Het kan, het mag en het is te handhaven. Fietspaden veiliger door duidelijke en volledige bebording. Steeds vollere fietspaden en onvolledige bebording, vaak als uit een zijstraat komt, wordt niet aangegeven dat je een fietspad niet in mag, terwijl aan de andere kant staat dat het een eenrichtingsfietspad is.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Want dat fietsen op 15 op dat fietspad, dat is te handhaven. Ik kwam hier net naartoe en ik reed precies 25. Ik werd ingehaald door een fiets en daarna door een brommer die er ook niet mocht rijden. Maar hoeveel handhaving hebben we nodig om dat op die fietspaden op te lossen, want de burgemeester zal wel zeggen, het kan allemaal. Geen prioriteitenlijst. Alles komt goed. Maar u en ik geloven dat meestal niet.

De heer Smit: De motie gaat allereerst over de winkelstraten. Daar lopen heel veel mensen rond. Daar wordt ofwel met dikke bandenfietsen dan wel door de pizzabezorger echt heel hard gefietst. Dat heeft al tot ongelukken geleid, gaat echt tot klappen leiden. Daar kun je wat aan doen, die stukken. Gierstraat, Kleine Houtstraat, er zijn meer voorbeelden, maar niet zoveel. Die moet je eerst op 15 kilometer zetten. Je kan niet de hele stad daarop zetten.

De heer Van den Raadt: Maar dan de handhaving.

De heer Smit: Als je een besluit neemt, dan moet je ook een besluit over de handhaving nemen. Nu zien wij de handhavers ook in de stad. Dan hebben ze er tegelijkertijd een extra rol bij. Ik denk dat dat in te kleuren is.

Dan veilig fietsen in het donker. Onze derde fietsmotie. Niet de fiets laten staan vanwege onveilig gevoel. Dat bleek uit een onderzoekje van de jeugdraad in het voorjaar, die foto's had van echt hele donkere fietsstroken in de wintermaanden. Voor heel veel mensen geeft dat een heel onveilig gevoel. Het is oplosbaar. Doe het. HaarlemPas-houders gratis OV binnen de stadsgrenzen. Het vraagteken in deze motie geeft aan dat onderzoek uiteraard de start is. Maar wij vragen om dat onderzoek om na te gaan of mensen die qua inkomen aan de onderkant zitten daarmee geholpen worden. Fruitbomen en struiken hebben een meerwaarde in de stad. Mijnheer Drost, dat hebben ze. Zeer goed zijn ze voor het milieu. Uiteraard ook voor alles wat rondvliegt, van insecten tot vogels. Ze zijn educatief. Er staat nog een oude toezegging voor smulbomen in het Reinaldapark. Een deel van de nieuwe beplanting graag met fruitbomen en -struiken. Wanneer wordt de gemeente voortrekker in biologische voeding en biologisch groenonderhoud? Na de toezegging eind vorig jaar door het college, nu doorpakken. Dat betekent van onze bedrijfsrestaurants tot Spaarnelanden. Maak snelheid voor meer mobiliteit. De corporaties verzoeken, dat is de kern van de motie, om spoed om algemene en boxdeuren in flats elektrisch te maken, met name galerijflats, zodat mensen langer zelfstandig kunnen blijven wonen, want ze krijgen nu vaak geen vergoeding voor een aanpassing. Geen zonnepanelen op de Schouwbroekerplas. Ik hou het kort. Aandacht voor de rode lijst. Lees de motie. Dan hebben we ook nog een nu nog niet motie. Die gaat over Spaarnelanden. Als ons afval niet tijdig en conform de afspraken met de gemeente wordt opgehaald, dat gebeurt heel vaak, dan neemt overlast van ongedierte en meeuwen toe. Als dat blijft, dan komt OPHaarlem bij de begroting met een motie voor een boetebeding in het contract, dat overigens niet de gemeente gaat schaden. Bij de besluitpunten, donderdag, komen wij terug op enkele punten die wij beschouwen als nieuw beleid en eerst naar de commissie moeten, immers de raad in positie. Nieuw college, u staat dagelijks dicht bij de ambtelijke organisatie. U kent de hartslag van de gehele stad, sorry, van de gehele raad en van de stad, hoop ik straks ook. U bent zichtbaar in de stad. Ja toch? OPHaarlem hoopt te kunnen zien dat u op integere en eigenstandig wijze, rekeninghoudend met democratische principes, een positie inneemt in Haarlem. De Haarlemmers lijken in meerderheid nog niet van deze coalitie te houden. Er heeft ook maar ruim een kwart op ze gestemd. Misschien kunt u vervangend zijn. OPHaarlem geeft u graag de kans. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Smit. Dan gaan wij naar D66. Mevrouw Çimen.

Mevrouw Çimen: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, als eerste, ik sluit me aan bij de dankwoorden voor al het hard werk dat is geleverd in de afgelopen periode. Bij de Kadernota geven we als raad de kaders, de uitgangspunten mee voor de meerjarenbegroting in november. Het belangrijkste kader bij de start van deze nieuwe raadsperiode is natuurlijk het nieuwe coalitieakkoord Actie. We waren als onderhandelaars helaas niet meer op tijd om dit nog te kunnen verwerken in de voorliggende Kadernota. Dat heeft geleid tot het amendement dat D66 mede indient om het coalitieakkoord in de begroting van november te verwerken. Voorzitter, we bespreken vandaag een beleidsarme Kadernota. Tegelijkertijd zie ik een flinke opsomming van besluitpunten. Ik vraag me oprecht af of dit allemaal noodzakelijk en urgent is, zoals aangegeven in het voorwoord. Of is dit toch een soort jaarlijks veegmoment geworden. Voorzitter, ik heb vanavond geen grote beschouwingen, maar wel de nodige vragen aan het college over de Kadernota zelf. Laat ik beginnen bij het cluster sociaal, de reserves op de begroting. Er worden weer twee nieuwe reserves opgevoerd met deze Kadernota. Waarom is het college van mening dat er een aparte bestemmingsreserve regionaal arbeidsmarktbeleid nodig is. Graag een toelichting. We hebben eerder in deze raad met elkaar vastgesteld dat we erg veel reserves en aparte potjes met geld zijn op die Haarlemse begroting. De wethouder financiën heeft in de vorige periode een toezegging gegaan alle reserves onder de loep te nemen, nut en noodzaak ervan te onderzoeken en met een nota naar de commissie Bestuur te komen. Hoe staat het met deze toezegging en wanneer kunnen wij deze nota verwachten? Dan het cluster fysiek. We lezen dat de structurele

onderhoudsmiddelen in de exploitatiebegroting niet meer toereikend zijn om het jaarlijks benodigde onderhoud aan het gemeentelijke vastgoed uit te kunnen voeren. Dit wordt tot op heden vanuit de reserve vastgoed ...

De voorzitter: Er is een interruptie van de heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Dat gaat nog even over die reserve ten aanzien van de arbeidsmarkt. Volgens mij staat er in de Kadernota dat dat gelden zijn die nog niet uitgegeven zijn. Dat die daarom in de reserve worden gezet, zodat in de toekomst regionaal geld alsnog uitgegeven kan worden. Nu snap ik dat u problemen heeft met de manier waarop de reserve tot stand komt. Dat u daar beter over geïnformeerd wil worden. Dat begrijp ik. Maar de reserve an sich, daar kun je toch niet zoveel tegen hebben?

Mevrouw Cimen: Het gaat me ook meer om de manier waarop er eigenlijk wel heel veel reserves worden opgevoerd op de begroting en het gemak waarbij dat eigenlijk gewoon gebeurt bij de Kadernota. Ik hoor dan graag een toelichting vanuit het college. Voorzitter, ik ...

De voorzitter: De heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ik denk dat u voorzitter mag worden, want u ziet mij wel. Maar over die reserves heeft u natuurlijk helemaal gelijk. Wij vroegen ons ook af, waar blijft dat stuk. Maar vindt u dan eigenlijk deze Kadernota wel behandelingsrijp?

Mevrouw Cimen: Ik vind hem wel behandelbaar, maar ik denk dat er nog wat onduidelijkheden inzitten. Ik kom zelf ook nog met wat amendementen en een motie. Ik wacht de antwoorden op mijn vraag af. Voorzitter, ik ga verder. De onderhoudsmiddelen uit de exploitatiebegroting voor het onderhoud van het gemeentelijk vastgoed, de collega's van de VVD hadden daar ook al aan gerefereerd. Kan het college aangeven wat hun plan van aanpak is voor de langere termijn? Dan, het college zet in om de investeringen in de openbare ruimte te versnellen. Ook D66 wil leveren en ambieert de gewenste versnelling. Dat gezegd hebbende gebeurt er nu wel iets bijzonders in deze Kadernota. De onderhoudsprojecten, denk aan de tegels rechtzetten, het onderhoud van het groen en de parken et cetera, worden nu direct gekoppeld aan allerlei beleidsambities. Althans, het nieuwe college gaat hier nog een besluit over nemen. Mijn vraag aan het college. Hoe verwacht het college het tempo van onderhoudsprojecten in de stad op te voeren als er ook allerlei beleidsplannen en ambities aan worden gekoppeld? In andere gemeenten zit hier namelijk een harde knip tussen. Graag een toelichting. Daarbij is het idee om het tempo ook op te voeren door de raad in een keer alle voorbereidingskredieten voor 2022 vrij te geven. Dat scheelt ambtelijke capaciteit en het is voor de planning van het ambtelijk apparaat makkelijker, aldus de toelichting in de Kadernota. Een totaal bedrag van om en nabij tweeënhalf miljoen euro. Kredieten voor projecten die niet staan toegelicht in de Kadernota zelf. Die hebben wij zelf technisch moeten uitvragen. Projecten die bij mijn weten niet allemaal zijn besproken in de commissie Beheer. Deelt het college de opvatting van D66 dat dit de controlerende en de kaderstellende taak van de raad bemoeilijkt? Graag een reflectie. Daarnaast wordt voorgesteld door het college om deze werkwijze, het jaarlijks vrijgeven van al die kredieten, met ingang van de programmabegroting 2023 alvast in te voeren. Hoe past deze werkwijze bij het onlangs door de raad aangenomen initiatiefvoorstel, aanpassing Haarlem civiel planproces? Graag een reactie. Dan de investeringen. Het college vraagt de kredietbevoegdheid voor een tweetal IP posten aan te passen en daar een collegebevoegdheid van te maken. Het gaat om de vervanging van meubilair en de vervanging van interieur in de gemeentekantoren. Op zichzelf prima. Lekker doen. Maar toch even een checkvraag. Dat gaat dan wel om een lijke verf aan de muur, een nieuw tapijt en nieuwe bureaus, neem ik aan? Niks groters? Want de financiële verordening bepaalt waar het budgetrecht of de kredietbevoegdheid van een IP post wordt

belegd. Blijkbaar vond de raad het ooit een raadsbevoegdheid. Wat mijn fractie dan bevreemd, is dat de financiële verordening met deze wens van het college niet middels een nota met een toelichting wordt voorgelegd aan de commissie Bestuur. Waarom heeft het college dan besloten om dit nu in de Kadernota af te tikken en niet via de commissie Bestuur eerst te bespreken met de raad? Dan, voorzitter, vraag ik uw aandacht voor de reeks kredietbesluiten op pagina 89 van de Kadernota. Er is bij de begrotingsbehandeling, vorig jaar, een aantal moties aangenomen, waaronder eentje over de verduurzaming van speeltuingebouwen. Die hebben wij zelf ook mede ingediend en zijn we heel blij mee. De kredieten bij punten 14 en 15 op pagina 89 vloeien volgens het college voort uit een motie die eind vorig jaar is aangenomen. Als de raad hiermee instemt, geven we een krediet van bijna € 800.000 vrij vanavond, of donderdagavond, excuus. Onderdeel van het dictum is alleen ook dat het college komt met een plan van aanpak en dit tijdig voor de Kadernota bespreekt in de commissie. Die laatste stap is alleen overgeslagen. Mijn vraag is dan eigenlijk aan het college, waarom?

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Mevrouw Çimen, volgens mij in de laatste vergadering hebben wij de nieuwe processtappen besloten als raad, hoe om te gaan met dit soort zaken. Daar heeft u voor gestemd. Ik begrijp de vraag eigenlijk helemaal niet. Het is volgens mij al geregeld wat u vraagt.

Mevrouw Çimen: Niet. Dat denk ik niet. Want ten eerste, de Kadernota beroept zich op een Informatienota uit 2021. Die dekking klopt niet helemaal. In het initiatiefvoorstel wordt ook voorgesteld als werkwijze om zaken eerst in de commissie Bestuur te bespreken en dan het jaarlijks als raad vast te stellen.

De voorzitter: Mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Dat staat niet in het voorstel. Aangezien ik een van de drie schrijvers ben, weet ik heel goed wat er in het voorstel staat. Het gaat niet naar de commissie Bestuur. Het wordt besproken in de commissie ...

Mevrouw Çimen: Commissie Beheer.

Mevrouw Verhoeff: Precies. Dat is iets heel anders. Maar dat is al ... Hier staat het niet zo gedetailleerd, maar in dat stuk staat het prima uitgelegd. Dat is een heel recent raadsbesluit. Na 2021. Dat is geen probleem meer.

Mevrouw Çimen: Maar wacht heel even. Zijn de kredieten die we vandaag dan gewoon vrijgegeven besproken in de commissie Beheer of niet? Volgens mij niet. Dat is toch de insteek van het voorstel zelf.

De voorzitter: Mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Maar mevrouw Çimen, waar het om gaat, dit is de maximale ruimte waarbinnen ... Daarmee is nog niet het uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld. Dat komt later.

Mevrouw Çimen: Dat geven we donderdag vrij. Dat is een besluitpunt, het uitvoeringskrediet, voor 2022. Voorzitter, volgens mij raakt mijn collega ook in de war, want het ging over de investering voor een tweetal IP posten. Dat moet wel door de commissie Bestuur, want dat gaat over de financiële verordening. Volgens mij raakt u ook in de war met een andere ... U niet. Dat is dan helder. Even denken. Dat punt had ik al besproken, over de kredietbesluiten. Ik wilde nog wel een punt maken over het krediet over het speeltuingebouw

Theemsplein. Want in de Kadernota wordt aangegeven dat dit voortvloeit uit een motie die wij eind vorig jaar hebben aangenomen. Volgens ons gaat dit veel verder dan die motie. Maar waarom wordt het dan toch zo neergezet in de Kadernota dat dit daar uit voortvloeit? Want blijkbaar is er toch een apart budget voor nodig. Graag een reactie. Voorzitter, dan de belastingen en de woonlasten. Er is besloten om, in afwijking van de richtlijn van de begroting, de lokale lasten met 4,5 procent te laten stijgen in 2023. Nu staat er echter ook in het raadsbesluit dat, ik citeer, “de tarieven ozb 2023 en de volgende jaren in ieder geval te corrigeren voor inflatie.” Er is in het coalitieakkoord geen harde afspraak gemaakt om de ozb de komende jaren te verhogen. De zinsnede, in ieder geval, riep hij mijn fractie in ieder geval nog wat vragen op. D66 dient daarom ook een motie, of excuus, een amendement in om die zinsnede te schrappen.

De heer F.C. Visser: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Visser, ChristenUnie.

De heer F.C. Visser: Ik heb een paar keer dat voorstel moeten lezen. Maar u zegt, u wijst het voorstel van in ieder geval verhogen met 4,5 procent in het besluit te verhogen met 4,5 procent. Dan is het resultaat toch hetzelfde. Dan besluit je toch te verhogen met 4,5 procent. Wat is dit voor een abracadabra?

Mevrouw Çimen: Nee, het is geen abracadabra. Er zitten meerdere punten. Want er zit een besluitpunt om het met 4,5 procent in 2023 te verhogen. Daar stemmen we mee in. Maar er zit ook een apart besluitpunt, op pagina, wat is het, 104, uit mijn hoofd, om voor 2023 en de jaren daarna in ieder geval een aantal zaken te kunnen verhogen, maar in ieder geval met de inflatie. Dat is het amendement.

De heer F.C. Visser: Maar het resultaat is hetzelfde. Het resultaat is alleen maar een motie die wat bits en bites kost en daarmee wat stroom kost en weer niet duurzaam is, maar het levert voor de rest nog steeds als resultaat voor Haarlem op dat het 4,5 procent is. Waarom dient u dat voorstel in? Dan moet u voorstellen van, het te heroverwegen nog eens te kijken of het echt wel 4,5 procent moet zijn. Zoiets. Maar het resultaat van deze motie is gewoon, het is en blijft 4,5 procent. Waarom dient u dit voorstel in?

Mevrouw Çimen: Het gaat mij ook om de jaren daarna. Daar richt dit besluitpunt zich ook op. Ja? Helder. Even kijken. Dan het kopje bedrijfsvoering. Voorzitter, het bijzondere in Haarlem is dat het begrote budget voor personeel in 2021 is uitgegeven. Het budget voor de externe inhuur in 2021 met ruim € 5.000.000 is overschreden. Tegelijkertijd blijft de afgelopen jaren de realisatie op behoorlijk wat beleidsdomeinen helaas achter. Lezen wij, er is ook al eerder door collega's aan gerefereerd, dat er nog 60 openstaande vacatures zijn. Mijn vraag aan het college is dan, wat gebeurt er in het apparaat? Heeft u hier de regie? Want in deze krappe arbeidsmarkt is het bovendien maar de vraag of de gezochte mensen ook daadwerkelijk gevonden gaan worden. Dat betekent in de praktijk dat je zeer waarschijnlijk de komende tijd zult moeten roeien met de riemen die je hebt. Ik hoop dat we die mensen kunnen vinden, maar wie weet. Maar wat betekent dat voor die ambities van dit kersverse college? Is het college het met D66 eens dat er meer flexibiliteit nodig is binnen het apparaat en tussen die verschillende afdelingen om al die ambities te kunnen realiseren? Graag een reflectie. Om de uitvoering en de realisatie in Haarlem daadwerkelijk op te schroeven, is D66 van mening dat je beter 15 zaken echt goed kunnen doen, in plaats van 25 ballen in de lucht te houden. D66 dient daarom een motie waarbij het college wordt uitgedaagd om prioriteiten te stellen per beleidsdomein. Door een jaarplanning te maken waarbij er bijvoorbeeld, dat hoeft niet, een aantal zaken op de planning staat en daarbij aan te geven welke dossiers dan iets naar achteren worden geschoven. Deze planning zouden wij graag eind 2022 willen ontvangen. Deze motie, deze planning heeft wat D66 betreft tot resultaat dat de planning van de

raad, van het college en het ambtenarenapparaat worden gestroomlijnd en de werkprocessen zal doen versnellen. Tot zover. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Nog op de valreep een interruptie van de heer Smit.

De heer Smit: Die wachtte eventjes tot mevrouw Çimen klaar was. Mevrouw Çimen, ik neem aan dat u meegewerkt heeft, als D66, aan het coalitieakkoord. Ik heb het gevoel dat u op een uiterst logische en inhoudelijke manier hier nu aangeeft wat u er allemaal op tegen hebt. U wilt in feite wat er staat in een tijdspad zetten om te kijken wat haalbaar is. U maakt een heleboel opmerkingen over de Kadernota, waar u toch ook als coalitielid, naar ik aanneem, ook vanuit het college bij betrekken bent. Bent u nu aan het oppositie voeren, wat ik overigens zeer waardoor, of bent u toch op een bepaalde manier gefrustreerd over de uitkomst van het coalitieakkoord?

Mevrouw Çimen: Nee hoor, ik ben helemaal niet gefrustreerd over de uitkomst van het coalitieakkoord. Ik denk dat het ook goed is om te blijven herhalen dat het coalitieakkoord nog niet is verwerkt in de voorliggende Kadernota. Tegelijkertijd, ik ben en blij raadslid. Ik controleer natuurlijk de uitvoering en ik controleer natuurlijk de ambities die we met elkaar hebben opgesteld en of we dat ook echt gaan verwezenlijken. Ik ben eigenlijk aan het meewerken om zowel de raad in positie te houden, het college het werk beter te laten kunnen uitvoeren en ook om hier gewoon te controleren van, gaat dat goed? Want uiteindelijk, ik ben volksvertegenwoordiger en ik zit voor de Haarlemmer.

De voorzitter: De heer Smit.

De heer Smit: U weet dat er een amendement ligt om het hele coalitieakkoord te verwerken straks in de begroting. Als u daar niet tegen stemt, dan ... Nog sterker, uw naam staat erop als mede-indiener. Het hele coalitieakkoord wordt erin verwerkt. Dan wordt er niet een afweging gemaakt wat wel of niet haalbaar is. Toch hoor ik bij u die aarzeling van, ik ben het niet helemaal eens met het coalitieakkoord en ik ben het niet helemaal eens met het feit dat heel het coalitieakkoord verwerkt gaat worden in de begroting.

Mevrouw Çimen: Dat zeg ik helemaal niet. Ik zeg alleen, kijk, we hebben heel veel ambities met elkaar afgesproken. Ik wil dat die allemaal gerealiseerd gaan worden. Tegelijkertijd zie ik natuurlijk ook dat we te maken hebben met een enorme personeelsschaarste. Ik heb niet drie blikken natuurlijk aan medewerkers die ik zo stante pede kan opentrekken. Het enige wat ik eigenlijk vraag, is om het college ook uit te dagen om te zeggen van, waar zitten de grootste uitdagingen, gelet op de ambities, gelet op het coalitieakkoord en het geld wat we ook met elkaar hebben vrijgemaakt, want dat gaat ook gewoon netjes verwerkt worden. Om dan met elkaar te zeggen van, wat doen we in Q1 en Q2 en wat verplaatsen we naar Q3? Want ik wil aan het eind van de rit dat coalitieakkoord zoveel als mogelijk gerealiseerd hebben natuurlijk.

De voorzitter: De heer Smit, laatste keer.

De heer Smit: Toch staat in het coalitieakkoord, op de laatste pagina's, per jaar wat er gaat gebeuren. Daar heeft u mee ingestemd. Nu hoor ik een aarzeling bij u.

Mevrouw Çimen: Nee, er is geen aarzeling. Het is alleen dat we wel moeten blijven kijken naar, wat gaat de inflatie doen? Wat betekent die uitgave van de gemeente-uitgaven? Wat doet het personeelstekort? We hebben natuurlijk met elkaar een flink aantal ambities weggezet in de tijd. We hebben ook tijdens het coalitieakkoord met elkaar een aantal punten besproken van, eigenlijk moeten we dat IP ook eens in een

langere termijn dan die vier jaar met elkaar gaan bezien, maar eigenlijk over een periode van tien jaar, om beter met elkaar te gaan plannen. Ik wil dat natuurlijk ook op een manier doen dat het voor de raad ook inzichtelijk is wat er aan gaat komen. Dat wij niet overvallen worden vanuit die raad en wij ook ons werk goed kunnen doen.

De voorzitter: Nee, ik heb net gezegd, u heeft drie keer dezelfde vraag gesteld. U heeft drie keer een antwoord gekregen. Jawel, wat bedoelde mevrouw Çimen? Toen ze dat punt maakte ... Ik stel voor dat u het gewoon in tweede termijn dan nog een keer verder doet. Wij gaan naar de SP, de heer Kuin.

De heer Kuin: Goedenavond. Voorzitter, ik ga op drie punten wat nader in. De financiële kaders ga ik iets over zeggen. Iets over de zorg. Iets over de lage inkomens. Bij bestudering van de Kadernota viel ons op dat voorzichtigheid troef lijkt te zijn. Dat is verstandig als je bijvoorbeeld een bakkerij op de hoek runt, maar voor een gemeente is dat toch anders. Ik noem wat voorbeelden. Het gaat me niet om de voorbeelden op zichzelf, maar om de lijn die in die verschillende voorbeelden naar voren komt. Het extra accres van het Rijk de komende jaren, oplopend van 8 tot 17 miljoen. Uit voorzorg wordt het gemiddelde berekend, min 25 procent. Waarom min 25 procent? Kleine 3 miljoen. Weerstandratio, het getal wat uitdrukt hoe de reserves zich verhouden tot de gekwantificeerde risico's. Waarom hanteren wij toch een wat hoger getal dan veel andere gemeenten? Waarom het surplus wat we dan nog hebben van 13 miljoen ook nog als buffer gebruiken? De opschalingskorting vanuit het Rijk, die wil bevorderen dat gemeenten op grotere schaal gaan werken is opgeschort. Het is zeer de vraag of het nieuwe kabinet dat weer gaat hanteren vanaf 2026. Toch rekenen we er in de Kadernota mee dat de nieuwe regering in 2026 dit weer invoert, maar dan voor de helft, 3,2 miljoen minder te besteden. Dan de zorgkosten. Het ingeschatte groeipad van 2021 blijkt qua groei van het aantal cliënten in 2021 structureel lager te liggen. Toch rekenen we door met dit groeipad, omdat het wellicht vanwege corona lager uitviel. Waarom doen we dat? Met de verwachte uitgaven en inkomsten lijken we als gemeente met het negatiefste scenario rekening te houden. Zowel de inkomsten als de uitgaven kunnen flink tegenvallen. Wat is daar mis mee? Voorzichtigheid, zou je kunnen zeggen. Het betekent dat er minder beschikbaar is als je plannen maakt, zoals we nu willen doen met besluiten over de begroting of in november. Dat is op zich geen drama, als het gevolg is dat onderhoud aan onze wegen een jaar later plaatsvindt. Wel irritant en vervelend, maar geen drama. Maar als we het over zorg hebben, is het wat anders. Begin van dit jaar meldde een moeder zich bij ons. Ze was bevallen van een dochter. In een spoedzitting had de rechter besloten dat het pasgeboren kind onmiddellijk bij haar moest worden weggehaald. In een normale zitting, die een maand later plaatsvond, besloot de rechter dat deze moeder de komende drie maanden de kans moest krijgen met professionele begeleiding te laten zien dat het kind wel veilig bij haar kan opgroeien. Na die drie maanden zou er een nieuwe zitting volgen om te kijken hoe het gegaan was. Er waren vier instellingen in theorie in staat die professionele begeleiding te leveren aan deze moeder. Bij drie van deze vier was echter een wachtlijst. De vierde, die wel in staat was om te leveren en het personeel had, zat aan zijn budgetplafond. Dat dit geen incident is, kunnen we inschatten aan de hand van het overzicht van de gemeente van 1 juli waaruit blijkt dat er bij veel instellingen wachtlijsten zijn. Nou blijkt ook uit het recent verscherpte toezicht dat de inspectie, hoe heet het, inspectie verzorging en jeugd heeft ingesteld. Dat verscherpte toezicht gold al voor een half jaar. Dat is weer voor een half jaar verlengd. De reden voor het verscherpte toezicht is dat niet elk kind met een beschermings- of reclasseringsmaatregel tijdig een vaste jeugdbeschermer krijgt. Niet tijdig een gedragen koers kan worden vastgesteld. Niet tijdig passende hulp kan worden geleverd. Bij tijdig voor een vaste jeugdbeschermer moet binnen vijf dagen worden geteld. Bij tijdig voor een gedragen koers moet men denken aan zes weken. En bij tijdig passende hulp, betekent dat er binnen drie maanden iets op gang moet zijn gebracht. Dat is waarmee de inspectie rekent. Als oorzaken noemt de inspectie onder andere het grote verloop en de budgetplafonds. De inspectie geeft aan dat er een groot verloop is vanwege werkbelasting en

frustratie, dat je niet snel genoeg wat kunt doen, onder andere vanwege die budgetplafonds. Dat is schrijnend en dramatisch als er tegelijkertijd jeugdzorgaanbieders zijn met lichte hulp die meer dan vijf procent winst maken. Volgens emeritus-hoogleraar professor Verbon is twee tot vijf procent in de zorg voor de geringe risico's genoeg. Uit onderzoek van Follow the Money en uit onderzoek van de SP zelf blijkt dat veel instellingen die lichte hulp aanbieden meer winst maken dan vijf procent. Een flink deel zit zelfs boven de tien procent. Er is een bedrijf met een omzet van nog twee miljoen dat negen ton winst maakt. Het kan in Haarlem in de zorg. Wij hebben met Jouw Haarlem twee moties hierover ingediend. Wij willen dat er wordt gekeken naar de winst in de zorg. Wij vinden dat geld voor zorg naar zorg moet. Wij vinden dat moet worden gekeken naar loslaten van de budgetplafonds. Nog een vraag tot slot over dit onderwerp. Bladzijde 22 bovenaan, Kadernota, komt ineens ... In een zin wordt er gezegd, we hebben vier fte ambtelijke uitbreiding nodig met betrekking tot de jeugdhulp. Wij willen graag weten waar die vier fte voor nodig zijn. Uitgangspunt moet zijn, geld voor zorg moet naar zorg. Tot slot, voorzitter, iets over de lage inkomens. Aandacht voor de toenemende problemen bij veel Haarlemmers vanwege de negatieve koopkrachtontwikkeling. Het is goed wat deze coalitie van plan is, maar we denken dat gezien de recente ontwikkelingen gekeken moet worden of er meer kan. De energierekening rijst de pan uit. Meerdere sprekers zeiden het al. Inmiddels gebeurt hetzelfde met voeding, met de dagelijkse boodschappen. De prijs voor voedingsmiddelen zijn in de maand juni met 11,2 procent gestegen. Dat is een gemiddelde. Olie en vetten 24,9 procent. Bier, ik drink het niet, maar 17,9 procent duurder. Koffie en thee, gebruiken we toch dagelijks, 16,3 procent duurder. Vlees 16 procent. Melk, kaas en eieren 15 procent. Groente 10 procent. Ik noem het voorzitter, omdat het juist die producten zijn waarvan veel mensen ze dagelijks gebruiken. Zoals onderzoekers terecht constateren, het raakt steeds meer mensen. Het CPB schat dat minimaal 670.000 mensen in Nederland tot 1,2 miljoen in de problemen komen met het betalen van de hun maandelijkse lasten. Volgens het NIBUD heeft 1 op de 5 Nederlanders minder dan € 1.000 spaargeld. We moeten doen wat we kunnen om mensen te ondersteunen. Vandaag een motie met Jouw Haarlem. Zij zullen deze nader toelichten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij naar de bijdrage van het CDA, de heer Dreijer.

De heer Dreijer: Dank u wel, voorzitter. Zoals al eerder ook gezegd, voor ons ligt een beleidsarme Kadernota, waarin het coalitieakkoord nog niet is in verwerkt. Ook niet de gevolgen van de meicirculaire, die we zojuist hebben ontvangen. Maar goed, dat is helaas niet anders. Zo gaan de dingen nou eenmaal. Veel zaken zijn onzeker. Zoals de fors gestegen vluchtelingenstromen, de prijzen van de energie, de bouwmaterialen zijn fors gestegen. Gaan ze nog dalen? Blijft het zo? Is corona op zijn retour of krijgen we in het najaar nog weer een terugval. Ook de bijdrages van het Rijk zijn onzeker. Zo heb je een plus, dan heb je weer een min en dan heb je weer een plus. Zeg het maar. De Voortgangsrapportage laat een voordeel zien van 3,2 miljoen. Zoals ik snel gelezen heb in de meicirculaire hebben we gemiddeld een 12 miljoen voordeel per jaar. Wellicht kan de wethouder financiën hier nog een kleine toelichting op geven zo meteen. Kom ik even bij de amendementen en de moties van ons. Zoals gezegd, we hebben een amendement mede ingediend om aan de slag te gaan met het coalitieakkoord, om deze mooie plannen in de begroting te verwerken. We gaan aan de slag met de leegstandsverordening. Ook bij de Verbonden Partijen is het minimumloon € 14. Het CDA was al blij met de resultaten die al geboekt zijn. Er is echter een partij, wat ons betreft, waar nog iets mee moest gebeuren. Dat is SRO. Spaarneland zat al in de pijplijn. Volgens de tekst zou een overleg moeten plaatsvinden met de gemeente Amersfoort. Dat overleg is niet gedaan. Tenminste, althans dat weten we niet of het gedaan is. In ieder geval de resultaten daarover zijn niet bekend. We vinden dat deze slotconclusie een beetje in de lucht is blijven hangen. Daarom dienen we ook mede deze motie Verbonden Partijen naar € 14 in. Dan kom ik tot een paar andere punten. Het is al eerder aangehaald.

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Blij dat u me zag, voorzitter. Even een vraag aan mijnheer Dreijer. Die motie heb ik inderdaad naar gekeken, of dat amendement, over die € 14 minimumloon. Is het niet oneerlijk om het bij Spaarnelanden met terugwerkende kracht te vragen en SRO voorlopig nog even op zijn beloop te laten en pas volgend jaar dat te gaan eisen? Behandelen wij onze overheids NV's dan wel eerlijk en op gelijke wijze?

De heer Dreijer: Bij Spaarnelanden zijn ze natuurlijk al bezig met een nieuwe CAO aan het maken. Het zou fijn zijn om die gewoon ook met terugwerkende kracht in te gaan voeren. SRO staat iets verder van ons. We kunnen dat niet direct eisen, denk ik, om dat ook bij SRO te gaan doen. Per 1 januari lijkt ons een mooie datum om het in te laten gaan. De voorbereidingskredieten, het is al eerder gezegd, ook door D66. In deze Kadernota wordt voorgesteld om alle voorbereidingskredieten voor 2022 direct vrij te geven, om zo de ambtelijke capaciteit te besparen en die direct dan ingezet kan worden voor het maken van een voorlopig ontwerp. Dat zorgt ook voor betere spreiding van de voorbereidende werkzaamheden, zodat het personeel efficiënter wordt ingezet. D66 heeft daarbij wat vraagtekens gezet. Het CDA vindt het op zich een goed idee om het wel te doen. Laten we het in ieder geval proberen voor 2022. De meeste, of eigenlijk alle voorbereidingskredieten worden zondermeer zo eigenlijk vastgesteld. Er zijn nooit vraagtekens over. Het is een beetje omslachtig om iets formeel vrij te geven wat je toch al doet. En ook in het initiatiefvoorstel van het HCCP, daarin wordt het ook eigenlijk impliciet al genoemd om dit te gaan doen. Je moet wel zorgen dat je als raad goed op de hoogte bent van datgene wat in het IP staat ook datgene is wat je uiteindelijk ook wilt gaan uitvoeren. Anders zou je daar wel sneller actie op moeten nemen. Ik snap uw zorg wel, van D66. Uit onderzoek is gebleken dat de sporttechnische laag, onder- en toplaag van de atletiekbaan niet meer voldoet. Deze moet vervangen worden om het te optimaliseren. Ik heb begrepen dat het binnenterrein geschikt gaat maken voor andere verenigingen, zoals bijvoorbeeld DSS om daar ook het broodnodige tekort aan voetbalvelden, daar hun voetbalactiviteiten kunnen doen voor de kleintjes. Hier zie je een hele mooie kruisbestuiving ontstaan tussen verenigingen op hetzelfde sportcomplex. Meervoudig gebruik is natuurlijk efficiënt en kunnen we alleen maar toejuichen. Het project zorgt tevens dat we duurzaamheidsambities hier goed kunnen realiseren, zoals een betere waterberging en de duurzame verlichting. Bij duurzaamheid aangekomen. In de afgelopen jaren zijn er reeds ervaringen gedaan op het gebied van duurzaamheid. Een goed voorbeeld hiervan is de prioritering van het verduurzamen van het strategisch vastgoed op basis van de kosteneffectiviteit van maatregelen. Wat kost het per euro? Hoeveel CO2 kan je daarmee behalen? Die inzichten die dit heeft gegeven over de vraag waar de grootste winst te behalen is, kunnen gebruikt worden bij het prioriteren tussen andere investeringsvoorstellen. Vanwege de nog slechtere prognoses voor wat betreft de effecten van de klimaatcrisis, de financiële gevolgen van de explosief gestegen energiekosten is er een noodzaak om hier een versnelling in aan te brengen. Ik zou graag een reactie van het college willen horen of deze versnelling ingezet kan worden. Want hoe eerder we hiermee beginnen, hoe eerder we het '...'fonds kunnen gaan vullen. Het is nu financieel heel aantrekkelijk om daar heel snel in te investeren. De verduurzaming van het NME-gebouw. Daar zijn we heel blij mee dat dat ook nu eindelijk wordt aangepakt. Dat is niet alleen maar een verduurzaming sec energetisch gezien, maar het gebouw voldoet al vele jaren niet meer. Het is eigenlijk Arbo-technisch afgeschreven. Op alle manieren is het afgeschreven. Het moet fors verduurzaamd worden. Het moet een mooi gebouw worden, een mooie plek om te werken en vooral de plek waar men naartoe kan gaan om de informatie over duurzaamheid, milieuvraagstukken, vergroening en klimaat daar te kunnen vragen en een open en toegankelijk karakter gaat krijgen. Het is nu een beetje een fort als je daar voor de deur staat. Ik wil nog wel een project benoemen die ook in het stuk staat waar ik me een beetje zorgen over maak en eigenlijk zoek naar antwoorden van het college. Dat is de vervanging van de Schalkwijkerbrug. Deze brug stond voor 1 miljoen in het IP. Bij het maken van het VO bleek dit niet voldoende te zijn. In zijn vorig jaar alsnog een extra

krediet vrijgegeven van € 950.000. Nu staat weer te lezen dat we nog een extra krediet moeten gaan geven van € 750.000. Ongeveer € 2,6 miljoen. Vooropgesteld, ik ga ervan uit dat die € 2,6 miljoen wel nodig zijn om deze brug aan te pakken, maar waar ik naar op zoek ben, is of het college misschien niet beter aan de voorkant iets meer tijd kan investeren om vooronderzoeken te doen naar kosten van allerlei projecten die we moeten gaan doen, om dan al een iets betere raming te gaan krijgen. Dat wij niet elke keer verrast worden door behoorlijke overschrijdingen. Dit is een overschrijding van 1,6 miljoen op een begroting van 1 miljoen. Dat is toch best wel fors. Zo hebben we er al meer voorbij zien komen. Nogmaals, ik denk dat ze nodig zijn, maar iets meer tijd aan de voorkant investeren, want je moet het toch investeren om te onderzoeken wat je moet gaan doen voor het VO. Door het misschien ietsje eerder nog, dan hebben we iets betere ramingen die we in het IP kunnen gaan zetten. Tot slot, voorzitter, ik wil nog even een ding zijdelings erbij benoemen. We hebben net ook het jaarverslag van Spaarnelanden ontvangen. Een klein dingetje ten opzichte van het ecologisch beheer. Er wordt continu alleen maar genoemd dat ze ecologisch maaibeheer hebben. Dan hebben ze het erover dat ze iets later in de tijd gaan maaien, van de bermen. Maar er wordt geen woord gerept over het sinusmaaien bijvoorbeeld en het laten liggen van maaisel. Aangezien het vergroten van de biodiversiteit echt noodzakelijk is, wil het CDA het college oproepen het sinusmaaien bij Spaarnelanden onder de aandacht te brengen en zo snel mogelijk laten uitvoeren. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. U wilt nu nog reageren op de heer Dreijer, mijnheer Van den Raadt?

De heer Van den Raadt: Ja, klopt. Ik vroeg me nog af, want u bent altijd wel kritisch, ik vond de D66 dit keer ook fantastisch kritisch, in jaren niet zo goed gehoord, wat vond u van de kritiek van de D66? Gaat u die moties, aangekondigde amendementen steunen?

De heer Dreijer: Of we ze gaan steunen, daar gaan we het over hebben. De motie over de prioritering, bijvoorbeeld. Ik vind het een interessante motie. Ik denk dat we wel behoorlijk wat werkvoorraad de plank moeten hebben, want sec heel nauw plannen met prioritering dat kan weleens ervoor zorgen dat we juist nog meer onderbesteding gaan krijgen. Ik ga er even goed naar kijken. Dan gaat u het donderdag horen.

De voorzitter: Dank u wel. Dit is een goed moment om een koffie, of iets anders, pauze in te lassen. We gaan nu even pauzeren.

Schorsing

De voorzitter: Leden van de raad, laten wij de vergadering hervatten. Het woord is aan de fractievoorzitter van Jouw Haarlem, de heer Aynan.

De heer Aynan: Dank u wel, voorzitter. Het zal u misschien niet ontgaan zijn, maar vanavond behandelen we de Kadernota. Voorzitter, een Kadernota die achterhaald is. Achterhaald, omdat de gevolgen van de meicirculaire er nog niet in verwerkt zijn. Achterhaald, omdat de gevolgen van het coalitieakkoord ook er nog niet in verwerkt zijn. Zoals we net gehoord hebben, als zelfs de coalitie met een amendement moet komen dat ze hun ambities graag in een begroting terug willen zien, dan weet je dat we met een verouderd document te maken hebben. Daarom zal Jouw Haarlem het vanavond beperkt houden tot een drietal moties. Want het echte debat, de echte keuzes komen bij de begroting. Dan zult u van ons horen. Voorzitter, de moties dan. Ten eerste willen we graag dat de energiegereguleerder al dit jaar voor een bredere groep beschikbaar wordt gesteld. Voor mensen die tot 130 procent van de bijstand verdienen, omdat zij het hardst geraakt worden door de abnormaal dure energieprijzen. Ook, dat is al eerder door anderen gezegd, door de steeds duurder wordende boodschappen, inflatie geheten. Ten tweede, de motie duurzame opvang. Een compliment aan u,

het college, dat voortvarend aan de slag is gegaan met het onderdak bieden aan de Oekraïense vluchtelingen. Ook een compliment aan al die Haarlemmers die zich nu, momenteel, ook inzetten voor de opvang van de vluchtelingen. Jouw Haarlem zegt, samen met de SP, die tijdelijke opvang van Oekraïense vluchtelingen, maak dat alstublieft ook duurzaam. Zorg voor flexwoningen. Want u bent van plan, het college is van plan om Oekraïense vluchtelingen op te vangen door 120 tijdelijke woningen. Voorzitter, het voordeel van flexwoningen oftewel modulebouw is dat ze goed zijn, duurzaam, goedkoper en ze kunnen voor andere doelgroepen gebruikt worden als ze niet meer nodig zijn voor de opvang van de Oekraïense vluchtelingen. Als het nodig is, kunnen ze ook nog eens een keer verplaatst worden. Is dat niet vooruitzien, voorzitter? Tenslotte onze motie ecologisch beheer. De vorige raad is hier de noodtoestand over de biodiversiteit uitgeroepen. Een van de manieren om aan het herstel van de biodiversiteit te werken, ook een van de makkelijkste, is door onze parken, bermen en oevers ecologisch te maaien, door bijvoorbeeld om en om. Mijnheer Dreijer, dat noem je inderdaad sinusmaaien. Daarvoor hebben wij een motie ingediend. Ik hoop op uw steun. Want op die manier maai je niet letterlijk alles in één keer weg. Zo geven we de natuur om de levenscyclus te voltooien. Dat is goed voor de biodiversiteit en het levert ook nog eens een keer geld op. Want ecologisch maaien is goedkoper dan de inzet van personeel en machines. Tenslotte, voorzitter, in de meicirculaire die vanmiddag is verspreid, zien we dat er onderaan de streep een behoorlijk aantal miljoenen overblijft. Onze vraag aan zowel het college als vooral de coalitie, bent u bereid om samen met ons over de besteding van de miljoenen na te denken? Vorig jaar waren we toch wel onaangenaam verrast toen u achter gesloten deuren 12 miljoen cadeautjes weggaf. Bent u bereid om samen met de raad en de stad daar goede besteding voor te vinden? Voorzitter, toch een opmerking tenslotte die me echt van het hart moet. Het budgetrecht van de raad is een van de belangrijkste rechten. Daarmee kunnen we sturen op politieke keuzes. Maar in deze beleidsarme Kadernota zien we behoorlijk wat financiële keuzes. Er is al gememoreerd aan bijvoorbeeld 7,5 ton extra voor de Schalkwijkbrug. Waarom worden die keuzes in deze Kadernota voorgesteld en niet eerst ordentelijk via de commissie, zodat we daar inderdaad het ook inhoudelijk kunnen bespreken en ook het recht doet aan ons budgetrecht? Want op deze manier kunnen we een inhoudelijke discussie niet voeren. Ook graag daar een reactie op. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Van Leeuwen van de Actiepartij.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter, dank u wel. Er is al veel gezegd, natuurlijk ook over de economische vooruitzichten. De oorlog in Oekraïne is genoemd. Ik wil daar nog bij toevoegen dat de gasopslag in Nederland net boven de 50 procent zit. Dat de huizenmarkt weliswaar afkoelt door de rentestijgingen, maar dat tegelijkertijd de prijzen nog omhooggaan. Dan voelt het best gek om een Kadernota met elkaar te bespreken die beleidsarm is. Er zijn namelijk nog steeds hele grote opgaven in deze stad te verrichten, waaraan gewerkt moet worden. Klimaat, onderhoud openbare ruimte, de mobiliteitstransitie, onderwijshuisvesting. Er is werk aan de winkel. De winkel moet ook openblijven, maar gaat, dat weten we ook, na deze week toch een klein beetje dicht. Er gaan veel mensen op vakantie, als ze het zich kunnen veroorloven. Ze zijn in elk geval misschien vrij van hun werk. Dan is het ongewis hoe we elkaar hier eind augustus, begin september weer zullen treffen. Zal corona toch weer toegeslagen hebben? Loopt het aantal faillissementen van bedrijven toch op, door de zomer heen? Worden huishoudens inmiddels door het Rijk op een energierantsoen geplaatst? Heeft Moskou misschien toch een oorlogsverklaring uit doen gaan, om allerlei honderdduizenden dienstplichtigen op te roepen? Het is ongewis en dat maakt ook een beetje onzeker om dan nu over een Kadernota te spreken. Maar feit is, er ligt een nieuw coalitieakkoord. Dat roept inderdaad op tot actie. We achten het dan ook van groot belang dat we een amendement indienen dat in elk geval oproept om die financiële consequenties van dat akkoord te verwerken richting de begroting. Want er is in die zin ook gewoon al een hoop tijd verloren, de achterliggende maanden. We willen die tijd toch ook een beetje inhalen. Het is

gegeven de onzekerheden en de gewenste voortgang dan ook dat we met belangstelling met name kijken naar voorstellen uit deze raad, die ik een beetje benoem als pleisters op sociale onzekerheden. Vandaar onze steun ook voor de motie van GroenLinks over de huiswerkbegeleiding. Het voorstel van de Partij van de Arbeid voor De Huiskamer van Oost. Ik ga in deze termijn op een aantal zaken in, voorzitter. Een vijftal onderwerpen eigenlijk, zoals ze opgebouwd zijn in de structuur van de Kadernota. Ik heb daarbij een achttal vragen voor het college. Uiteraard zijn wij blij bij de beleidsmatige ontwikkelingen en toezeggingen met hetgeen nu voorligt in een amendement voor de € 14. Er is al veel over gezegd. Er is geschreven over de wijziging van de streefwaarden prestatie-indicatoren van het aantal aangeplante bomen in de openbare ruimte. Mijn buurman beaamt dat, met een geluidje uit zijn telefoon. Voorzitter, een goede aanscherping van die prestatie-indicatoren, echter het gaat uiteindelijk vooral ook om bladmassa. Dat hebben we eerder ook in een motie volgens mij met elkaar besproken. De eerste vraag aan het college is, bent u bereid om naast nieuw toegevoegde bomen eveneens te rapporteren omtrent de ontwikkeling van de omvang van de bladmassa van bomen in de toekomst? Het cluster sociaal. Wij begrijpen dat D66 vragen stelt, maar wij zijn wel blij met de instelling van de bestemmingsreserves. Dat is voor ons een logische keuze. In het cluster fysiek, VVD begon er al over, D66 sloot daarbij aan, ook wij hebben gezien dat eigenlijk vanaf 2027 die onderhoudslasten op het gemeentelijk vastgoed niet meer structureel gedekt kunnen worden. Dat komt natuurlijk ook, omdat al de verkoop van het vastgoed überhaupt eindig is, want uiteindelijk houdt het vastgoed een keer op. In het coalitieakkoord hebben we inderdaad afgesproken daar nog eens een keer terughoudend mee te willen zijn. Vraag 2 was dan ook, kan het college richting de begroting aan de raad een richting presenteren voor de structurele dekking van de onderhoudsverplichtingen van het gemeentelijk vastgoed? Daarbij natuurlijk ook te betrekken inflatie, bouwkosten en anderzijds met de reeds voorziene teruglopende verkoopopbrengsten in het licht ook van het coalitieakkoord. Dan ten aanzien van de groei van de stad. Wij lezen dat als oorzaak van de afgeremde groei van het aantal woningen ook het aantal woningsplitsingen wordt genoemd. In de huisvestingsverordening hebben we daar natuurlijk ook een restrictiever beleid, de afgelopen jaren, op geformuleerd. Maar binnen deze regels vindt de Actiepartij het wel belangrijk dat daar waar zich kansen voordoen op het gebied van splitsen deze ook geobjectiveerd en gefaciliteerd kunnen worden vanuit de gemeentelijke organisatie. Het draagt uiteindelijk ook bij aan wonen in deze stad. Daar hebben we met elkaar wel eerder over gesproken dat we daar een leefbaarheidstoets graag voor zien en waar ook het parkeren en het fietsparkeren bij wordt betrokken. Vraag 3 aan het college is, is het mogelijk bij de eerstvolgende bespreking van de huisvestingsverordening in de commissie Ontwikkeling de reikwijdte van het begrip leefbaarheidstoets nog eens met elkaar te bespreken? Zou het college dan ook eens kunnen vertellen wat zij de komende jaren verwacht aan aantal splitsingen in deze stad. Dat kan een beleidsmatige insteek zijn van, we hebben behoefte aan woningen op grond van splitsen, maar het kan ook zijn dat u zich baseert op historische kerngetallen.

De voorzitter: De heer Aynan.

De heer Aynan: Dank u wel, voorzitter. Die passage was me inderdaad ook opgevallen. Het lijkt wel of ons kwalijk wordt genomen dat we inderdaad ook een aantal wijken ... Dat we daar een splitsingsstop op hebben gezet. Daar gaat u toch niet aan tornen, hoop ik?

De heer Van Leeuwen: Nee, zeker niet. Ik sluit ook niet uit dat we hem zoals in lijn in het verleden uitbreiden als dat nodig is, want de leefbaarheid van de wijken staat voor ons absoluut voorop. Maar tegelijkertijd kunnen we niet ontkennen dat splitsen van grotere woningen een bijdrage levert aan de toename van het aantal woningen, ook voor kleinere huishoudens. De versnelling in de investering in de openbare ruimte door het college genoemde kanttekening op pagina 15 bij het gevraagde besluit, die vragen wat ons betreft

misschien ook wel om een scenario-analyse waarin genoemde prijsstijgingen, gebrek aan materialen en de voortdurende krapte op de arbeidsmarkt worden meegenomen. In die zin sluit dat misschien aan, maar dat weet ik niet zeker, ik kijk mevrouw Çimen erop aan, op de vragen die u stelt ten aanzien van de prioritering die u van het college vraagt. Volgens mij zijn we hier ook om prudent financieel beleid te voeren. Dan hoort dat daar bij. 1.3, de financiële ontwikkelingen Wmo en jeugd. Goed, wij constateren, maar als dat onjuist is, horen we het graag, dat het besluitpunt op pagina 23 niet is overgenomen in paragraaf 7 van de besluitenlijst. Daarmee achten wij overigens ook dat punt achterhaald op het moment dat het amendement wordt aangenomen om het coalitieakkoord te verwerken. Dan hebben we 2 punten. De invullingen van de taakstellingen. Taakstelling effectiever accommodatiegebruik culturele instellingen. Actiepartij is het eens met het besluit dit ten laste van de algemene middelen te laten gaan voor 2023. Maar vanaf 2024 hangt deze taakstelling nog boven de markt. Wij vragen ons af, hoe reëel is dat voor deze instellingen? Vraag 5 aan het college. Ziet het college kans deze taakstelling voor navolgende jaren ongedaan te maken? Liggen er bijvoorbeeld kansen in de meicirculaire, nu die bekend is geworden? Of zijn er nog overgebleven coronagelden? Graag hebben we daar een gesprek over voor de begroting. Ten aanzien van het effectief accommodatiegebruik, waar dat over gaat. Wij zijn geconfronteerd, afgelopen week, met het feit dat het Slachthuis, u wel bekend, waar activiteiten in het kader van de placemaking gaande zijn, dat die deze week eindigen. Dat daarmee ook de vergunning voor de nacht gaat vervallen. Dat betekent dat een organisatie die in een korte en door coronatijd ook moeilijke tijd heeft bewezen een experimentele, laagdrempelige programmering neer te zetten, waar veel belangstelling voor is van jongeren en van oudere jongeren, dat we met een potentiële achterstand in oktober de deuren weer gaat heropenen. Actiepartij heeft hierover deze week technische vragen gesteld. Wanneer we dan spreken over het effectiever gebruiken van accommodatie in de culturele sector, dan past dat wat ons betreft wel dat dat daar de passende vergunningen worden gegeven op het concept wat je daar ontwikkelt. Daar zit ook een grote gemeentelijke investering achter. Vraag 6 aan het college is dan ook, bent u bereid het Slachthuis in deze zomer uitsluitel te geven over een vergunning voor de nacht per oktober aanstaande? Dan het meerjarenperspectief grondexploitaties, vanaf pagina 91. U geeft aan, ten aanzien van de kosten, het een en ander voor 2022, aangaande bouwmaterialen en personeel, daarmee samenhangend de prijsontwikkelingen ... Wij vinden die eigenlijk te rooskleurig en te achterhaald als je dat naar heden vertaalt. Vraag 7. Kan het college voor de behandeling van de begroting dan ook een update geven van de voorspellingen zoals ze die heeft gedaan op pagina 6 van het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties? Wat betreft de opbrengsten. Het college verwacht de komende twee jaar 25,8 miljoen aan grondopbrengsten te genereren. Gelukkig is de uitgangspositie in het MPG sterk verbeterd. Verbeterde weerstand, want de risico's om die 25 miljoen te incasseren, de komende jaren, zijn groot en nog ... Onzekerheden zijn groot. Vraag 8. Kunt u de raad voorzien van een tussentijdse update, bijvoorbeeld halfjaarlijks, eerstvolgend in december of bij de begroting, over de ontwikkelingen met betrekking tot de realisatie van de geprognostiseerde opbrengsten, de 25,8 miljoen. Voorzitter, tot zover de eerste termijn. Ik wil nog wel aangeven dat in ...

De voorzitter: U heeft eerst nog een interruptie van de heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Wat mij wel even verbaast in de bijdrage, is dat u zich druk maakt over die 25.8 miljoen, of die wel binnengehaald wordt. Maar ondertussen heeft u in het coalitieakkoord wel ingestemd met het uitgeven van 13 miljoen van het surplus. Hoe rijmt u dat met elkaar?

De heer Van Leeuwen: Ik weet niet of het niet met elkaar te rijmen valt. Ik ben nu over de Kadernota de constatering aan het maken dat er 25,9 miljoen wordt geprognostiseerd en dat daar onzekerheden aan hangen. Dat is eigenlijk wat ik daarover kan zeggen.

De voorzitter: De heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Dat hoorde ik u inderdaad zeggen. U zegt, daar zitten onzekerheden aan. U wil graag meer onderzoek daarnaar. Maar ondertussen heeft u in het coalitieakkoord wel al besloten om een deel van het surplus, wat een soort buffer is eigenlijk voor dit soort zaken als dat niet gerealiseerd wordt, om dat uit te geven. Mijn vraag was gewoon van, hoe verhoudt dit onderzoek daarnaar na uw beslissing om wel in te stemmen met het uitgeven van een deel van het surplus wat als buffer hier dient. Ik probeer het gewoon te rijmen met elkaar.

De heer Van Leeuwen: Ik heb niet direct het idee dat het een ongerijmd is met het ander. Het gaat erom dat 25,8 miljoen in een tweetal jaren moet binnenkomen. Ik zeg ook niet dat daar 100 procent onzekerheid aan hangt. Volgens mij bestaat de financiële huishouding ook met name in een risicoprofiel die wordt gegeven op investeringen, maar ook op inkomsten. Ik ben gewoon benieuwd hoe dan die 25,8 miljoen daadwerkelijk de komende twee jaar, in welk tempo, binnen gaat komen. Daar kun je best iets tegenover stellen van een, zoals u het zegt, weggeven of uitzetten. Maar volgens mij is dat gewoon een prima vraag. Voorzitter, ik kom tot mijn einde. Ik heb een ...

De heer Wiedemeijer: Voorzitter, dat hoop ik niet, maar ...

De heer Van Leeuwen: Ik heb een aantal interessante dingen gehoord. Bijvoorbeeld van de Partij voor de Dieren lees ik een interessant stuk over de terrasheaters. Ik verwijs u nog wat dat betreft naar de antwoorden op de technische vragen van 12 januari 2021 van de Actiepartij. Dat ging over dit onderwerp. Ik ga serieus kijken naar de fruitbomen van OPHaarlem. De externe inhuur van D66, daar heb ik het nodige over gehoord. Tot zover in de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we nu naar Hart voor Haarlem, mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Voorzitter, we zitten hier bij uw laatste Kadernota van het zogenaamde oude college. Beleidsarm. In die zin is het eigenlijk identiek aan de afgelopen twee coronajaren, maar dit keer te wijten aan de gemeenteraadsverkiezingen. Want in afwachting van het nieuwe college kon u geen beleid maken. We hebben hier al drie jaar lang nauwelijks beleid kunnen maken, maar de hoeveelheid besluiten bij elke nota is groter dan ooit. Eerlijk gezegd kan ik dat niet met elkaar rijmen. Vind het ook verontrustend en vaak ook moeilijk te volgen over wat wij nu allemaal een besluit nemen. Na lang wikken en wegen, u zit er nu met zijn allen. Het tegendeel van de beroemde uitspraak uit De tijgerkat, kan iedereen aanraden om dat boek te lezen, van Di Lampedusa, alles moet veranderen opdat alles hetzelfde blijft. In Haarlem is helemaal geen verandering nodig om hetzelfde te blijven. Maar voorzitter, wie weet wat ons nog allemaal te wachten staat? Vorige vergadering werd immers al vastgesteld dat Haarlem in een noodtoestand, wat biodiversiteit betreft, verkeert. Zo hebben we nog een aantal crisissen. De oorlog is al genoemd. Ik ga daar niet over beginnen, want het wordt al somber genoeg. Maar de afgelopen jaren bleek het al moeilijk genoeg om de doelen te halen. Ik ben wel blij dat we nu af zijn van dat donut filosofische verhaal. Dat is blijkbaar klaar. Maar dat maakt ons nieuwsgierig naar de inzet van ons nieuwe college. Ik wilde toch maar een paar vragen stellen, want wat mij toch ... Dat heb ik bij de bespreking ook van het coalitieakkoord al geconstateerd. Dat er toch al drie, bijna vier wethouders, hoeveel zijn het er, vier wethouders aan tafel hebben gezeten om alles met elkaar te overleggen en te bespreken. Nu zo lekker stilletjes achter die tafel zitten. Ik vraag me toch af, wat gaat er in hen om? Hoe kunnen wij die mensjes ter verantwoording roepen? Een vraag in ieder geval aan onze voorzitter, de heer Wienen, kunt u nog een beetje een reflectie geven op uw portefeuille. Hoe gaat u die de komende vier jaar invullen? Want wij lezen in het akkoord dat Haarlem een gastvrije stad is, iedereen is hier welkom, maar tot

welke prijs? Want we willen toch rijk ... Ons land loopt overvol. Ziet de burgemeester ook voor Haarlem de grenzen naderen? We moeten uiteindelijk ook aan CO2-reductie doen. Hoe gaan we dat allemaal combineren? Wat mij trof, afgelopen tijd, is dat u een rapport liet schrijven ten behoeve van de positionering van Haarlem in de wereld. Dat heeft toch wel eventjes € 45.000 gekost. Dan wil ik wel graag weten, welke ambities heeft u op dit vlak? Hoe ziet u dat in uw portefeuille verhapstukt? Laat ik het zo maar zeggen. Vraag aan de heer Roduner, want inderdaad in de Kadernota mis ik eigenlijk een reflectie op de 6 miljoen inkomsten die wij jaar in, jaar uit hebben genoten van de inkomsten uit precario op kabels en leidingen. Die we begin dit jaar voor het eerst hebben moeten missen. Voorheen werd het gestort, in ieder geval een deel, in de reserve voor het onderhoud van onze kapitaalgoederen. Hoe gaat u dan dat flinke gat vullen? Want we hebben natuurlijk al met zijn allen geconstateerd, het tafelzilver is eindig. De gebouwen moet ik weet niet wat mee gebeuren. Hoe ziet u dit, de komende jaren? Ik vind het ook jammer dat dit belangrijke bedrag gewoon helemaal blijkbaar vergeten is om te noemen. Wat betreft de heer Van Leeuwen, lokale democratie en participatie. Ik vrees dat het toch weinig inclusief is. Laat ik het in die termen benoemen. Bestuurlijke ambities zijn leidend. Iedereen heeft het al over pagina 15. Het gaat om wat we gaan doen, maar hoe. En dan mag je wat zeggen. Ik lees ook in het gebiedsprogramma dat je als burger ... Dan kan je via een online applicatie van het gebiedsprogramma goed op de hoogte worden gehouden van wat de gemeente van plan is bij jou in de wijk te doen. De meeste mensen weten het dan natuurlijk helemaal niet hoe die online applicatie werkt. We hebben vaak genoeg toberig ... Ik ben er zelf ook een. Dat trekken we gewoon niet. Hoe gaat u die mensen dan betrekken in uw lokale democratie en participatie? Toch altijd een gevleugelde uitspraak van D66. Hoe kijkt u inderdaad af tegen deze spanning tussen beleidsambities? Het doel staat vast. Alle voorbereidingskredieten moeten we ineens gaan vrijgeven. De inspraak van de burgers, dat gaat volgens mij wringen. Maar misschien komt u er goed mee weg. Toch nog even mijnheer Berkhout, want u gaat over vergroenen. Ik maak me toch wel zorgen, Hart voor Haarlem maakt zich zorgen over de zogenaamd, er wordt gezegd, tijdelijke asfaltweg die door de Verenigde Polders moet worden aangelegd, om inderdaad dat Tjaden-terrein en de werkzaamheden aan de Zuid-Schalkwijkerweg te ontlasten. Het is wel een van onze laatste veenweidepolders hier in de omgeving. Een asfaltweg eroverheen, eenmaal aangelegd gaat hij waarschijnlijk niet meer weg. Ik kreeg ook alweer verontrustende berichten over het Houtmanpad. Gaat dat ook geasfalteerd worden? Dat is maar een klein zijspoor hoor. Het is niet zo heel belangrijk misschien. Inderdaad, wij waren heel erg goed bezig met de Partij van de Arbeid. Wij zijn misschien niet zo sociaal en progressief als u, mijnheer Wiedemeijer, maar wij waren toch wel heel erg leuk met mijn vriend Sidney, Trots was er natuurlijk ook bij, mijn vriend Sander, bij De Huiskamer van Oost, waar echt een fantastisch concert werd gegeven, maar waar wij eerder kwamen om, weet ik veel wat, ik zal niet zeggen wat wij daar deden, maar waar je toch heel veel mensen aantreft die normaal eenzaam thuiszitten, moeizaam te bereiken en moeizaam over straat schuifelend. Die zitten dan toch allemaal daar heel erg te genieten, in een gedeelte van Haarlem waar eigenlijk vrij weinig te beleven is. Wij zijn ook natuurlijk blij en Trots, dat wij samen met de Partij van de Arbeid, vooraan staan om hier strijd voor te leveren, wat we in de voorgaande periode trouwens ook hebben gedaan. Dat weet u vast nog wel. Dan over de dienstverlening, anders vergeet ik mevrouw De Raadt nog eventjes. Er zijn natuurlijk grote problemen bij die publiekshal. Het is daar gewoon een drama. Volgens mij is daar achter de balie een drama gaande. Wij vragen ons af of dat allemaal door deze wethouder onder controle is. Wij worden graag op de hoogte gehouden, want dit is het visitekaartje van Haarlem. Vele mensen praten echt heel negatief over de gemeente. Dat is toch niet de bedoeling. Wat betreft mijnheer Smit, volgens mij deed Hart voor Haarlem ook mee met de strijd voor één sporthal bij het Mendel. U vergeet mij weleens. Dat is jammer. Maar ik meld het even. Bij die turnhal, daar wordt ook aan gewerkt. Die smulbomen in het Reinaldapark, daar was ik altijd een warm voorstander van. Die zijn er volgens mij nooit gekomen, maar misschien dit keer gaat het lukken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij verder met uw vriend, de heer Van den Raadt, Trots Haarlem.

De heer Van den Raadt: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Een interruptie eerst van de heer Smit. Ik had het niet gezien, maar u krijgt alsnog het woord.

De heer Smit: Mevrouw Van Zetten, kunt u het billijken dat ik alleen heb gezegd, moties door sommige andere fracties ondersteund? Want ik zat in tijds-klem. Ik heb u niet specifiek genoemd. Vergeeft u mij?

Mevrouw Van Zetten: U bent nu echt mijn beste vriend. Natuurlijk vergeef ik u.

De voorzitter: De heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Voorzitter, in verband met de tijd, vorige keer maakte ik ook altijd de fout door allemaal leuke verhalen te vertellen waar iedereen om moest lachen. Dan kwam de tweede periode en dan gingen de wethouders wat zeggen. Dan kon ik daar niet meer op reageren, want dan was mijn spreek-tijd om. We houden het maar gewoon superzakelijk. Ik was de Kadernota aan het lezen, ik ben geloof ik niet verder gekomen als bladzijde 17, maar ik begrijp nu dat bladzijde 15 het belangrijkste was. Ik heb dat meerdere keren gehoord. Ik ben precies ver genoeg gekomen. Toen was ik bij bladzijde 17 en toen dacht ik, waarom is het eigenlijk niet in een podcastvorm? Want ik werd helemaal gek van die kinderen. De ene keer lachen, dan weer huilen. Ik kon me nooit concentreren, want ik denk, als ik zo'n oorverdovend, zo'n noise-cancelling ding opzet, dan kan ik gewoon luisteren wat er gezegd wordt. Ik stel voor, is ook een motie, om de Kadernota en de begroting voortaan als podcast te introduceren. Dat Marco Post het algemene deel doet en dat de wethouders het deel voorlezen wat over hun portefeuille gaat. Dat is de eerste motie van Trots. Dan hebben we, het is gewoon willekeurige volgorde ... Ik ga maar door, want bij bladzijde 17 had ik al 17 dingen opgeschreven waar ik amendementen en moties over wilde schrijven. Ik ben qua uitschrijven tot 9 gekomen. Ik ga de volgende dagen keihard werken, hele boek lezen en dan kom ik waarschijnlijk op een stuk of 80. Ik ga ze allemaal indienen. Ik moet supersnel verdergaan. Eentje is dan de fiets. Dit is weer zo'n motie waarvan u zegt, 4 jaar geleden had Van den Raadt eigenlijk wel gelijk. De fiets moet niet de nieuwe melkkoe worden, want als we straks allemaal met de auto stoppen en we gaan allemaal fietsen, dan verliest u heel veel inkomsten. Dan gaat u vast fietsbelasting, parkeertarieven voor fietsen invoeren. Ik wil nu alvast dat u belooft dat u dat niet gaat doen. Dan een motie over dat we in Haarlem alles samendoen. Dat we die hele Wet verplaatsing bevolking helemaal niet nodig hebben. Dat we het gewoon in overleg gaan doen. Dat we niet mensen 4 maanden gaan opsluiten en dat we het gewoon gezamenlijk doen. Dan de motie onderzoek naar gratis ov. Dat stond in ons verkiezingsprogramma. We hebben er vroeger weleens een motie over ingediend. Maar in dit soort crisistijden dat niemand eigenlijk meer verder dan 400 meter kan komen, omdat je dan € 50 aan benzine kwijt bent, is het misschien toch wel handig als het ov gratis wordt. Ik zag meer partijen die daar voor zijn. Net zoals een andere motie over hondenbelasting trouwens. Dan hebben we nog de spreiding om integratie te verbeteren en achterstanden en tweedeling te voorkomen. Heel progressief Haarlem moet daar toch voor zijn. Dat stelt voor om statushouders niet alleen in de laagste sociale klasse te zetten, maar ook een klasse hoger. Wie kan daar tegen zijn? Beter spreiding. Zo kunnen ze beter integreren. Dan hebben we nog de motie parkeeroverlast biedt meerdere oplossingen dan alleen betaald parkeren. Wat schetste mijn verbazing? Ik heb weleens voorgesteld bij Vijverpark om daar camera's op te hangen met kentekens. Dat je dan gratis in die wijk kon parkeren, maar de rest niet. Nou hoorde ik toevallig dat bij de Vijfhoek precies dat systeem ingevoerd gaat worden om het autoluw te houden. U heeft het systeem kennelijk al. Laten we dat ook als optie aanbieden voor mensen die met die parkeerdruk zitten. Dan niet alleen maar zeggen, je hebt parkeerdruk, ga je maar betalen, want dat is onze oplossing. Nee, je biedt ook die andere oplossing, het

systeem wat u nu straks bij de Vijfhoek gaat invoeren. Dank u wel. Dan de motie doorstroming vergroten, maar de huur niet. Dat zijn die oudere mensen die een 4-, 5-kamerappartement hebben. Graag wat kleiner willen gaan wonen. Bijvoorbeeld, begane grond woning. Die betalen dan nu 300 huur en straks 800 huur. We gaan daar als gemeente voor zorgen dat ze niet in prijs gaan stijgen, maar wel voor enorme doorstroming gaan zorgen, want dat bouwen, bouwen is natuurlijk ook maar allemaal ... kijken of dat daadwerkelijk uitkomt. Dan hebben we over langer thuis wonen. De overheid wil, geloof ik, 1 miljard meer uitdelen om mensen nog langer thuis te laten wonen. Fantastisch. Dan zit je daar dan met je dementie en je kunstknien, achter de geraniums. Dan zou je een stukje willen lopen door je wijk. Dan denk je halverwege, was er maar een toilet. Deze motie gaat over kijken of je een toilet kan invoeren in een wijk waar veel oudere mensen wonen. Dan de motie, ik moest even terugkijken, hoelang heb ik die motie al ingediend, ik kwam tot 2014, misschien ben ik er al mee begonnen in 2010, maar dat is, schaf de hondenbelasting af. Iedereen doet het. Haarlemmermeer gaat het ook doen. Wij zijn nog de enige in dit hele gebied die het niet doet. Dit is je kans. Het is natuurlijk superonrecht dat die mensen met een hond een beetje extra belasting betalen, terwijl de rest dat niet doet. Terwijl een hond natuurlijk hartstikke goed is tegen de eenzaamheid en voor de veiligheid. Dank u wel alvast. Er komen er nog een heleboel meer. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Visser van de ChristenUnie.

De heer F.C. Visser: Dank u wel, voorzitter. Normaal begint er altijd wel een fractie het debat over de Kadernota met een beschouwing over de foto op de voorpagina. Alleen die is er dit keer niet. Misschien is dat ook wel tekenend voor het debat van vanavond. De Kadernota is beleidsarm. Doen we het debat over het coalitieakkoord dunnetjes over. Iets anders dat opvalt, is dat zelfs de coalitie vanavond met nieuwe wensen komt. Normaal snap ik dat wel, maar nu is het wel erg snel. De inkt van het akkoord is nog maar net droog. Maar uiteraard doet de ChristenUnie ook wat voorstellen vanavond. We zullen natuurlijk ook alle voorstellen van andere partijen met aandacht bekijken. Maar gelukkig is er naast de Kadernota ook het coalitieakkoord. Die heeft wel een mooie foto. Ik zie allemaal puzzelstukjes. Het doet mij deugd dat twee partijen met een '...' komen. Niet het CDA, maar PvdA en D66. Eén partij komt met een windmolen. Weliswaar niet zo'n efficiënte, maar toch. Je zou denken, dat is GroenLinks. Nee hoor, het is het CDA. Waar komt GroenLinks dan mee? Het stadhuis. De Actiepartij komt met een partijlogo en de KPN-toren. Voorzitter, ik mis bij deze vijf puzzelstukjes wel iets. Dat is het sociaal domein, zorg en welzijn. Gelukkig wordt het wel goedgemaakt in het coalitieakkoord. Ik ben benieuwd naar de uitwerking dit najaar in de begroting. Terug naar de Kadernota. De ChristenUnie sluit zich aan bij de opmerking van Hart voor Haarlem over de precario-opbrengsten die we vanaf komend jaar niet meer hebben en die altijd werden gereserveerd voor onderhoud. Zeker omdat we nu ook de hele reserve onderhoud gaan opmaken. Goed dat er eindelijk flink wordt geïnvesteerd in het onderhoud van de stad. Maar hoe zorgen we dat we het onderhoud ook op de lange termijn op peil kunnen houden? Graag hoor ik de visie van het college hierop. Het college wil actie en wil daarom voorbereidingskredieten voor 2022 direct vrijgeven. De ChristenUnie vindt het een goede zet. We stellen voor dit bij de begroting ook gelijk voor 2023 te doen, maar laten we dit wel begrenzen. Een krediet geef je niet ongelimiteerd. Is het college bereid bij de begroting expliciet deze voorbereidingskredieten op te nemen en ook bij de voorbereidingskredieten boven een bepaald bedrag wel tussentijds opnieuw goedkeuring te vragen van de raad? Ik denk dat we daar als raad echt met elkaar van gedachten hadden moeten wisselen van, welke bevoegdheid geven we het college en waar trekken we als raad een grens? Wat ons betreft komt daar ook een financiële grens te liggen. De Kadernota heet beleidsneutraal te zijn. Ik zie ook veel voorstellen die niet schokkend zijn. Ik kan u daarom al verklappen dat wij zullen instemmen. Als zijn enkele genoemde tegenvallers natuurlijk niet leuk. Ik sluit mij daarbij ook aan bij de opmerking van het CDA over beter vooruitkijken naar tegenvallers. Even kijken. Wel blijven wij ons zorgen maken over de kostenstijging in de

Wmo en de jeugdzorg. We hebben daar het Rijk voor nodig, maar we moeten ook zorgen dat wij er zelf beter grip op krijgen, zowel financieel, maar ook qua wachtlijsten. Een stijgende wachtlijst vinden wij echt zorgelijk. Wat gaat het college daaraan doen? Op een punt zijn wij het niet eens. Met een pennenstreek worden oude taakstellingen weggehaald nu we wat meer geld van het Rijk krijgen. Ik krijg steeds meer de indruk dat dit soort taakstellingen puur boekhoudkundig zijn om ze weer te kunnen laten vervallen wanneer de kans zich voordoet. Dat is het afgelopen jaar al een paar keer gebeurd. Dat kan toch niet de bedoeling zijn, vraag ik aan de wethouder financiën? Wanneer worden taakstellingen eens gewoon echt volledig ingevuld? Allereerst is daar, of beter gezegd, was daar de algemene taakstelling van maar liefst € 4.000.000. De ChristenUnie vindt het niet verstandig deze te schrappen. Laten we scherp blijven kijken naar het geld wat we uitgeven. Als die algemene taakstelling wel zou blijven staan en daadwerkelijk zou worden ingevuld, dan spelen we ook € 4.000.000 voor nieuwe zaken. Die zijn er genoeg. Als ik kijk naar alle moties, amendementen van vanavond. Ik voeg er ook zelf eentje aan toe. Neem het snelgroeiende probleem van de invasieve Japanse duizendknoop. De coalitie stelt € 120.000 per jaar beschikbaar voor de bestrijding daarvan. Mooi. Maar het is te weinig, want in april vertelt het college ons nog dat zeker € 240.000 nodig is. Het dubbele. Het lag al op tafel bij de coalitieonderhandelingen. Mijn vraag aan alle coalitiepartijen is, waarom stelt u maar de helft van het bedrag beschikbaar? Is hier niet goedkoop, duurkoop? Graag ook een reactie van het college. Daarom mijn amendement, duizendjes tegen de duizendknoop, die regelt dat we alle locaties kunnen aanpakken die op dit moment bekend zijn. Niet 10 locaties aanpakken, maar 30 locaties aanpakken. Dit is wat ons betreft een urgent doel. Dit kan worden betaald door die algemene taakstelling toch een klein beetje te laten staan. Als we dat nu niet doen, dan krijgen we volgend jaar nog een veel grotere opgave hiervoor. Dat lijkt ons niet verstandig. Laten we die duizendknoop nu radicaal aanpakken. Ik heb ook nog een vraag hierover voor het college. Is het college bereid te verkennen of de bestrijding van de Japanse duizendknoop verder kan worden geïntensiveerd door de inzet van hiervoor getrainde vrijwilligers? Iets vergelijkbaars geldt voor de taakstelling van accommodaties van culturele instellingen.

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Volgens mij kunt u het best varkens inzetten, want dat helpt fantastisch tegen die duizendknoop.

De heer F.C. Visser: Ik vind dat eigenlijk best wel creatief. Wat varkens laten rondlopen bij het Van der Aart Sportpark. Dan moeten we alleen ... Dan zitten we met hekken en dan kan je er weer moeilijk langs fietsen. Laten we daar eens bij de koffie verder over nadenken. Voorzitter ...

De voorzitter: U heeft weer een interruptie van de heer Aynan.

De heer Aynan: Dank u wel, voorzitter. Goed dat u dit benoemt, want er is een bedrijf uit Ulft dat een oplossing heeft gevonden door met eigenlijk vriezen ... Ze vriezen de wortels waardoor die gewoon doodgaan. Misschien kunt u dat het college meegeven.

De heer F.C. Visser: Er wordt inderdaad door allerlei gemeenten gezocht naar een oplossing. Ik heb daar wat technische vragen over gesteld. Er is nu een bedrijf ingehuurd dat vijf keer per jaar die plantjes eruit trekt. Maar ik heb daar nog best wel wat vraagtekens bij, want ik fiets dagelijks langs zo'n plek. Ze zijn eruit getrokken en vervolgens zie ik ze wekenlang weer groeien. Recent zijn ze er weer uitgetrokken en een week later zie je ze weer groeien. Volgens mij zit daarvoor een te lange periode en moet je veel radicaler die dingen eruit blijven trekken totdat ze niet meer naar boven komen. Maar uw methode zou ook kunnen werken. Maar vraag aan het college is niet het hoe, maar het wat. We moeten het aanpakken, want nog maar twee jaar

geleden hadden we nul euro van de begroting, nu hebben we kennelijk al drie ton nodig. Het gaat echt heel hard als we dit niet met wortel en al aanpakken. Voorzitter, iets vergelijkbaars geldt voor de taakstelling voor de accommodatie voor culturele instellingen. Het college zegt dat de mogelijkheden nog niet goed in beeld zijn gebracht door de coronacrisis. Maar voorzitter, die taakstelling is volgens mij al twee of drie jaar geleden bepaald. Ik vind de coronacrisis dan toch een iets te makkelijke smoes. Het college lost het nu op door te bezuinigen op de verduurzaming van de bibliotheek. Betekent dit dat de bibliotheek minder duurzaam wordt?

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter, ik ben wel benieuwd wat de heer Visser een goedkope smoes vindt als heel de horeca en de cultuursector ook in grote mate op zijn gat heeft gelegen door coronatijd. Wat had je kunnen doen?

De heer F.C. Visser: Onderzoek. Want natuurlijk hebben we de culturele sector ondersteund. Dat hebben wij ook gesteund hier in de raad. Maar die tijd hadden we wel kunnen gebruiken voor dit onderzoek, hoe gaan we die € 170.000 invullen? Dat is de afgelopen 2, 3 jaar niet gebeurd. Wat gebeurt er nu? Wij gaan nu 2 keer € 80.000 bezuinigen op de bibliotheek, of de verduurzaming. Mijn conclusie is dan, die bibliotheek wordt minder duurzaam. Die taakstelling verdwijnt achter de horizon. Volgens mij zijn we dan niet goed bezig. Voorzitter, never waste a good crisis. De ChristenUnie ... Nee, volgend punt. Tijdens het debat over het coalitieakkoord vroeg ik al naar het geld voor de extra nachttrein en gaf ik de nieuwe wethouder de tape te gaan lobbyen om deze trein in de nieuwe hoofdrailnetconcessie te krijgen. Heeft de wethouder inmiddels zijn lobbybrief al geschreven? Want op 1 september gaat het Programma van Eisen naar de Tweede Kamer. Op 27 september is daarover een debat. Die brief moet echt snel gestuurd worden. Deze zomer nog. Wie weet kunnen we die nachttrein dan regelen zonder eigen geld. Dan kunnen we die € 30.000 ergens anders aan besteden, bijvoorbeeld aan extra fietsenstallingen bij HOV-knooppunten. Voorzitter, de woningnood is gigantisch hoog. 10.000 extra woningen is mooi, maar zelfs als je die allemaal realiseert, is het tekort aan woningen in 2030 nog steeds ruim 3.500 woningen. Dat is een kleine 500 minder dan dit jaar. De wachtlijsten zullen ook niet veel korter zijn geworden dan. We moeten echt meer doen aan een de woningnood. Actie. De ChristenUnie ziet kansen in de Waarderpolder. Maar met de huidige crisis op de woningmarkt moeten we met open vizier alle opties bekijken, ook de Waarderpolder. Ik lees mooie woorden over het maken van ruimtelijk economische visie voor het zuidelijke deel van de Waarderpolder. Goed voorstel. Dit gebied heeft zoveel mooie kansen. Zo'n visie maak je ook voor de komende 20 à 30 jaar. Maar helaas, de coalitie valt in een valkuil om dan toch weer zich te beperken tot de korte termijn. Ook deze collegeperiode is woningbouw in dit gebied weer een taboe. Waarom? Geldt dat dan ook voor het maken van de visie, die juist over de lange termijn gaat? Natuurlijk, werkgelegenheid moet centraal staan. We moeten hier maximaal op inzetten. Maar dat kan prima samengaan met woningbouw. Daar zijn ook in andere steden mooie voorbeelden van. Ik kan de coalitie geruuststellen. Als we dit jaar zouden besluiten dat woningbouw mogelijk wordt in dit gebied, dan duurt het zeker nog wel meer dan 4 jaar voordat de eerste woning is opgeleverd. Het opstellen van een robuuste visie met meerwaarde begint met het raadplegen van deskundigen. De ChristenUnie stelt daarom in de motie waardevolle Waarderpolder wedstrijd een ontwerpwedstrijd voor, voor dit deel van de Waarderpolder. Laat stedenbouwkundigen, planologen en architecten maar eens met een visie komen, zonder dat wij vooraf taboes vastleggen. Laat deskundigen ons maar uitdagen. Dat kan tot mooie resultaten leiden en wellicht ook tot veel extra woningen. Gaat de nieuwe coalitie, gaat het college deze uitdaging aan? Natuurlijk moet ik niet op de uitkomst vooruitlopen, maar ik wil nog wel een potentieel voordeel noemen. Als uit de wedstrijd zou komen dat wonen wel goed te combineren is met meer werkplekken. Het zou in dat geval de gemeente namelijk ook geld kunnen opleveren. We hebben het afgelopen jaar miljoenen binnengehaald voor de

ontwikkelzones Zuid-West, Oostpoort en Europaweg. Het zou toch mooi zijn als het ook lukt bij die andere zones. Alleen die zijn te klein en voldoen daardoor niet aan de subsidievoorwaarden. Maar als we een paar woningen in de Waarderpolder optellen bij de Spaarndamseweg, dan voldoen we ineens wel aan de subsidievoorwaarden. Je kunt misschien miljoenen euro's binnenhalen voor de omgeving van het Spaarne. Voorzitter, ik rond af, want de tijd gaat hard. Een ander thema is vastgoed. De ChristenUnie sluit zich aan bij de oproep van de VVD om met een toekomstbestendig plan te komen. Want over een paar jaar hebben we geen vastgoed meer om te verkopen, waarmee we het onderhoud van het overige vastgoed kunnen bekostigen. Er is veel aandacht voor verduurzaming van het vastgoed, maar dat is ook nodig voor toegankelijkheid. Maar ik zie hierover niets in de Kadernota of in het coalitieakkoord. Daarom onze motie, actie voor toegankelijk vastgoed. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is het woord aan de BV Nederland, de heer Rademaker.

De heer Rademaker: Dank u wel, voorzitter. De politieke periode zit er weer op. Als nieuweling in de raad kwam ik binnen in een roerige tijd. Energie- en gasprijzen die door het dak gaan, de schade gecreëerd door de coronamaatregelen, boodschappen die onbetaalbaar zijn geworden en een groot woningtekort. Even kijken. Het viel me ook op dat Trots en Partij voor de Dieren dezelfde motie hadden ingediend. Misschien is het een idee om dat samen te voegen. Dan sluit ik me daar graag bij aan. Verder heb ik niet heel veel te zeggen. De Kadernota is beleidsarm. Ik heb verder geen grote beschouwingen. Echter had ik wel nog een vraag voor het college, die overigens ook al was aangehaald door de collega's van de VVD en Hart voor Haarlem. De gemeentelijke dienstverlening laat te wensen over. Afspraken kunnen pas over enkele weken worden ingepland. Als je dan op een van de vrije inloopmomenten naar het gemeentehuis gaat om een rijbewijs aan te vragen, sta je anderhalf uur in de rij. Is er een plan om dit het komende jaar aan te pakken, te verbeteren enzovoort? Even kijken. Dank u wel.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Wiedemeijer.

De heer Wiedemeijer: Voorzitter, ik heb een vraag voor BVNL. Vindt u dat verhuurders hun huurverhoging zouden moeten matigen om de koopkracht te repareren?

De heer Rademaker: Sorry, zou je dat nog een keer willen herhalen?

De heer Wiedemeijer: Veel mensen komen natuurlijk niet rond. Ze kunnen de huur niet meer betalen. Vindt u dat verhuurders hun huurverhoging zouden moeten matigen?

De heer Rademaker: Ik zie niet in waarom.

De heer Wiedemeijer: Bijvoorbeeld de huur bevrozen, de huur niet verhogen, zodat mensen hun boodschappen kunnen betalen, de huur kunnen betalen.

De heer Rademaker: Het lijkt mij een beter plan als de gemeente hun lasten verlaagt.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de laatste bijdrage voor vanavond vanuit de raad in eerste termijn. Mevrouw Hartman van Forum voor Democratie.

Mevrouw Hartman: Dank u wel, voorzitter. Ook ik maak nog niet zo lang deel uit van deze raad. Een ding was me inderdaad wel al duidelijk, we bevinden ons in een rare tijd. Dat is ook een rare tijd om met elkaar te

besturen. Haarlem kampt met de gevolgen van wat er internationaal en nationaal gebeurt en wordt beslist. Tijdens de vorige vergadering werd, volgens mij door de SP, gesteld dat we met nogal wat crises te maken hebben. Daarbovenop roepen we hier een noodtoestanden uit en hebben we te maken gekregen met een flinke inflatie. Het vertrouwen in de politiek is bedroevend laag. De koopkracht van de Haarlemmer daalt enorm. Zelfs de middenstand krijgt moeite met het rondkomen. Dan nog niet te spreken in welke bochten mensen zich moeten wringen om hun woning, voeding, brandstof en energie nog te kunnen neertikken wanneer ze niet zo'n dikke portemonnee hebben. Wellicht is de enige reden dat zij er nog warmpjes bijzitten het feit dat het zomer is. Voorzitter, het zal niet altijd zomer blijven. Wanneer de bladeren vallen en het steeds langer donker wordt, gaan we waarschijnlijk merken hoe slecht we er eigenlijk voorstaan. Ik weet niet of ik kan zeggen dat ik blij ben dat onder andere SP, Trots en BVNL soortgelijke punten hebben opgenoemd. Het is eerder bedroevend. Maar het zet wel een uitroepteken achter deze problemen. Het wordt gezien. Afijn, we kunnen wel met modellen werken om een benadering van de toekomst te geven, maar feit is dat niemand van ons een glazen bol heeft. Het blijven slechts voorspellingen. We berekenen best en worst case scenario's bij allerlei aspecten. Maar daarin moeten we niet vergeten dat er meerdere crises tegelijkertijd plaatsvinden. Wat gebeurt er wanneer meerdere worst case scenario's tegelijkertijd realiteit worden, gecombineerd met een recessie bijvoorbeeld? Worden dan de effecten in het kwadraat de realiteit voor onze burger? Op bladzijde 93 uit de Kadernota wordt meerdere keren gerefereerd aan een berekening van een worst case scenario. Uiteraard zijn we het er mee eens dat in zo'n geval we daar rekening mee moeten houden en er financieel op voorbereid moeten zijn. Het is altijd goed om een buffer te hebben. Maar wij vragen ons wel af waar dit document met de berekening van die worst case scenario staat. Mogelijk heb ik iets over het hoofd gezien, maar hierbij dan ook onze vragen aan het college. Waar kunnen we deze analyse terugvinden? Kunt u toelichten welke factoren hierin zijn meegenomen? Een iets concretere manier is het registreren van wat er nu gebeurt en daar eventuele conclusies uit trekken. Een andere crisis waar het in deze stukken over ging, is de coronacrisis. Forum voor Democratie heeft in commissie Bestuur aangekaart dat de coronamonitor niet stopgezet moest worden. De effecten van vooral de lockdowns zijn namelijk nog lang niet uitgewerkt. In het stuk, bevorderen van het herstel na de coronacrisis, worden plannen van steun aan verschillende sectoren uitgewerkt. Herstel dat eigenlijk alleen door kan gaan als we niet weer in lockdowns worden gestort. Toen wij aankwaamen dat we de monitor moesten doorzetten, zodat we inzicht konden blijven houden in de effecten, bleef het doodstil. Mijn vraag aan het college is dan ook, u stelt allerlei plannen voor het herstel, hoe bent u van plan te meten of deze herstelmaatregelen of herstellfinanciering effect hebben? Tot zover. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. U heeft een interruptie van de heer Aynan.

De heer Aynan: Dank u wel, voorzitter. We leven in rampzalige tijden met enorm veel crises. Ik hoor Forum voor Democratie allerlei vragen stellen. Maar heeft u ook zelf nagedacht over oplossingen? Want ik zie geen moties of amendementen van u.

Mevrouw Hartman: Die moties kunt u inderdaad volgend jaar vooral verwachten. Daar heb ik helaas geen tijd voor gehad, dit keer. De oplossingen. Ik denk dat heel veel problemen van deze aard niet alleen in Haarlem plaatsvinden. Het zijn grotere kwesties. Wij hebben daar landelijk natuurlijk ook effect mee. Sommige dingen worden hogerop bepaald. Wat betreft de koopkracht, wij pleiten gewoon voor een lastenverlaging. Hoe we dat exact gaan vormgeven, daar kunnen jullie nog moties van verwachten. Ik denk dat ik het vooral nu daar even op laat.

De heer Aynan: Het stelt me, voorzitter, een klein beetje teleur.

De voorzitter: De heer Aynan.

De heer Aynan: We hebben enorm rampzalige tijden, crises en Forum voor Democratie heeft blijkbaar geen tijd gehad om over oplossingen na te denken. Ik hoop dat u dat in de tweede termijn wel doet. Daar hebben in ieder geval de kiezers recht op.

De voorzitter: Dank u wel, een andere interruptie van de heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Als Forum voor Democratie dan geen oplossingen voor de problemen in Haarlem kan bieden, misschien moeten we dan kijken wat hun rol bij het veroorzaken van die problemen. Want een van de grootste problemen waar u zelf aan refereert, mevrouw Hartman, zijn de stijgende energieprijzen. Die stijgende energieprijzen, die voor een groot deel veroorzaakt worden door een oorlog die wij hebben met Rusland. Nu is uw frontman van uw partij ... Heeft grote sympathie voor Rusland. Mijn vraag is dan, wat vindt u daarvan?

Mevrouw Hartman: Laat ik hem dan op de energietransitie gooien. Ik denk dat u refereert naar de gasprijzen vanuit Rusland. Wij pleiten vooral voor gas uit Nederland. Wij denken dat het een goede zaak is om gas uit Groningen te halen, zodat we er zelfvoorzienend in zijn. Ik denk dat dat uw vraag beantwoordt.

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee sluiten we de eerste termijn van de raad af.

-Eerste termijn college

***** Ingediende amendementen en moties**

***** Achtergrondinformatie**

De voorzitter: Dan is de beantwoording van het college. Normaal gesproken zou mevrouw Klazes als waarnemend voorzitter dat voorzitten. Maar laten we de rol eens omdraaien, ik vervang de waarnemend voorzitter. Het woord is aan de wethouder financiën, de heer Roduner.

Wethouder Roduner: Dank u wel, voorzitter. Geachte leden van de raad, het is u in ieder geval niet ontgaan dat de Kadernota die wij deze week met elkaar bespreken inderdaad tot stand is gekomen onder het voorgaande college en een beleidsarme Kadernota is. Nieuwe beleidswensen, nieuwe intensivering zijn overgelaten eigenlijk in het financieel kader aan de volgende coalitie. Daar is vorige week ook een uitgebreid debat over gevoerd, waarvan wij in ieder geval vanuit het college niet de behoefte hebben om dat uitgebreid over te doen. Ik denk dat we ook ons zullen beperken om daar uitgebreid op te reflecteren. Maar vanzelfsprekend krijgt u natuurlijk wel antwoord op uw vragen die u gesteld heeft daarover. Ik ga niet uitgebreid reflecteren, maar ik zal wel iets meer ruimte nemen als wethouder financiën, omdat we natuurlijk ook ... De mensen hebben het over het einde van het jaar, maar het is uiteindelijk de start van een begrotingscyclus. Een begrotingscyclus waar het coalitieakkoord dan substantiële impact ook wel op zal hebben. De begroting, de verwerking uiteindelijk van dit coalitieakkoord zult u dan ook zien bij de begroting, waar we kijken hoe dat zich past binnen het beschikbare financiële kader. Dan gaan we ook het hele IP actualiseren. De moties, u heeft er volgens mij al 44, zag ik langskomen, ingediend, worden ... Daar zal meestal nog wel wat bijzitten, als Van den Raadt uiteindelijk ook zijn moties heeft ingestuurd. Die worden woensdag van een preadvies voorzien van het college, door het college. Ik denk dat we ook ons zullen beperken in de eerste termijn om uitgebreid op die moties in te gaan. Daar krijgt u gewoon schriftelijk een advies op.

De voorzitter: De heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Dank u wel, wethouder, dat u dat zegt, want ik ben nooit zo gediend van dat advies van het college. Dan dien ik het na woensdag in. Dank u wel.

Wethouder Roduner: Dat is prima. Dan, alles wat u na woensdag indient, dat zullen we dan mondeling behandelen in de tweede termijn van het college. U krijgt uw advies ongevraagd sowieso. De Kadernota die in ieder geval is beperkt tot een aantal beperkte financiële besluiten. Die in ieder geval vanuit het perspectief van het vorige college onvermijdelijk zijn of niet konden wachten. Toch goed om er, denk ik, een paar te benoemen. Een extra voorstel om extra te investeren in ICT, om onze kwetsbaarheid van de gemeentelijke bedrijfsvoering te verminderen. Reserveringen voor meer openbaar groen, onderhoud aan de openbare ruimte, schoolgebouwen en er is rekening gehouden met een hogere inflatie in de inkomsten en de uitgaven. Dat zijn belangrijke keuzes, waarvan het vorige college dacht dat die niet konden wachten. Belangrijke keuzes die in het coalitieakkoord worden gemaakt, zijn natuurlijk meer betaalbare woningen, een sociale, groene en leefbare stad, waar alle Haarlemmers ook kunnen meedoen en ook waar we de Haarlemmers ondersteunen die dat nodig hebben. Uiteindelijk ook aan het nieuwe college om dat akkoord vorm te geven. Dat wordt verwerkt, zoals gezegd, in de begroting. Ik denk dat we de komende periode ook meer discussie gaan hebben over, hoe zorgen we dat we die balans vinden? Het coalitieakkoord gaat over actie. Maar het gaat uiteindelijk ook om een balans vinden de komende periode tussen, wat willen we op de korte termijn bereiken, wat is haalbaar, en hoe verbinden we dat ook uiteindelijk met de ambities op de lange termijn die we hoog willen houden en ook niet uit het zicht willen halen? Ik denk ook op financieel gebied zal het wel constant een balanceren worden tussen aan de ene kant zelfs financiële ruimte op de korte termijn. Wat kan je daar dan verstandig mee doen? Maar uiteindelijk ook als je naar de lange termijn kijkt, dan spreken we in gemeenteland inmiddels van het ravijn. Het ravijn waarin in 2026 de gemeentefinanciën allemaal in elkaar klappen en we ons ook moeten wapenen hoe we dat op een goede manier doen. Ik denk dat het gewoon belangrijk is dat we in die balanceeract gewoon de financiële positie van Haarlem gezond houden met elkaar, want we zijn inmiddels nu een gezonde financiële stad. De begroting is sluitend. We hebben een extreem goed gevulde algemene reserve. Ook als u gekeken heeft naar de meicirculaire, zal ik straks nog iets meer op ingaan, dan ziet u daar een ontzettend goede plus voor de komende jaren, 2022 tot en met 2026. Ik merk al een beetje in deze eerste bespreking vanavond, die goede vooruitzichten maken het ook voor veel mensen toch weer verleidelijk om wat meer uit te gaan geven. Naast alle meevallers en ook ambities die iedereen heeft, heb ik de afgelopen week, ook vanavond weer, wel meerdere crises horen langskomen van, vorige week hebben we ... Of een paar weken geleden hebben we ook nog weer een noodtoestand uitgeroepen. Heel veel verschillende crises, waarvan ook heel erg de drive is en ambitie om die dan op te lossen met elkaar. Daar ga ik dan toch al wethouder financiën een beetje op tegenhangen. Want we kunnen in Haarlem ook niet alles oplossen. We kunnen in Haarlem niet al het leed en alle crises die de afgelopen jaren zijn ontstaan hier met deze Kadernota of straks met de volgende begroting oplossen. Onze middelen zijn niet oneindig. Ik denk dat het ook voor ons zaak wordt om de komende jaren keuzes te maken hoe we onze middelen op een verstandige en zorgvuldige manier uitgeven. In het coalitieakkoord wordt ook gesproken over de term brede welvaart. Dat gaat over niet alleen kijken naar, hoe zit je op inkomstenmaximalisatie, hoe zorg je dat economische groei maximaal is, maar gaat ook veel meer over, hoe zorg je dat het welzijn van onze inwoners ... Dat we onze middelen gebruiken om dat te vergroten. Hoe zorgen we dat tweedeling voorkomen en ook weer verkleinen? Ik denk dat dat wel een belangrijke opgave is, inhoudelijk, om onze voorstellen aan te toetsen. Dan ook daarbij te zorgen hoe we ook zorgen voor een doelmatige uitgave van die ...

De voorzitter: Een interruptie van de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Is wel goed, want dit was een van die moties die ik wel bedacht had, maar die nog komt. Die kan ik dan meteen aankondigen. Want u heeft het over die inkomsten vergroten is misschien niet waar we naartoe moeten, maar we moeten kijken hoe we die tweedelingen voorkomen. Maar in de Kadernota staat, we gaan die inflatiecorrectie van 4,5 doen. In dat amendement komt van ons te staan, niet doen. Maar ook die leges naar 100 procent kostendekkend maken. Die inkomsten vergroten waar u het over heeft. Daarvan zeggen wij ook, niet doen. Dat bent u eigenlijk met me eens?

Wethouder Roduner: Nee, dat ben ik niet met u eens. Het lijkt me heel verstandig in ieder geval om onze lijstjes en een aantal uitgaven gewoon kostendekkend te houden.

De heer Van den Raadt: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ik hoor toch daarnet de wethouder zeggen, we moeten niet streven naar die inkomsten vergroten, maar we moeten zorgen dat die tweedeling niet groter wordt. Dat moet u toch niet die lijstjes gaan verhogen naar 100 procent kostendekkend? Want dat gaan die burgers betalen en dan wordt die tweedeling nog groter. Want een paar kunnen het nog betalen en de rest kan het helemaal niet meer betalen.

Wethouder Roduner: Ik had het over de term brede welvaart. Dat is een economisch begrip om ook te kijken, hoe zorg je dat je als samenleving de juiste dingen doet? In het verleden hebben het heel erg bijvoorbeeld in de metropoolregio ook gehad over economische groei. Dat is onze belangrijkste maatstaf om te kijken of het goed gaat. Maar brede welvaart gaat ook uiteindelijk over andere begrippen. Als ik het over inkomsten heb, dan heb ik het over economische groei, in dit geval, en niet specifiek over de inkomsten van de gemeente. De SP had het over zuinig, misschien ook wel. Voorzichtig. Vond ik wel zelf een leuke term. Kijk, in de vorige periode was ik wethouder schulden en minima. Dan was ik wel op scholen om met ze mee te kijken hoe leerlingen les kregen over, hoe ga je verstandig met je geld om? Dan is het eigenlijk toch wel vrij simpel. Zorg dat je goed in kaart brengt wat je uitgaven zijn, wat je inkomsten zijn, wat je verwachte uitgaven zijn. Heb daar inzicht in. Daarna ga je kijken van, heb je geld nodig voor een buffer als het tegenvalt? Zijn er inkomsten ... Kan een keer de wasmachine stukgaan en is het dan verstandig om een buffer te hebben? Maar het kan ook zijn dat zegt, u heeft nu een fiets die u elke maand huurt, maar misschien is het wel verstandig om te kijken of u die fiets moet kopen, want dat is goedkoper. Als je dat allemaal gedaan hebt, hoe je verstandig hebt gekeken naar je inkomsten, je uitgaven, je schulden, dan kan je kijken van, als er dan geld over is, laten we dan eens kijken hoe we op een verstandige manier dat geld kunnen besteden. Eigenlijk op die manier, dat is misschien wat simpel, maar zo kijk ik ook tegen de gemeentefinanciën aan. Laten we gewoon goed inzichtelijk maken met elkaar wat er nodig is, welke ideeën, welke opgaven op de gemeente afkomen. Maak daar plannen voor. Kijk dan welke buffers je nodig hebt uiteindelijk om het ravijn in 2026 een beetje te kunnen overbruggen. Kijk of je dingen verstandiger, slimmer kan doen. Als we dan nog geld over hebben, dan kunnen we met elkaar het gesprek voeren hoe we dat op een verstandige manier gaan uitgeven.

De voorzitter: Ik zie dat u inderdaad nog interrupties hebt. De heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Dank u wel, voorzitter. Dat klinkt ontzettend goed, dat je als gemeente goed inzichtelijk maakt welke kosten je allemaal verwacht de komende tijd, zodat je daar ook naartoe kan verhouden. Stel dat die kosten, zoals bijvoorbeeld in de zorg of in de jeugdzorg, de komende jaren stevig oplopen, is het dan ook niet verstandig, wat zegt u dan ook tegen die kinderen in die klas, die u dan leert hoe ze verstandig met hun geld omgaan ... Hoe zegt u dan van ... Zegt u dan van, nu moet je een jaar van tevoren een jaar verder kijken?

Dat kun je doen. Daarna kun je dat vergeten. Of zeg je van, het is beter om je hele planning dan uit te lopen? Hoe zit u daar dan in?

Wethouder Roduner: Ik denk dat het in ieder geval heel verstandig is om goed te kijken naar je inkomsten en uitgaven, maar ik zal specifiek nog even straks terugkomen op het punt wat u heeft gemaakt van de groei van de Wmo en jeugd om dat meerjarig te ramen. Maar in ieder geval om op dit punt toch wel aan te haken, u heeft gezien in de meicirculaire dat daar ook nog een plus in zit. Het college heeft gezegd, laten wij richting de Kadernota 2024, dat is over een jaar, kijken hoe de inflatie zich ontwikkelt, hoe de kosten voor jeugd, Wmo zich ontwikkelen, wat uiteindelijk het resultaat is toch van het Rijk en de gelden uit het gemeentefonds. Laten we dan kijken wat de financiële impact daarvan is. Dan nemen we ook wat tijd om te kijken van, hoe ziet dat eruit? Welke aanvullende voorstellen kunnen we doen om dat positieve saldo op een verstandige manier uit te geven? Dat gaan we dan uiteindelijk, denk ik, is het voorstel van het college, bij de Kadernota 2024 hier met elkaar het gesprek voeren van, wat zijn voor ons dingen die belangrijk zijn en hopelijk ook bijdragen aan die brede welvaart. Dat is uiteindelijk het voorstel wat wij hebben gedaan.

De voorzitter: De heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ik vind het wel knap wat u zegt hoor. Een jaar geleden was de benzineprijs 1,40, tijdens de coronacrisis. Nu is het 2,35 geloof ik, of 2,25. Hoe kan je dat ooit een jaar van tevoren vooruitzien? Ik vind dat een beetje rare opmerking. Dan vind ik het helemaal knap, dat zal dan wel dat sociaal-progressieve deel van uw PvdA zijn, dat u dan zegt, wij gaan alvast zorgen dat we een buffer hebben. Dat betekent dat u laat de burger meer betalen, omdat u in 2026 ziet dat er misschien de afgrond nadert. Al die burgers hebben nu al de afgrond benaderd. 1,2 zegt uw fractievoorzitter. Wat gaat u daar nu dan voor doen? U kunt beter gewoon stoppen nu met al die lasten te verhogen. Gewoon zelf eens bekijken, wat gaat de gemeente doen, of wat moeten we niet doen en daarop bezuinigen. Niet mensen meer laten betalen, omdat u in 2026 een crisis aan ziet komen. Die mensen zitten nu in een crisis. Doe daar eens wat aan.

Wethouder Roduner: Ik snap wat u zegt, maar aan de andere kant, wij hebben ook met elkaar te zorgen voor een stabiele gemeentefinanciën. Onze Haarlemmers hebben er niks aan dat we nu doen alsof we het geld er is, maar dan in 2026 alsnog daar met een enorme kostenstijging tegemoet zien te komen.

De heer Van den Raadt: Ik zou daar flink mee geholpen zijn hoor. Dank u wel.

Wethouder Roduner: Dat is volgens mij toch niet heel verstandig financieel beleid wat u dan voert, want dan gaan we met elkaar echt een jobeleid voeren. Daar kan de Haarlemmer ook echt niet op bouwen. Voorzitter, er waren een aantal vragen, die zal ik kort beantwoorden. Inderdaad, de VVD heeft gevraagd over de groei van de Wmo en de jeugd. U zegt, het is een raming. Dat is toch niet ... Ik bedoel, in de begroting hebben we het iets anders opgeschreven. Het is een risico wat wij op elkaar zien afkomen, op basis van groei die we in het verleden hebben gehad. Daarmee is het niet automatisch groei die je in de toekomst ook gaat zien. Elk jaar hebben wij het gebruik om dat te actualiseren, daar nog een keer goed naar te kijken. Ik denk, de nieuwe aanbestedingen Wmo en jeugd die ook weer echt andere systematiek hebben, kunnen ook wel echt weer een ander beeld daarop loslaten. Ik heb daar vanochtend in mijn staf ook het eerste gesprek over gehad van, op welk moment is het verstandig om daar weer op een goede manier naar te kijken? Maar in algemene zin is het denk ik wel goed ... Kijk, wij ramen gewoon onze begroting op een jaar vooruit. We gaan niet 10 of 20 of 30 jaar vooruitkijken, omdat we dat niet kunnen en omdat dat ook niet ... Dan trek je ook de begroting volledig uit het lood. Volgens mij is dat debat eigenlijk in de raad ook al wel geweest. Je kunt niet zeggen, we gaan een deel van onze begroting vier jaar verramen vooruit, maar we vergeten bijvoorbeeld om onze inkomsten ook

daarmee te verramen. Maar we vergeten bijvoorbeeld om onze inkomsten ook daarmee te verramen. Als we gaan zeggen, we hebben in 2025 meer kinderen en ook misschien wel meer kinderen in de jeugdzorg, dan moet je ook zorgen dat je je inkomsten wel hebt op dat aantal kinderen. Als je dat niet hebt, dan trek je je begroting scheef en dan ben je een probleem aan het creëren wat je eigenlijk ook niet goed aan het oplossen bent.

De voorzitter: De heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Kijk, mijn eerste vraag hier zou zijn van, maar wat zijn dan die scenario's en die scenarioanalyse en al dat goede, harde werk wat erin gaat ... Wat is dat dan waard? Dat zou mijn eerste vraag zijn.

Wethouder Roduner: Het antwoord op uw eerste vraag, het is inzicht en weten is volgens mij, inzicht hebben in feitelijke problematiek, risico's. Dat is volgens mij heel waardevol.

De heer Van Kessel: Kijk, dan zien we dat dit inzicht geeft in ieder geval in de uitgaven die we de komende jaren zullen hebben. Daarvan geeft uw college aan, wij weten redelijk zeker dat die uitgaven de komende periode gaan stijgen. Alleen al omdat bijvoorbeeld het aantal mensen, gaat het nog voorzitter, wat gebruik maakt van die zorg gaat toenemen. U wijst ook terecht op het feit dat de inkomstenkant, dat is het gedeelte wat vanuit het Rijk komt, dat dat nog onzeker is. Dan kom ik toch terug bij die kinderen. Wat zeg je dan op het moment dat je weet dat je uitgaven gaan stijgen, maar je weet niet wat je inkomsten gaan doen? Dan is het toch juist verstandig om te zorgen dat je die uitgaven in ieder geval kan doen. Op het moment dat blijkt dat er toch nog extra inkomsten zijn, lees de meevallers, dat je pas op dat moment dat geld gaat uitgeven. Als je het hebt over verstandig beleid, dat is volgens mij net wat ik u ook aan mijnheer Van den Raadt hoor uitleggen, dan is dit toch de manier waarop je dat doet? Dan ga je toch niet maar een jaar vooruitkijken, maar dan zorg je toch dat je die hele analyse meeneemt en dat je daar toch netjes je huishoudboekje op aanpast?

Wethouder Roduner: U gaat wel heel snel. Want u zegt eigenlijk, u maakt van een risico ... Wat wij in de begroting, we schetsen scenario's, we denken na over hoe de toekomst zich kan ontwikkelen, we maken daar een risicoanalyse op. U doet alsof dat de absolute werkelijkheid is. U zegt, zo gaat het zijn. Dat is natuurlijk niet het geval. Het is een risico. Het is een kans hoe de toekomst zich gaat ontwikkelen. Dat weet je niet precies. Maar het is natuurlijk raar als je zegt, dit is absoluut de waarheid, zo gaat het zich ontwikkelen. Aan de andere kant, mijn inkomsten, dat is dan maar onzeker. Dat is denk ik, dan ben je appels met peren aan het vergelijken. Ik denk niet dat dat verstandig is. Wat ik tegen zo'n kind zou zeggen in zo'n financiële klas is, goed dat je het weet, goed dat je het inzicht hebt, goed dat je erover hebt nagedacht. Je hoeft het misschien niet onmiddellijk op te lossen, maar denk na over hoe je het dan misschien straks wel gaat oplossen. Denk na om een buffer aan te houden. Ik ben heel blij in ieder geval dat in het coalitieakkoord is besloten om een deel van de algemene reserve, de groei van de algemene reserve in stand te laten. Daarmee zit er ook een goede buffer in de algemene reserve. Ik denk, dat is eigenlijk ook precies het voorstel met de meicirculaire. Er komt best wel een stevig bedrag naar Haarlem als de meicirculaire inderdaad ook de toekomst wordt. Altijd een beetje onzeker. Dan is het ook verstandig om te kijken van, moet je daarvan een deel apart zetten als buffer om zulk soort ontwikkelingen, zulk soort risico's verstandig mee af te dekken? Even kijken. D66 heeft een paar vragen gesteld over reserves. Is misschien goed, heeft u misschien gemist, maar 15 februari heeft het college een nota vastgesteld met inderdaad waarin wij nog een keer naar die reserves hebben gekeken als college. Ik denk dat het goed is dat we bij de begroting ... Ik zal daar ook zelf nog een keertje doorheen gaan van, wat zijn er reserves die misschien kunnen verdwijnen? Ik zag dat in het coalitieakkoord er in ieder geval eentje wordt afgeschaft. Dat helpt er weer eentje. De twee reserves die worden toegevoegd, ik denk dat dat verstandig is,

dat zijn hele specifieke middelen. Eentje gaat over regionaal geld wat de gemeente Haarlem heeft gekregen in het kader van een centrumfunctie. Dat geld moeten wij ook voor de andere regiogemeentes goed bewaren en zorgen dat er ook meer beschikbaar is. Het tweede gaat over de kinderopvangtoeslag. Ik denk dat dat ook wel zo'n specifieke post is, zo onzeker, dat het verstandig is om dat in een reserve te doen. Maar in algemene zin ben ik het wel met u eens, laten we niet te veel reserves en potjes apart aanleggen. Het CDA heeft inderdaad nog een vraag gesteld over de meicirculaire. Hoe ontwikkelt die zich? We hebben hard moeten werken, met dank aan de afdeling concern control in ieder geval deze meicirculaire nog voor deze bespreking bij u te krijgen. Het beeld was erg onzeker, op punten negatief. Een korting in de herverdeling, terwijl we dachten dat we positief daar zouden uitkomen. Maar uiteindelijk, het resultaat, inclusief het accres, in ieder geval voor incidentele termijn, positief voor de gemeente Haarlem. Op de lange termijn zie je eigenlijk hetzelfde beeld, namelijk dat lange termijn een structurele uitgaven, daar is eigenlijk bijna geen ruimte voor. Dat blijft wel echt een ingewikkeld vraagstuk voor de gemeente. Hart voor Haarlem heeft nog een vraag gesteld over precario en de zes miljoen. Dit is natuurlijk iets wat we al wat langer op ons af zagen komen. We hebben het precariogeld gestort in een aantal reserves. Die reserves, is in ieder geval in het kader van het coalitieakkoord voorgesteld om die in te zetten voor het strategisch beheerplan openbare ruimte. Daarmee krijgt het ook een goede besteding, de komende jaren. We hebben al daarop in de begroting kunnen anticiperen. Wat je de afgelopen jaren hebt gezien, is dat een aantal van de onderhoudsopgaven in de openbare ruimte, ik denk altijd aan IVORIM, dat wordt ook niet meer uit die reserve betaald, want dat wordt gewoon in het IP gezet, omdat dat ook deels dingen zijn die je moet activeren, die je ook niet zomaar uit die reserves kan betalen. Goed dat we die reserves hebben aangelegd. Die gaan we ook inzetten voor de openbare ruimte. Maar er is volgens mij niet het beeld dat daarbovenop nog meer geld nodig is voor de openbare ruimte. De ChristenUnie heeft nog een vraag gesteld over die taakstelling. Kijk, een taakstelling is niet zomaar op een magische manier ingevuld. Taakstelling, daar komen uiteindelijk, als je die gaat uitvoeren, ook gewoon hele harde bezuinigingen vandaan. Als u zegt, laten we die handhaven om nieuwe dingen te doen, dan is mijn wedervraag altijd aan u, wat zijn dan de punten waar we volgens u vier miljoen op kunnen bezuinigen? Ik denk niet dat u kunt verwachten van het college dat wij zelf met die voorstellen komen. Kijk, als u de begroting wilt wijzigen, omdat u vier miljoen oud beleid wilt schrappen en vier miljoen nieuw beleid wilt doen, dan moet u dat vooral doen, maar daar hebben wij echt geen taakstelling voor nodig.

De voorzitter: De heer Visser.

De heer F.C. Visser: Voorzitter, dat is juist uw taak. Daarvoor hebben we u aangesteld. We hebben met zijn allen besloten dat die taakstelling er was. Ik constateer dat er met die taakstelling gewoon niks gebeurd is gebeurd is en dat er nu een pennenstreek doorheen gaat. Natuurlijk kunnen er moeilijke besluiten tussen zitten, maar het is volgens mij de opgave van het college om altijd kritisch te kijken elke euro die wordt uitgegeven. Juist als we met zijn allen altijd weer heel beleid willen, zullen we altijd moeten kijken, kan er bij oud beleid ietsjes minder? Want op een gegeven moment houdt het gewoon op en zijn de euro's op. Ja, dat is moeilijk, maar het is nu haast een boekhoudkundige truc van, we doen maar weer een taakstelling en dan wachten we tot het weer goed gaat en dan kunnen we die taakstelling weer schrappen. Ondertussen doen we niks. Op de lange duur hebben we dan een probleem, want dan komt er ineens zo'n grote tegenvaller dat we het niet meer aan kunnen. We moeten altijd kritisch kijken naar de euro's die we uitgeven. Dat is de oproep die ik aan u doe.

Wethouder Roduner: Die oproep die wordt hier in warme aarde en goede aarde ontvangen hoor. Laten we vooral kijken hoe we ons beleid beter, efficiënter en zuiniger kunnen doen. Daar hebben we natuurlijk ook instrumenten voor, denk aan een 213A onderzoek. Maar vier miljoen zomaar bezuinigen is gewoon echt een

stevig bedrag. Betekent dat je flink het mes moet zetten in een aantal beleidsvelden. Ik denk dat het verstandig is dat als dat niet nodig is en waarop niet een duidelijk doel hebben van welke beleidsveld uiteindelijk moet sneuvelen, dat we dat niet doen. Uiteindelijk staat in het coalitieakkoord, is ook gezegd, die taakstelling hoeft niet te worden ingevuld. Die ruimte gaat dan ten laste van het algemeen financieel kader. Maar goed, u ziet nog steeds dat er voldoende ruimte is voor nieuw financieel beleid. Dan volgens mij nog een paar vragen, met mijn pet op als wethouder ruimtelijke ontwikkeling, over het MPG, de grondexploitaties. Ik zie nog een vraag van de heer Aynan.

De voorzitter: De heer Aynan.

De heer Aynan: Omdat u naar een ander onderwerp gaat. Ik had ook een vraag gesteld over de financiële ruimte die in de meicirculaire nu ontstaan is. Of u bereid bent om dat samen vorm te geven in plaats van cadeautjes uit te delen?

Wethouder Roduner: Ik denk dat wij in het college hebben voorgesteld, is wij gaan kijken waar buffers nodig zijn, hoe de financiën zich ontwikkelen, hoe de inflatie zich ontwikkelt, hoe de Wmo zich ontwikkelt, hoe jeugd zich ontwikkelt, of wij met ideeën kunnen komen, ook samen met de ambtelijke organisatie, om dingen verstandiger te doen. Zuiniger. Korte termijn misschien een investering doen, waardoor je op de lange termijn kosten bespaart. Dat zijn het type voorstellen wat u van ons kunt verwachten. Als er dan nog ruimte over is, dan kunnen we met elkaar het gesprek aangaan hoe er voorstellen kunnen worden gedaan om uiteindelijk het coalitieakkoord te versterken, dingen te versnellen. Ik heb ook mensen aandacht hier horen vragen voor het versnellen van de realisatie van een aantal zaken. Dat zijn, denk ik, de dingen die u van ons kunt verwachten. We hebben gezegd, richting Kadernota volgend jaar komen we met een pakket aan voorstellen. Dan kunnen we dat hier, denk ik, met elkaar bespreken. In mijn beleving bespreken we hier in deze raad altijd die voorstellen en bent u uiteindelijk degene die besluit welke voorstellen wel en niet vanuit het college geaccordeerd worden.

De voorzitter: De heer Aynan.

De heer Aynan: Waarom pas richting de volgende Kadernota en niet bij de begroting?

Wethouder Roduner: Dat heeft, denk ik, ook te maken met onze financiële proces. Kijk, ik denk dat het gewoon goed is om wat meer tijd te nemen om tot goede voorstellen te komen. U heeft gezien dat er bij het coalitieakkoord West een stevig bedrag is uitgetrokken om de begroting te versterken. Er worden extra uitgaven gedaan. Er wordt, als ik het goed gezien heb, volgend jaar twintig miljoen meer uitgegeven dan dit jaar, op basis van de voorstellen vanuit de nieuwe coalitie. Dat heeft natuurlijk ook even tijd nodig om te verwerken. Dat is denk ik deel één van het verhaal. Er zijn al heel veel goede plannen goedgekeurd of in gang gezet of daar eens gezegd, dat willen we graag doen. Dat heeft even tijd nodig om zich te settelen in de organisatie en ook financieel te settelen. Bovendien hebben we geconstateerd dat er best wel wat onzekerheden zitten nog die op ons afkomen. Inflatie, Wmo, jeugd. Een aantal van die thema's die we vandaag hebben gehoord. Het is goed om daar gewoon even de tijd voor te nemen om tot zorgvuldige plannen te komen.

De voorzitter: Laatste keer, mijnheer Aynan.

De heer Aynan: Dank u wel, voorzitter. Maar juist omdat er onzekerheden op ons afkomen, sterker nog, er zijn grote groepen die in grote onzekerheden leven, lijkt het mij juist goed om ook te kijken wat we richting de

begroting kunnen doen. Dat is in ieder geval onze oproep, ook kijken naar bijvoorbeeld de energiegereguleerder, of we die voor meer mensen beschikbaar kunnen stellen. Want als we zeggen van, we zien elkaar wel bij de volgende Kadernota, dan is inderdaad het risico groot dat heel veel Haarlemmers al in het ravijn zijn gevallen.

Wethouder Roduner: We kunnen volgens mij een eindeloos debat hebben over wat goede maatregelen zijn, maar ik zie in ieder geval dat volgend jaar ook weer zes miljoen in het financieel kader staat als tegemoetkoming of ondersteuning van Haarlemmers met een minimum inkomen bij hun energierekening. Enerzijds zorgen dat er maatregelen worden genomen om energie te besparen. Anderzijds als financiële tegemoetkoming. Dat is voor de gemeente Haarlem echt een flink bedrag dat we doen boven op het Rijk. Dat geld is volgens mij ruimhartig beschikbaar. De vraag is altijd, is er dan nog meer nodig? Ik denk dat dat op zich een heel mooi punt is.

De voorzitter: De heer Wiedemeijer.

De heer Wiedemeijer: Voorzitter, de PvdA had ook gevraagd of het binnen de begrotingssystematiek mogelijk is of wanneer het Rijk dit jaar niet aanvullende maatregelen neemt, een gedeelte van het geld dit jaar beschikbaar te maken. Dat gaat niet zozeer om het geld van de meicirculaire, maar het geld wat al in die zes miljoen zit, of dat mogelijk is, wanneer nodig, om dit jaar een gedeelte daarvan beschikbaar te stellen.

Wethouder Roduner: Ik ben altijd wel erg van geld volgt de inhoud. Ik denk dat het verstandig is dat de wethouder minima daar straks wat meer over aangeeft van hoe zij dat proces voor zich ziet. Dan kijken we later hoe het uiteindelijk in de begroting moet landen. Nog even inderdaad toch over het MPG, de gebiedsexploitaties. Het surplus, volgens mij, wordt niet helemaal onttrokken. Er blijft een deel achter. We hebben de afgelopen jaren ook een aantal grondexploitaties toegevoegd die zodanig positief waren dat er ook geen extra reserve voor nodig was. Ik heb niet het idee dat daarmee onmiddellijk onze bouwambities in gevaar komen. Volgens mij was een vraag van de Actiepartij eindelijk ook om dat bij de begroting wat inzichtelijker te maken. Dat doen we eigenlijk elke begroting. In de afgelopen begroting ziet u ook dat we inzicht geven in wat er gedurende het lopende jaar gebeurt.

De voorzitter: De heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Dank u wel, voorzitter. Om het antwoord op de vraag die wij stelden goed te begrijpen, begrijp ik dan goed dat de komende tijd, zal ik maar zeggen, met de bouwambities die we hebben, dat er voor de grondexploitaties die geopend gaan worden dat er niet meer bufferruimte voor nodig is en dat daar genoeg voor is? Dat wij voor de komende periode daar niet meer buffers verwachten? Het is gewoon ook in die zin een wat technische vraag misschien, maar ...

Wethouder Roduner: Ook daarvan kan ik de toekomst niet helemaal voorspellen hoe dat gaat lopen. Maar als u het mij nu vraagt, ik denk dat de eerstvolgende gebiedsexploitatie die we misschien gaan openen het Beatrixplein zal zijn. Voor zover ik weet is dat niet eentje die direct een beroep gaat doen op onze buffers, maar als dat toch moet zijn dan ga ik kijken hoe we dat op een goede manier gaan doen. Daar is ook nog wel wat bufferruimte. Ook die buffers zal zich de komende jaren weer wat versterken, omdat een aantal bestaande gebiedsexploitaties en die 25 miljoen die daarbij hoort ook de komende jaren willen binnenhalen en ook bestaande gebiedsexploitaties weer gaan sluiten. Op die manier vult het zichzelf ook wel weer aan. In de begroting gaan we dat actualiseren. Dat is denk ik dan ook een goed idee. Dan kunnen we ook, denk ik, een aantal van de marktomstandigheden waar u het over heeft meenemen. U had ook gevraagd aan de Actiepartij

over inzicht en de reikwijdte van de leefbaarheidstoets bij de eerstvolgende keer dat we de huisvestingsverordening bespreken. Laten we dat toezeggen. Dat we in ieder geval inzichtelijk maken wat die leefbaarheidstoets is. Richting Forum, worst case scenario heeft u het volgens mij over. Dat gaat volgens mij over de gebiedsexploitaties. In het MPG ziet u ergens ook de scenario's met de percentages, de knoppen waar we aan draaien om uiteindelijk tot dat scenario te komen. Dan kunt u op die manier ook navolgbaar zien wat dat worst case scenario allemaal in is.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zal ik de enkele vraag die mij gesteld is proberen snel te beantwoorden. De opvang van Oekraïense vluchtelingen of andere vluchtelingen in flexwoningen of tijdelijke woonunits maakt onderdeel uit ook van het voorstel wat in het college geweest is op 28 juni. Dat is ook toegestuurd aan de raad. Daar kunt u in ieder geval kennis van nemen. Want u heeft gelijk, het is op zichzelf natuurlijk ook mooi om gebruik te maken van flexibele woningen. Ten aanzien van de ...

De voorzitter: Mijnheer Aynan.

De heer Aynan: Sorry. Dank u wel, voorzitter. Modulebouw is echt een bepaalde manier van woningen creëren. Er zijn verschillende manieren. Ik neem aan dat u het daarover heeft?

De voorzitter: Ik heb het nu over het feit dat wij tijdelijke woningen inzetten, ook wel flexwoningen genoemd, bij de opvang. Ik stel voor dat we op een ander moment eventueel daar nog verder over doorpraten en niet nu de techniek van welk type flexwoningen en welk type beheer daarbij hoort.

De heer Aynan: Dank voor de toezegging.

De voorzitter: Ten aanzien van de nachtvergunning bij het Slachthuis. Wij zijn druk bezig om nu voor de nachtvergunningen zo snel mogelijk te komen tot goede afspraken met de bedrijven die daar aan mee willen doen. Er worden voorwaarden geformuleerd. Met die bedrijven wordt gekeken hoe zij dat kunnen invullen. Dan kan er pas gekeken worden van, of bijvoorbeeld dat Slachthuis daar definitief deel van uit kan maken. Maar in ieder geval is dat een van de plekken waar naar gekeken wordt. Ten aanzien van de portefeuille Haarlem gastvrije stad, zijn er geen grenzen? Ja, zeker zijn er grenzen. Haarlem levert ook geen excessieve bijdrage, maar een reële bijdrage om vanuit humaan oogpunt te helpen hoe wij als Nederland vluchtelingen die hier terechtkomen een plek kunnen geven. Dat is een zware opgave. Ik denk dat het in de lijn is die deze raad ook meermalen heeft verwoord en waar het college ook trots op is, dat deze stad, niet alleen het bestuur, maar ook de bewoners van deze stad, zich inzetten om daar een reële bijdrage aan te leveren. Dat lukt gelukkig goed. De heer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Dank u, voorzitter. Nog even over die nachtlocatie. Het klinkt niets, tenzij ik mij vergis, dat u daar voor 1 oktober uit bent.

De voorzitter: We proberen het nu zo snel mogelijk te doen. Ik weet niet precies de datum, maar laten we in ieder geval proberen om voor die tijd duidelijkheid te hebben. Tenslotte, als het gaat om internationaal beleid, wij hebben daarvoor onlangs, in juni, in de commissie, een nota gehad. Daarin is aangegeven dat in oktober, november er een strategie en actieplan belangen vertegenwoordiging komt, waar internationaal beleid deel van uitmaakt. Dat er ook een public affairs adviseur voor zowel Rijk, Europa als internationaal in dienst komt. Dat die vooral gaat proberen om samen met de afdelingen de drie strategische speerpunten die we hebben geformuleerd ... Om te kijken hoe we daar zo goed mogelijk bij netwerken en samenwerkingsmogelijkheden kunnen aansluiten, om ervoor te zorgen dat Haarlem een bijdrage levert aan de ene kant, maar ook bijdragen

van anderen kan ontvangen om op dat terrein internationaal samen te werken. Dat is hoe we het doen. U kunt tegemoet zien van het college, op vrij korte termijn, het vervolg op de nota's die er al zijn gegeven op dit punt. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw De Raadt.

Wethouder De Raadt: Dank u wel, voorzitter. Als eerste dank voor de steun die ik gehoord heb op sommige onderdelen van mijn portefeuille. Ik heb ook wel wat kritische geluiden gehoord, maar daar zal ik straks ook ingaan op de door u gestelde vragen. Maar ik wil graag eerst nog een paar zaken uit mijn portefeuille aanstippen. Ik ben onder andere bij deze Kadernota verheugd om te kunnen melden dat we als college gekozen hebben om extra middelen te gaan reserveren voor een aantal sportfaciliteiten, zoals een Cruiff/Krajicek Court in Schalkwijk. Zodat ook dit jaar nog van start kan worden gegaan met de realisatie ervan. Daarnaast doen we wat investeringen dan wel voorstellen voor extra kredieten voor skatepark 't Landje. Een extra impuls voor het bouwen van de sporthal van de Sportweg. De kleedkamer bij voetbalclub HFC, zag ik ook al wat technische vragen over voorbijkomen van D66. Zoals het CDA net ook aangaf, de atletiekbaan aan de Jaap Edenlaan. Dit is een vervangingsinvesteringen die we tegelijkertijd aangrijpen om ook onze ambities op het gebied van kruisbestuivingen en duurzaamheid verder te kunnen realiseren. Om al deze sociale en groene en leefbare ambities te kunnen vervullen, hebben we natuurlijk wel goede en gedreven en ambitieuze mensen nodig. Er staan vacatures open, een aantal van jullie noemden het ook al. We zijn ons als college daar ook echt terdege van bewust, we hebben ook afspraken gemaakt over die capaciteitsuitbreiding. Met extra geld voor de interne organisatie willen we daar ook de komende jaren extra vorm aan gaan geven, want investeren is juist nu extra hard nodig. Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt is er ook een forse uitdaging om ons vacaturebestand goed ingevuld te krijgen. We zetten ook extra in op verwerving en op selectie en om aantrekkelijk te blijven als gemeentelijke werkgever. Ik denk dat we ons moeten realiseren dat we op dit moment nou eenmaal ... Het is een echte werknemersmarkt. Je moet eigenlijk als overheid of bedrijf solliciteren bij de werknemer in plaats van andersom. Communicatie is ook een vak. Daar gaan we ons verder in ontwikkelen. Met een bestemmingsresultaat van de jaarrekening is daarom ook € 750.000 daarvoor vrijgemaakt, om daarin te investeren. Volgens mij is dat enkel goed. Als laatste nog even over mijn portefeuille vastgoed. Ik denk dat het belangrijk is om als we beginnen dat we gaan verder in de ingeslagen weg. We gaan verder met het verduurzamen van het strategisch vastgoed. We hebben negen miljoen natuurlijk voor de aankomende jaren beschikbaar. Volgens mij kunnen we daar hele mooie dingen voor doen. Kleine kanttekening wel die ik daarbij wil plaatsen, is dat de grootte van deze ambitie, want na die negen miljoen hebben we ook nog voor de jaarschijf 2026-2027 nog extra middelen vrijgemaakt. Dit is een grote ambitie. Die vraagt wel om enige voorzichtigheid, denk ik. Wereldwijd grondstoffentekorten, situatie in Oekraïne. Ook binnen deze sector is er sprake van echte grote, forse personeelskrapte. Dat maakt dat we wel enige hobbels kunnen tegenkomen, maar ik zal u hierin blijven meenemen. Ook na het zomerreces ontvangt u van mij weer een raadsinformatiebrief. Daarin kunnen ook de eerste reacties uit de markt op onze plannen ... Gaan we daarin meenemen.

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Çimen.

Mevrouw Çimen: Dank u wel, voorzitter. Ik ben het helemaal eens met het betoog van de wethouder natuurlijk over de personeelskrapte. Ik vraag me dan wel af, want daar heb ik ook in mijn tekst aan gerefereerd, dat was eigenlijk aan het hele college, maar u begint nu zelf over de personeelskrapte ... De vraag is dan wel even, bent u het dan ook met ons eens dat het goed is om te prioriteren en ook om te kijken naar zowel de inhuur natuurlijk, degenen die het echt moeten gaan bouwen, die zaken moeten gaan doen, maar ook binnen de eigen organisatie te gaan kijken naar de wendbaarheid en ook de flexibiliteit om zaken te realiseren die we met elkaar willen? Kunt u daar ook een beetje op ingaan?

Wethouder De Raadt: Ik weet niet of ik u helemaal begrijp, maar ik denk dat we het in ieder geval eens zijn over de ambitie die hier voor ons ligt, of eigenlijk de opgave die voor ons ligt. In die zin zou ik ook als raad allen willen uitnodigen om ... Hebben jullie daar goede plannen voor, laten we die altijd bespreken. Wat dat betreft een open mind voor alles wat hieraan kan bijdragen om dit tekort te verminderen.

De voorzitter: Mevrouw Çimen.

Mevrouw Çimen: Misschien stel ik mijn vraag niet scherp genoeg hoor. Maar mijn vraag is eigenlijk, wat doen we als we die vacatures niet kunnen gaan invullen, of maar een heel klein stukje daarvan? Dat is eigenlijk de vraag die ik stel.

Wethouder De Raadt: In dat geval, dan de rest ... Als het ons echt niet lukt, ook niet met die extra middelen, dan ben ik het met u eens. Dan rest ons niets anders dan prioritering. Dan nog even over het amendement inzake het NME-gebouw. Ik weet niet meer zeker welke partij die daarover begon ook. Maar vorig jaar is het amendement ingediend met de programmabegroting. U droeg ons op om snel in te zetten op de verduurzaming. Dat is nu ook uitgewerkt. We hebben daarbij op de toekomst van het duurzaamheidsloket betrokken, zoals u vroeg, dat gaan we doen.

De voorzitter: Interruptie van de heer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter, toch iets preciezer als het kan, wethouder, ik ben blij met uw toezegging een raadsinformatiebrief na de zomer, na het reces neer te leggen, maar wilt u alstublieft goed opletten dat het niet alleen over de verduurzamingsopgave gaat? Wij hebben het met name over de langjarige onderhoudssystematiek. Die staat nog deels los van de verduurzamingsopgave. Preciezer, die is na 2027 niet structureel georganiseerd.

Wethouder De Raadt: Dan doelt ook op de onderhoudsopgave voor wat betreft het niet strategisch vastgoed. Want dat wordt wel een uitdaging om die te gaan ramen, maar daar zullen we zeker een goede poging toe doen en dan zullen we ook gebruik gaan maken van kengetallen. Maar dat ben ik inderdaad met u eens. Dat komt ook na de zomer naar u toe. Dat geldt ook voor wat betreft, daar had ook ... De VVD begon daar ook over, maar ik dacht ook D66. Naar die frase van dat niet strategisch vastgoed uit het coalitieakkoord en wat dit dan betekent. Ik neem ook aan dat u doelt op de financiën. Dat zijn we ook aan het uitrekenen, op dit moment. Daar komt dan een memo over. Komt ook na de zomer na u toe. Dan hebben we een aantal ... Meerder partijen hebben mij nog gevraagd naar de gemeentelijke dienstverlening. Laat ik vooropstellen dat de klanttevredenheid meten we ook continu. Die is eigenlijk altijd ruim voldoende. Natuurlijk zijn er wel drukkere piekmomenten. Dat is ook op dit moment aan de hand. Niet alleen is het zomer, maar het is ook gewoon extra druk door de inhaalaanvragen van corona. Op dit moment zijn dan ook al onze twaalf loketten gewoon volledig bemand. De wachttijd voor een privéafpraak voor het verlengen van een rijbewijs en een paspoort is op dit moment enkele weken. Voor alle overige producten is de wachttijd vele malen korter. Maar daarnaast is er natuurlijk ook altijd nog de vrije inloop. Dan worden de mensen weldegelijk dezelfde dag geholpen. Dat kan alleen even een uurtje of wat langer duren, maar dat is eigenlijk in de zomer altijd zo geweest. Ik denk dat het misschien ook een beetje mens eigen is, ik herken mezelf daar in ieder geval wel in, drie maanden voor het verlopen van je paspoort krijg je een reminder, maar dat betekent niet dat je meteen de volgende dag ook gaat aanvragen. Vaak pas als het een beetje richting je vakantie gaat lopen, dat je dan denkt, ik moet nog. Maar dat is ook eigenlijk wel wat wij terugkrijgen, geluiden, dat mensen wel heel erg positief verrast dat ze eigenlijk nog steeds diezelfde dag gewoon geholpen kunnen worden. Daarnaast denk ik ook dat het ...

De voorzitter: Mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Ik heb het verkeerd begrepen dat er ook problemen zijn daar bij publiekszaken of de publiekshal, dienstverlening, daar achter de loketten?

Wethouder De Raadt: U doelt op problemen als personeelstekort?

Mevrouw Van Zetten: Laat u dat dan maar zitten. Ik kom er nog wel op terug.

Wethouder De Raadt: Ik denk dan als laatste nog een kleine geruststelling dat de echte grote piek lijkt op dit moment wel een beetje voorbij. Het wordt langzaam weer wat rustiger. De verwachting is ook dat over een week of drie de wachttijd echt wel weer heel sterk is teruggelopen. De PvdA vraagt om een overzicht van openstaande en de ingevulde vacatures. Naar aanleiding van een vraag van de raad, dat is denk ik anderhalve week terug bij de bespreking van het jaarverslag, is toen gevraagd om een sociaal jaarverslag. Ons lijkt het goed om dit ...

De voorzitter: U heeft nog een interruptie van de heer Van Kessel op het vorige punt.

Wethouder De Raadt: Maar als ik alleen even mijn laatste zin mag afmaken richting de PvdA. Er is vorige week gevraagd om een sociaal jaarverslag. Het lijkt ons goed om dit onderwerp ook daarin mee te nemen.

De voorzitter: Mooi. Dank. De heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Dank u wel, voorzitter. Ik hoorde het laatste deel van drie zinnen terug over de gemeentelijke dienstverlening. Ik kon het niet helemaal volgen. Excuses daarvoor. Wij hebben gevraagd in ieder geval om met een plan van aanpak te komen om die gemeentelijke dienstverlening op orde te brengen. Volgens mij hoorde ik de wethouder zeggen, we hebben de verwachting dat het binnenkort op orde is. Eigenlijk is onze vraag ... Stel dat het niet op orde is, als je eigenlijk naar die afgelopen periode kijkt, kun je eigenlijk ook niet vaststellen dat het op orde is geweest. Kunnen wij op zijn minst een analyse van ... Wat is er misgegaan en hoe kunnen we zorgen dat we het volgend jaar voorkomen dit soort wantoestanden, zodat we geen lange wachtrijen meer hebben voor het gemeentehuis? Zou u dat in ieder geval kunnen nagaan en dat nog eens goed in een brief kunnen opschrijven? Op het moment dat u daar verstandige dingen uit ziet met toch een plan van aanpak daarvoor te komen.

Wethouder De Raadt: Ik begrijp, u had mijn antwoord inderdaad niet gehoord. Wat ik net heb proberen te schetsen onder andere is, dat eigenlijk de kwaliteit van onze dienstverlening wordt altijd als ruim voldoende beoordeeld. Dat vragen we periodiek ook uit. Alleen er zijn altijd wel piekmomenten. Een zomer is gewoon een van die piekmomenten. Daarnaast speelt ook nog de problematiek dat er door corona nog een heel aantal inhaalproducten worden gevraagd. Mensen die al wat langer met een verlopen paspoort lopen en nu weer uiteindelijk eindelijk weer op reis kunnen en dan gaan vragen. Die piekmomenten is op zich niet raar. Die zien we ook gewoon elk jaar. Dat is wat ik heb proberen te schetsen. Ik heb daarnaast aangegeven dat je nu al ziet dat het piekmoment alweer wat afvlakt. Over een week of drie is die wachttijd ook weer gewoon op een normaal niveau. Dan heb ik het wel over die wachttijden die gaat over die privéafspraken. Want u kunt nog steeds, dat heb ik ook aangegeven, dat wordt erg gewaardeerd, daar gaan we ook gewoon mee door ... Dat mensen gewoon nog steeds binnen kunnen lopen en die worden nog steeds dezelfde dag geholpen. PvdA heb ik beantwoord. Dan D66. Die vroeg ook naar de externe inhuur en die openstaande vacatures. Daar heb ik volgens mij inderdaad al ... Deze vraag heb ik eigenlijk al beantwoord, in zijn geheel. Maar behalve dat we

hopelijk niet hoeven te prioriteren, omdat we ook gewoon weer kunnen aantrekken, blijft het natuurlijk wel bovenaan mijn prioriteitenlijstje staan. Dan ook nog een vraag over het krediet van het speeltuingebouw Theemsplein. Dit is een uitvoering van de motie van raad. Het huidige budget voor de speeltuin is ook niet toereikend om deze investering te bekostigen, omdat eigenlijk het heel speelgebouw is gewoon aan het einde van haar levensduur. Maar met een investering van die € 550.000 die dan hier ook genoemd staat in de Kadernota, kan er een heel nieuw multifunctioneel pand gerealiseerd worden. Dan nog een vraag over het krediet van het interieur. Wat ik heb begrepen, is dat dit soort vervangingsinvesteringen, want dat zijn het, pot verf, wat stoelen, dat soort zaken, normaal gesproken is dat ook altijd categorie B. Een bevoegdheid van het college. Blijkbaar stonden ze als categorie C geïnclassificeerd. Vandaar het voorstel om ze te herclassificeren. Nou weet ik niet zeker of ik die vraag al heb beantwoord, maar als laatste CDA ...

De voorzitter: Ik zou u willen verzoeken om ook inderdaad tempo te maken.

Wethouder De Raadt: Ik heb nog 49 minuten.

De voorzitter: Maar u heeft nog een interruptie. Nee, die zijn voor alle collegeleden, over twee dagen verspreid. Mevrouw Çimen.

Mevrouw Çimen: Snelle, korte vraag hoor over die interieur en dergelijke. Eigenlijk was het gewoon een foutje in de financiële verordening en het wordt hiermee gecorrigeerd? Dat is als ik uw antwoord goed heb begrepen? Dan wordt dat hiermee opgelost, op deze manier?

Wethouder De Raadt: Ja. Ik durf direct niet meer verder, voorzitter. Maar volgens mij hebben we deze vraag ook beantwoord.

De voorzitter: Dank. Dan gaan we naar wethouder Berkhout.

Wethouder Berkhout: Dank u wel, voorzitter. Ik ga de vragen af. PvdA over energiearmoede. Collega Van Loenen zal nog even ingaan specifiek op de energietoeslag. Weet wel dat wij een plan van aanpak energiearmoede uit gaan werken. Idealiter zo snel mogelijk. Mogelijk in november. Daarbij zal natuurlijk de focus liggen op preventie. Een mix van Rijksmiddelen en onze eigen middelen. Daar spelen meerder facetten een rol in, zoals de speciale doeluitkering, die u ook eerder in een informatienota voorbij heeft zien komen. Daar hebben we inmiddels van het Rijk € 3.000.000 voor gekregen, maar ook de Nationaal Isolatieprogramma middelen. Ook gaan we al direct aan de slag met FIXbrigades. Misschien niet helemaal in de vorm van Amsterdam, maar er komt een mooi plan op u af. Dan geeft u het idee van een energiebesparingsakkoord of een lokaal energiebesparingsakkoord. Laat duidelijk zijn, het college hoopt dat het Rijk hier ook ...

De heer Wiedemeijer: Even een verhelderende vraag. Had u het nu over november? Ik kon het niet helemaal goed horen wanneer.

Wethouder Berkhout: Ja, november.

De heer Wiedemeijer: Dat is niet eerder mogelijk of ..

Wethouder Berkhout: Nee. Kijk, op zich, de lopende zaken zoals de SPUK is twee maanden geleden ... Dat gaat gewoon door. Ook de andere energiebesparende maatregelen, die ook in Meerwijk worden uitgevoerd voor de kleine energiebesparende maatregelen. Die lopen ook gewoon door. Maar voor een iets groter plan van

aanpak hebben we toch nog wel eventjes tijd nodig. Maar waar kan, willen we gewoon zo snel mogelijk aan de slag. Dan het Energiebesparingsakkoord. U gaf die suggestie. Weet dat de provincie heeft ook een Energiebesparingsakkoord met name hier geëffectueerd door de Omgevingsdienst IJmond als het gaat om bedrijven. Dat realiseert zo'n vijf procent energievraag. Volgens mij zijn er ook ideeën om dat op te gaan schalen naar andere doelgroepen. Ik denk dat dat ook misschien de schaalgrootte is of MRA of provincie om ook hier iets te gaan doen. Maar we horen uw oproep en ik hoop het Rijk met ons. Dan ga ik eventjes naar de Partij voor de Dieren. Zoals collega Roduner heeft gezegd, op de moties komen we natuurlijk nog ... Gaan we nog in als college. Om eventjes duidelijk te maken, we gaan voor 60 procent CO2-reductie. De Routekaart Duurzaamheid zal ook geactualiseerd moeten worden. Hoe we dat nu voor ons zien, is dat wij zo richting de Kadernota, zo begin volgend jaar, echt met een actuele doorrekening komen van wat dat dan betekent. Wij gaan ervan uit dat we ook, dat het Rijk, ook in het Klimaatakkoord wordt deze ambitie opgeschroefd, extra middelen krijgen ten opzichte van een 49 procent reductie nu en de 60 procent reductie waar we naartoe gaan. Waar het kan werken we al in de geest van die actie, van die hogere ambitie, want die actie is nodig. Dan ga ik eventjes door naar de OPHaarlem. U had een vraag over pagina 15, participatie in de openbare ruimte. Wat u daar in die alinea kunt zien, is dat specifiek de ambities uit de Omgevingsvisie, door u als raad als kader vastgesteld, het vergroenen, het vernatten, het verlagen van de snelheid, meer ruimte voor de fiets, daar gaan we niet nog per project over discussiëren met elkaar. Dat zijn uitgangspunten die u ons meegeeft om die openbare ruimte anders in te gaan richten. Dan gaan we het over het hoe hebben. Maar in algemene zin denk ik, we komen volgens in, of u komt in november ook over het participatiebeleid te spreken. Kunt u eens kijken hoe dat zit. Maar hier slaat het wel op dat soort uitgangspunten. Dan heeft u het ook over het warmtenet.

De voorzitter: De heer Smit.

De heer Smit: Dank u, voorzitter. Waarom staat dat er niet op pagina 15?

Wethouder Berkhout: Ja hoor, dat staat er, Omgevingsvisie en de kaders daarvan. Dan heeft u het over de warmtenetkosten. Die vraag heeft u vorig jaar ook technisch gesteld. Toen heeft u daar ook antwoord op gekregen. U kunt dat nog een keer natuurlijk krijgen.

De voorzitter: De heer Smit.

De heer Smit: Dank u, voorzitter. Wethouder, een goed geheugen, maar het ging alleen over de advieskosten.

Wethouder Berkhout: Dan is het goed dat u ook even specificceert welke kosten u deze keer zou willen opvragen.

De heer Smit: Ik zal het u toesturen.

Wethouder Berkhout: Uitstekend. Ik denk dat het ook goed is, het college komt in september met een nota ter bespreking over de stand van zaken met het warmtenet. Dan kunnen we gewoon in de commissie daar uitvoerig met elkaar over van gedachten wisselen hoe het ervoor staat. Ook de motie fruitbomen. Daar komen we met een preadvies. Ik ben nog maar een week wethouder openbare ruimte. Ik heb wel gezien dat er een groenbeleidsplan aankomt, een ecologisch beleidsplan en een bomenbeleidsplan. Ergens moeten die fruitbomen toch wel een plekje gaan krijgen, denk ik. Dan ga ik nog eventjes naar D66. Volgens mij een ... In het financieel kader heeft u kunnen zien dat het onderhoud oploopt en dat we daar iets mee moeten. We maken ook extra middelen vrij, 9 miljoen, maar ook om het werk met werk te gaan maken. Dat is de strategie beheer en onderhoud, of het opgave gericht onderhoud inlopen. Daar komen we ook in de eerstvolgende

commissie en raad met elkaar over te spreken. Is een raadsstuk. Ik denk dat we daar goed met elkaar over van gedachten kunnen wisselen, hoe gaat dit dan? Maar deze projecten, die onderhoudsprojecten die uiteindelijk werk met werk projecten gaan worden, dat worden natuurlijk ook middel of hoge impact ... Dat gaan een HCPP-proces lopen. Maar ik denk dat het goed is om de commissie daar ook even van gedachten te wisselen. Volgens mij komt er ook nog wel een technische sessie. Dan eventjes de voorbereidingskredieten. In algemene zin, volgens mij gaf u dat zelf ook aan, is het nodig dat er tempo gemaakt wordt als het gaat om de investering in de openbare ruimte. Dat hebben we geconstateerd bij de begroting vorig jaar. U heeft het college gevraagd daar actie op te ondernemen, of een aantal suggesties mee te geven hoe we dat kunnen versnellen. Tegelijkertijd is er laatst het initiatiefvoorstel vastgesteld door uw raad waarin u eigenlijk zegt, geef ons een lijst bij die begroting waar we gewoon in kunnen ... Dan kan het in een keer worden vrijgegeven. Dan bespaart het werk. Dan kunnen we ook inzien waar het over gaat. Dat is eventjes in hoofdlijnen. Ik zit wel eventjes te kijken. Wij zien hier ook dat we inderdaad krediet vrijgeven voor dit jaar. Ik denk dat het wel goed is om daar nog eventjes in tweede termijn op terug te komen hoe dat precies zit. Maar in algemene zin is de lijn in geest van het initiatiefvoorstel, in geest om tempo te maken. Wij komen een keer per jaar voor die kredieten vrij te geven. Dat zijn ook niet alle kredieten. Dat zijn voorbereidingskredieten om de definitiefase te gaan beginnen.

De voorzitter: Mevrouw Çimen.

Mevrouw Çimen: Dank u wel, voorzitter. Dank voor de beantwoording. Volgens mij helder. Tegelijkertijd, kijk, ik snap natuurlijk ook, wat ik zelf ook heb aangegeven, wij zijn ook voorstander van die versnelling. Tegelijkertijd, het kan ook vertragend werken als de raad niet goed in positie is. Neem ons wel gewoon goed mee in de commissie Beheer. Als we dan inderdaad op die manier dan ook gewoon explicieter, duidelijker kunnen krijgen van, wat zijn die kredieten voor 2022? Prima. Dat is nu dan geregeld. Maar dat was meer de oproep eigenlijk aan het college.

Wethouder Berkhout: Heldere oproep. Dat nemen we ons zeer ter harte. Ik denk dat we ook even goed met elkaar het proces moeten gaan bekijken hoe u als raad in positie bent om dit tempo te kunnen gaan maken. Even kijken. Dan heeft het CDA een soort van vraag of suggestie over de Schalkwijkerbrug. Het klopt inderdaad dat we ook hier weer voor de tweede keer extra krediet vragen. Dat lijkt onvermijdelijk te zijn. Ik heb ook nog eventjes nagevraagd, lijkt ook een incident te zijn. Hier komen een aantal zaken ongelukkig samen. Zo vaak doen we dit niet, zo half eigenlijk een brug vervangen. We kwamen pas later, bij het voorlopig ontwerp, erachter waar kabels en leidingen liggen. Uw suggestie van, kunnen we niet aan het begin wat diepgravender onderzoek doen, zodat we dit kunnen voorkomen? Het lijkt erop dat het in dit geval toch wel een unieke situatie was die maakte die opstapeling van de kosten. Maar uiteraard vindt er nog wel een evaluatie plaats hoe we dat kunnen meenemen.

De voorzitter: De heer Aynan.

De heer Aynan: Mijnheer, wist u van de 7,5 ton extra kosten?

Wethouder Berkhout: Dat weet ik zo gauw niet. Dat kunnen we nagaan.

De heer Aynan: Graag. Want mijn opmerking ging er juist over dat dat niet in de commissie behandeld is.

Wethouder Berkhout: Prima. Ik kan eventjes in de tweede termijn nagaan wanneer dat precies bekend was. Even kijken. Dan de Actiepartij vraagt mij om te rapporteren over de bladmassa van bomen. Ook hier geldt, ik ben pas een week wethouder beheer en onderhoud. Maar we hebben wel ruim 63.000 bomen in deze stad.

Dat kan wat extra werk vragen, zou mijn eerste heup reactie zijn. Tegelijkertijd snap ik wat u daarmee wil. De waarde daar van bomen kenbaar maken. Ik denk dat de afweging is, hoeveel werk willen we daarin versus wat halen we eruit? We weten nu al vaak de leeftijd van bomen. Mijn eerste reactie, ik denk dat dat best wel wat werk verschaft. Ik kan er nog eventjes in tweede termijn wat dieper op ingaan. Het hoeft niet, hoor ik hier naast mij. Dan denk ik eventjes met de duizendknoop, de opmerking ... O nee, Hart voor Haarlem, Zuid-Schalkwijkerweg. Dat is een tijdelijke omleiding. U heeft daar wat vragen over. Weet wel dat ook dit stuk komt in commissie Beheer in september, waar we eventjes kunnen spreken over de voor- en nadelen van de werkzaamheden aan die weg en hoe komt men waar? Maar volgens mij is niet het voornemen om hier een permanent geasfalteerde weg door het groen aan te leggen, als uw zorg daar zit.

De voorzitter: Mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Dat neem ik direct van u aan. Maar is het al besloten dat het asfalt daar komt? Want het is toch met een veenweideondergrond een aardige operatie, lijkt mij.

Wethouder Berkhout: Dat kan ik zo gauw niet overzien. U kunt die vraag ook eventjes technisch stellen, dat we er eventjes op ingaan. Maar het stuk waarmee we tot een volgende stap overgaan, komt in september in de commissie Beheer. De ChristenUnie heeft wat opmerkingen ...

Mevrouw Van Zetten: Het Houtmanpad?

Wethouder Berkhout: Daar heb ik echt geen idee of daar actueel iets aan de hand is. Ik weet wel de voorgeschiedenis uiteraard, maar er is mij niet iets bekend dat we actueel daar iets aan het doen zijn. Dan eventjes de ChristenUnie over de duizendknoop. Zowel het budget als de suggesties terplekke eigenlijk, hoe om te gaan met deze invasieve exoot. Ook hier geldt, ik ben pas een week wethouder beheer en onderhoud. Maar ik denk dat het wel goed is om ook even te kijken hoe het nu gaat, hoe we evalueren en of daar bovenop de nu ook weer nieuw beschikbare middelen nog eens extra middelen nodig zijn dan wel de methode nog eens onder de loep moet worden genomen. Ik zal even kijken wanneer de evaluatie gepland wordt, is en daar in de tweede termijn nog even op terugkomen. Dat waren de vragen, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar wethouder Van Loenen.

Wethouder Van Loenen: Dank u. Ik ga ook proberen in sneltreinvaart door de vragen heen te gaan. Mevrouw Van Zetten zei van, wat zou er eigenlijk omgaan in die hoofden van de collegeleden? Waar ik me heel erg zorgen over maak, dat heb ik ook een aantal keren hier terug gehoord, is de energiearmoede. Wat kunnen we dan doen voor de Haarlemmers? Zoals ik het zie, we hebben in de eerste tranche € 800 overgemaakt aan de mensen, of daar zijn we nog mee bezig ... Aan de minima, of in ieder geval 120 procent, minimagroep. Vorige week heeft het kabinet nog aangegeven, we gaan nog voor een tweede tranche, namelijk van € 500 voor diezelfde groep. Daar zitten natuurlijk ook wel mogelijkheden in inderdaad om wellicht, wat volgens mij ook door Jouw Haarlem en de SP werd gesuggereerd, om dat op te hogen, die € 500. Dat is een optie. We zouden ook kunnen kijken inderdaad naar 130 procent. Meteen al inderdaad op te hogen het aantal mensen wat daarvoor in aanmerking komt. We hebben sowieso ... Moeten we eigenlijk ... We hebben nu in het coalitieakkoord staan dat we in 2023 meer geld hebben voor de minimaregelingen en dan die 130 procent. Daar moeten we sowieso al eerder mee aan de slag, want 1 januari is gewoon te laat. Dan kunnen mensen geen beroep meer doen op de regeling voor de zorgverzekering. Dat is al een hele grote kostenpost. Kortom, ik ben heel blij eigenlijk met deze suggesties, want daar zijn wij zelf ook al ... Of in ieder geval ben ik de afgelopen week ook al zelf mee bezig geweest. Mijn voorstel is dat we in september terugkomen met eigenlijk

een heel overzicht van, wat kunnen we inderdaad allemaal doen? Met die gedachte inderdaad, laten we proberen het maximale te doen. Het gaan hele zware tijden worden. Ik denk dat het alle hens aan dek is. We zien het ook al in de vroegsignalering, dat het consequenties heeft. Zo is het eigenlijk wat ik voor me zie. Ook misschien nog even over die vroegsignalering. Misschien even een klein zijpadje. We zien inderdaad dat steeds meer mensen eigenlijk al in de financiële problemen komen. We gaan ook al in deze zomer, over een aantal weken, starten met een extra callcenter die actief mensen gaat benaderen die in de financiële problemen zijn, om ze te wijzen op allerlei regelingen die er zijn en te helpen waar dat mogelijk is. Daar gaan we ook extra inzet op plegen.

De voorzitter: De heer Aynan.

De heer Aynan: Dank u wel. Dank voor uw positieve reactie. Ik ben even een beetje in twijfel. Geeft u vooruitlopend op woensdag een positief stemadvies voor onze motie, of zegt u van, wacht eventjes?

Wethouder Van Loenen: Waar het hem een beetje in zit, is ook wel wat de uitvoerbaarheid is. Want we zijn nog bezig met de eerste tranche van die € 800. Nu gaan we uiteindelijk nog ook die tweede tranche overmaken. We moeten even kijken wat mogelijk is, in hoeverre we die groep van 130 procent in het snotje hebben. Maar ook wat de consequenties zijn financieel om dat te doen. Dat geld is er wel. Er zijn ook verschillende manieren om dat te doen. Daar wil ik eigenlijk graag even in september nog op terugkomen van wat een voorstel zou kunnen zijn dat we dat doen. Eens. Ik snap heel erg goed dat hij is ingediend.

De heer Aynan: Goed begin hoor.

Wethouder Van Loenen: Dan is er ook nog een vraag gekomen over de kwaliteit van de zorg. De VVD vroeg eigenlijk, kunt u die garanderen? Dat is best wel een grote uitspraak als die zou doen. Maar wat we wel zien, dat ondanks we nu wel die structurele middelen hebben voor de Wmo voor het komend jaar, of voor de komende jaren, maar in ieder geval die T plus 1 hebben we het net een tijdje over gehad. Zien we ook vooral problemen natuurlijk met het personeelstekort. Ook de problemen bij de levering van allerlei hulpmiddelen. Dat zijn allerlei kwesties. Dat zijn casemanagers aan onze kant, maar het zijn ook chauffeurs van de RegioRijder. We zien eigenlijk overal personeelstekorten, die eigenlijk leiden tot wachttijden of misschien mindere kwaliteit. Dat is eigenlijk een heel erg groot zorgpunt, juist nu we het financiële deel misschien wel op orde hebben. Maar goed, daar zullen we ongetwijfeld nog vaker over te spreken komen. Maar dat wilde ik toch nog even meegeven, dat dat echt wel een uitdaging is. De opmerking van GroenLinks over huiswerkbegeleiding. Daar heb ik heel erg goed nieuws. We doen dat namelijk al. We hebben altijd speciale campagnes om iedereen erop te wijzen welke regelingen we hebben daarvoor. Ook de scholen besteden er altijd extra aandacht aan de start het schooljaar. Dan nog, denk ik, eens even kijken, tot slot ... Volgens mij ...

De heer Aynan: Wij zijn ook mede-indiener. Ik wil daar graag een vraag over stellen, voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Aynan: Inderdaad, er zijn campagnes. Publiekscampagnes eigenlijk. Maar de motie is gericht op het gericht benaderen van minima door scholen. Daar zit nog wel wat werk. Bent u het met ons eens?

Wethouder Van Loenen: De scholen wijzen er wel op, of in ieder geval worden gevraagd om dat mee te nemen. Maar ik weet niet of zij specifiek dan uiteindelijk ook weten wie dan de minima zijn op school. Maar we kunnen daar nog eens naar kijken of we daar het optimale voor doen. Maar er wordt wel al heel erg veel

gedaan. Er wordt ook aan onze eigen partners in de stad altijd weer extra aandacht gevraagd. Die hebben meer die groepen eigenlijk in beeld. Dan nog over een vraag die vanuit de ChristenUnie was gekomen over de taakstelling voor de bibliotheek. Want volgens mij zat daar een beetje een foute aanname. We gaan nog kijken inderdaad, want tot op heden is die niet ingevuld. Daar gaan we mee aan de slag. Maar u zei ook even van, dan wordt ook de bibliotheek eigenlijk niet duurzamer. Dat wel te worden wegbezuinigd. Maar het is eigenlijk andersom. Het idee is dat de bibliotheek, die verbouwd wordt, duurzaam wordt verbouwd, waardoor de kosten lager zijn voor de bibliotheek. In deze context wordt dat dan eigenlijk afgeroomd. Daar komen we nog over te spreken, ook in de toekomst. Maar dat wilde ik nog wel even verduidelijken, want het lijkt namelijk anders net alsof we minder duurzaamheid willen. Dat is niet zo. Volgens mij heb ik de meeste vragen in ieder geval aangestipt.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de eindsprint van het college. Wethouder Van Leeuwen.

Wethouder Van Leeuwen: De eindsprint. Dank u wel, voorzitter. Gelukkig gaat dat lukken, want we gaan natuurlijk ... Zoals de wethouder financiën ook al gezegd heeft, u krijgt een prachtig preadvies op alle moties. Ik ga wel in op een aantal vragen die u als raad gesteld heeft over mijn portefeuilles. Als eerste, de wethouder financiën heeft al iets gezegd over de budgetten voor jeugdzorg en de systematiek daarin. Wat ik daarop aanvullend vanuit de portefeuille kan zeggen, is dat we in ieder geval met de nieuwe inkoop, die loopt, met onze strategische partners, de zorg, met het Kind Centraal en meer passend en met zo min mogelijk bureaucratische rompslomp aan willen bieden. Daarnaast, dat heeft u natuurlijk ook al als commissie Samenleving besproken, weet ik toevallig nog, wil het college ook met gerichte preventie de instroom beperken, want dat willen wij natuurlijk allemaal, want iedereen wil dat kinderen een goede start krijgen in deze stad. Ik ga gelijk even door met de jeugdzorg, want daar is volgens mij wellicht een misverstand ook in het betoog van de SP en Jouw Haarlem. Het is zo, daar bent u als raad al meerdere keren over geïnformeerd, in november 2019, in juli 2021 en recent ook in uw raadscommissie van 9 juni, over het interbestuurlijk toezicht van jeugdbescherming en jeugdreclassering. Dat is iets anders dan jeugdzorg. Laat ook duidelijk zijn, voor heel Noord-Holland geldt dat. Daar is het budgetplafond geen reden om zorg niet te verlenen. Zorg die op verzoek van de gecertificeerde instellingen, in ambtelijke stukken als GI's bekend ... Ik struikel nog even over de afkortingen deze weken, zo af en toe. Dat is sowieso uitgesloten van budgetplannen. De koppeling tussen interbestuurlijk toezicht, jeugdbescherming en budgetplafonds is daar niet. Budget is daar geen probleem. We vallen een beetje in herhaling, want veel collega's hebben het al gezegd vanavond, ook hier is de arbeidsmarktproblematiek het echte probleem. Hoe komen de instellingen aan voldoende personeel om zo snel als mogelijk de jongeren die dit nodig hebben te helpen. Dat heeft ook een prominente plek in de plannen die wij samen met de GI's hebben ingesteld. Ook als gemeentes, dat zijn heel veel gemeentes, kijken wij hoe wij samen met de instellingen hierin op kunnen trekken om dit te verbeteren. Dat plan heeft u op 9 juni ook in uw commissie gehad. Daar kunt u meer over lezen. Maar deze meervoudig complexe problematiek is dusdanig ingewikkeld dat de hulpverlening schaars is. In combinatie met die personele capaciteit is het lastig om daar altijd de goede zorg op te vinden. Maar laat duidelijk zijn, die overleggen heb ik in die ... De heer Berkhout zei al één week, het is inmiddels anderhalve week, heb ik al zowel binnen de afdeling als ook van instellingen meegekregen, daar is echt de intentie om deze kinderen zo snel als mogelijk te helpen en daar oplossingen voor te verzinnen. Als u mij wilt verleiden om individuele casuïstiek hier te bespreken in deze raad, doe ik dat niet. Als u signalen krijgt dat er in een casus iets niet goed gaat, ontvang ik dat natuurlijk graag. Want als er echt iets schrijnends is wat niet gehoord dreigt te worden, wat ik me bijna niet voor kan stellen, want ik zie de passie van onze ambtelijke organisatie elke dag, hoe zij dit op willen lossen met elkaar. Maar dan hoor ik het natuurlijk graag. Als u signalen krijgt, dan graag naar mij toe.

De voorzitter: De heer Kuin.

De heer Kuin: Als u suggereert dat het een incident was, volgens mij heb ik duidelijk proberen te maken dat het geen incident was. Er bestaan wachtlijsten. Als u zegt dat het slechts ligt aan personeelstekort, dan is de praktijk toch echt anders. Om welles-nietes te voorkomen, ik wilde dat toch even opmerken.

Wethouder Van Leeuwen: Ik duid op een verschil tussen jeugdzorg en jeugdbeschermingsmaatregelen. Bij jeugdbeschermingsmaatregelen geldt dat interbestuurlijk toezicht. Dat heeft u heel prominent betoogd. Wellicht moeten we elkaar nog een keertje spreken om hierover door te praten, want ik denk dat wij dezelfde intentie hebben. Dan pak ik ook even door op de OPH, want de OPH zegt, pakt u nu het stuur. Ja, wij pakken met dit aanbestedingstraject voor de jeugdzorg, dan stap ik over naar de jeugdzorg, binnen de door u als raad gestelde kaders het stuur. Daarover later deze week ook meer. Dan ga ik door naar ... Nog eentje, ook van de SP trouwens. Mijn voorganger heeft ik in uw commissie Samenleving al gezegd dat uit ons onderzoek is gebleken dat wij in Haarlem bij de jeugdzorg geen grote winstmakers hebben gecontracteerd. Mocht u informatie hebben dat het anders is, dan hoor ik dat natuurlijk ook heel graag. Dat is al een keertje gememoreerd in een commissie waar ik nog als raadslid zat. Als er andere beelden bij zijn, horen wij dat graag. Want uit het Follow the Money-onderzoek hebben wij het beeld dat het niet zo is, maar heeft u andere informatie dan hoor ik dat graag. Eens even kijken. Dan de uitsplitsing van de vier ton. Had u ook naar gevraagd. Dat staat natuurlijk ook al kort genoemd in de Kadernota zelf, maar ik zal hem nog kort noemen. Extra budget is nodig voor intensivering van contractmanagement, implementatie van nieuwe wetgeving, het uitvoering geven van uw motie vreemd over de pilot vaktherapie, het instellen van het regionaal expertiseteam, de uitvoeringsposten Sociale Verzekeringsbank voor de Persoonsgebonden Budgetten en een innovatiebudget. Hart voor Haarlem, mevrouw Van Zetten, u raakt mij natuurlijk. Is onze participatie inclusief en hoe zit het met die online applicatie? Bij ieder project wat Haarlemmers en Spaarndammers raakt, zoeken als organisatie, als college naar de juiste manier om ook praktisch opgeleide mensen te bereiken. Door met filmpjes te werken in plaats van notities, maar ook door in te zetten bij specifieke projecten van gesprekken met jongeren. Ook door gewoon simpelweg op straat het gesprek aan te gaan. Als college hanteren wij echt een aanpak om zoveel mogelijk mensen te bereiken die een bepaalde ingreep raakt. Ik hoop dat dat inclusief genoeg is voor u. Dan zijn er heel veel moties over mobiliteit aangekondigd. Daar ga ik allemaal niet op in. Wel een vraag nog van de ChristenUnie over een lobbybrief aan de NS. Wij hebben natuurlijk nu een contract met de NS. Wij moeten even kijken binnen die contractvoorwaarden wat mogelijk is. Want we hebben afspraken gemaakt over wat wij wel en niet delen over reizigersaantallen, bijvoorbeeld.

De voorzitter: De heer Visser voelt zich uitgedaagd.

De heer F.C. Visser: Dat contract eindigt met het einde van deze concessie. U moet natuurlijk niet gaan lobbyen bij NS, u moet lobbyen bij de staatssecretaris.

Wethouder Van Leeuwen: Dat ging ik natuurlijk hierna zeggen, dat ik u toe ga zeggen dat wij een prachtige lobbybrief maken, waarbij me het ook heel fijn lijkt als wij alle partijen die ook een landelijke fractie hebben een afschrift kan doen toekomen, zodat u ook uw eigen Tweede Kamerleden kan informeren. Want uiteindelijk gaat natuurlijk uw Tweede Kamerfractie hier zelf ook over, mijnheer Visser. Dan tot slot en not least, wilde ik zeggen, de PvdA over parkeren. Ook in de huidige parkeerverordening is er al heel veel mogelijk. In coronatijd hebben zorgmedewerkers gebruik gemaakt van de uitzondering. Ook mantelzorgers mogen gebruik maken van gereduceerd tarief, een mantelzorgregeling. Ook wijkverpleegkundigen maken soms gebruik van een regeling voor een abonnement in een garage. Ik kan u toezeggen dat wij bij het opstellen van het nieuwe beleid hier naar gaan kijken. Maar daar is natuurlijk een dilemma in, want wij willen een stad waar

we veel ruimte hebben voor voetgangers en fietsers en voor verblijfsruimte. Als wij nu alle sectoren, u heeft vandaag al een breed perspectief gehoord in welke sectoren allemaal een arbeidstekort is, met een arbeidstekort een parkeervergunning aan gaan bieden, dan voorzie ik dat we heel veel extra parkeerplaatsen aan moeten gaan leggen. Het is ook aan uw raad uiteindelijk, met het vaststellen van het parkeerbeleid, welke sectoren geef je dan voorrang? Ja, natuurlijk hebben huisartsen en docenten daar een belangrijke plek in. Ook als wethouder onderwijs en wethouder jeugd gaat mij dat aan het hart. Maar het is u als raad, welke afweging maakt u daarin? Want op dit moment, dat heeft u gehoord, heeft vrijwel elke sector een tekort. Als wij die allemaal een parkeerplaats aan gaan bieden, dan bereiken we volgens mij een doelstelling, namelijk het toestaan van zoveel mogelijk fiets- en voet- en verblijfsruimte in onze stad. Het vergroenen. Dan wordt dat toch wel een complexer verhaal. Laten we het daarover hebben. Maar ik kan in ieder geval toezeggen dat we daar op ingaan.

De voorzitter: De heer Wiedemeijer

De heer Wiedemeijer: Dan zou ik willen voorstellen dat die goed luistert naar de wethouder jeugd en onderwijs.

Wethouder Van Leeuwen: Dat doet deze wethouder zeker, want die heeft bijzonder veel interne gesprekken met zichzelf in zijn hoofd. Dit was mijn laatste, voorzitter, met uw goedvinden. Dan wens ik bijna allemaal een fijne nacht, denk ik zomaar vast.

De voorzitter: Dat denk ik ook dat we daaraan toe zijn. Dank. Het was inderdaad een sprint. Geweldig. Dank u wel.

Schorsing tot 14 juli 2022

De voorzitter: Wij schorsen deze vergadering. Wij gaan vrolijk verder op donderdagavond. Aanvang om zes uur. Let u daar wel even op. U kunt dan tussen vijf en zes ook eten hier, maar dan moet u zich wel even opgeven. Ik schors de vergadering.

Niet behandeld:

Pauze